DEVLET-İ ALİYYE-İ OSMANİYYE

HATT-I HÜMAYUN REHBERİ

Osmanlı Paleografya ve Diplomatikası

ZAFER ŞIK

Hattı-ı Hümayun Rehberi

Zafer Şık

Başlarken

Bismillah.

Hatt-ı Hümâyûn isimli bu eserimizde Osmânlı sultânlarının bizatihi elleriyle yazdığı vesikaların onlarcasını ve çevirilerini bulacaksınız. Zaten hatt-ı hümâyûn, pâdişah yazısı demektir. Bu eserimizde bir birinden çok farklı hatları görceksiniz. Osmânlı pâdişahları sadece devlet idâreciği ile meşgul olmayıp şehzâdeliklerri döneminde çeşitli sanatlarla da uğraşmışlardır. Pâdişahlarımızdan 9-10 tanesi hattattır; II. Beyazıt hattat Şeyh Hamdullah'ın talebesidir. II. Mahmut, Mustafa Rakım'dan ders almıştır. II. Mustafa, II. Süleyman ve III. Ahmet, Hafız Hattat Osmân'ın talebeleridir. IV. Murad, I.Ahmed, Sultân Abdülmecid ve Vahdettin de diğer hattat pâdişahlarımız arasından sayılabilir.

Özellikle çocuk veya genç iken pâdişah olanların hatları hem çok kötü, iç içe, hem de imla hatalarıyla doludur. Bu cihette arz edilen takrîrlerde, telhîslerde, arzuhallerde pâdişah not düşerken yer yer ana metinin üstüne kayıp biribirine karıştığı görülür.

Hatt-ı hümâyûnları okurken imla hataları göz ardı edilmelidir. Maalesef her pâdişaha ait hatt-ı hümâyûn örnekleri arşivlerde mecvut değil. Bazı pâdişahlara ait telhîs gibi vesikaların üzerine tek veya 2-3 kelimelik hatt-ı hümâyûnları da vardır. Böyle hatt-ı hümâyûnları buraya dâhil etmedim. Genelde muhteviyatı belli olan ve kısmen uzun onanları tercih ettim. Ayrıca her belgenin arşivlerdeki hicri tarih kaydını da ilave ettim ki kime ait olduğunu rahatlıkla bulabilesiniz. Bu cihette, birçok Osmânlıca tarih kitaplarını araştırarak elde ettiğim hicri takvîme göre Osmânlı sultânları cedvelini de hazırlayıp ekledim.

Bu eserimizin hazırlanması gayeler;

- Pâdişahların cereyan eden hadiselere karşı bakışı, kararlığı, duyarlığı, halkın sorunlarıyla ne kadar alakadar olduklarını, üsluplarını ve onların Osmânlıya ve dünyâya bakış açılarına dâir ipuçları elde etmek.
- Metin çevirileri ile aşivde kendini geliştirmek isteyenlere kaynak oluşturmak.
- Kur'an harfleri olan Osmânlıca'ya hizmet etmek.

Hatt-ı hümâyûn nedir, özellikleri neler gibi soruların cevâbını Mübahat Kütükoğlu hocamızdan yazısını iktibas ederek cevaplayacağız.

Niyet hayır, akıbet hayır…

Zafer Şık
Haziran 2020, Konya

HATT-I HÜMÂYUN *(Mübahat S. Kütükoğlu)*

Osmânlı diplomatiğinde pâdişahın kendi el yazısı ile yazılmış emirleri için kullanılan bir tabir.

Bazı istisnaî haller dışında pâdişahın bizzat kaleme aldığı hatt-ı hümâyunlar, unvanına, beyaz üzerine ve telhîs veya takrîr üzerine yazılanlar olmak üzere üç grupta toplanabilir.

Unvanına Hatt-ı Hümâyunlar. Fermân ve beratların önemli olanlarında tuğranın üst, sağ veya sol tarafında pâdişahın hattıyla, "Mûcebince amel oluna" ve "Mûcebince amel ve hilâfından hazer oluna" gibi, fermân veya beratta yer alan husûsların kusursuz yerine getirilmesini bildiren emre denir. Bunlardan başka geliştirilmiş, "Mûcebince amel ve hareket olunup hilâfından hazer ve mücânebet oluna" (TİEM, nr. 2319); "Emr-i şerîfim mûcebince amel olunup hilâf-ı inhâdan hazer eyleyesin" vb. kalıplara, hatta bazan, "Mûcebiyle amel olunup tebdîl ve tağyirine sebep olanlar, 'fe-men beddelehû ba'demâ semiahû fe-innemâ ismuhû ale'llezîne yübeddilûnehû inne'll ahe semîun alîm' nass-ı kerîmine mâ-sadak olup hüsran edeler, mücâzât oluna" gibi dua cümleciği bulunan şekillerine rastlanır. Unvanına hatt-ı hümâyunlarda, emrin yerine getirilmesini bildiren kısımdan önce fermânın gönderildiği grup hakkında taltif edici sözlerin yazıldığı da vâkidir (BA, Müzehheb Fermânlar, nr. 68/1).

Nâdir olmakla beraber unvanına hatt-ı hümâyunlarda "Başın gerek ise mûcebiyle amel oluna" (aslı İstanbul Deniz Müzesi'nde bulunan bu fermân için bk. Schwarz, LXXVII [1987], s. 81) veya, "Mukaddem ettiğin gibi bir türlü taksiratın zuhûr eder ise sağ kurtulman muhaldir, gözün açıp refakatinde bulunan guzât-ı muvahhidîn kullarıma hizmet-i muhâfazada kıyâm edesin" (Hatt-ı Hümâyun Sûretleri, vr. 7a) vb. tehdit unsuruna da rastlanmaktadır. Tuğranın değişik yerlerine yerleştirilen bu hatt-ı hümâyunlar bir çerçeve içine alınarak etrafı tezhip yapılabildiği gibi tuğranın tezhipli kısmı içinde de bulunabilir. Tezhibi bulunmayan tuğralarda ise hatt-ı hümâyunun sade bir şekilde kenara yazıldığı görülmektedir.

Bir fermân veya berat, unvanına hatt-ı hümâyun keşîde olunmak için sadrazamın bir telhîsiyle pâdişaha gönderilir ve ne sebepten hatt-ı hümâyun istendiği de izah edilirdi (BA, HH, nr. 16287). Sadrazam, bazan nasıl bir hatt-ı hümâyun yazılmasının uygun olacağına da telhîsinde işaret ederdi (BA, HH, nr. 53187). Bütün hatt-ı hümâyunlar belli kalıplara göre yazılır ve öğretici mahiyetteki

münşeat mecmualarında bu nevi telhîslerin nasıl yazılacağını gösteren örnekler bulunurdu (Münşeât Mecmuası, vr. 136b). Bu gibi fermânların mühimme defterlerindeki sûretleri üzerinde de unvanına hatt-ı hümâyun bulunduğu hakkında kayıt düşülür, hatta bazan hatt-ı hümâyun aynen buraya geçirilirdi (BA, MD, nr. 153, s. 241).

Beyaz Üzerine Hatt-ı Hümâyunlar. Pâdişahın bir arz veya telhîs olmaksızın herhangi bir konuda re'sen verdiği emirlere denir. Bunlar devletin iç işleriyle ilgili olabileceği gibi yabancı bir devlet mensubuna yazılacak bir nâme hakkında (BA, HH, nr. 51113), halkın iâşesi (III. Selim'in bu konuyla ilgili pek çok hatt-ı hümâyunundan biri için bk. BA, HH, nr. 9372), bir şehzâde veya sultânın doğumu dolayısıyla şenlikler yapılmasını (BA, HH, nr. 51095, 51132), birinin nefyini (BA, HH, nr. 51115) veya idamını (BA, HH, nr. 51139, 51166) bildirmek, sarayın tamir edilmesini emretmek (BA, HH, nr. 51117) için sadrazam ve sadâret kaymakâmına yazılanlar dışında, hazineden para çekmek (TSMA, nr. E 7041/1), yahut Dârüssaâde ağasına veya haremde kâhya kadına direktif vermek (TSMA, nr. E 7031/5) gibi husûslarda da olabilirdi.

Sadrazama yazılan hatt-ı hümâyunlarda çok defa kullanılan elk ab "benim vezirim" şeklinde basit ve kısa idi. "Benim vezîr-i gayret-semîrim" (TSMA, nr. E 8393/46) gibi biraz daha uzunları da kullanılırdı. Sadâret tevcihini bildiren beyaz üzerine yazılmış hatt-ı hümâyunlardaki elk ab, "Sen ki vezîr-i a'zam ve vekîl-i mutlak-ı hamiyyet-âlemim ... paşasın" (BA, HH, nr. 51177) vb. diğerlerinden farklı olurdu. Sadrazamın serdâr-ı ekrem sıfatıyla sefere gittiği zamân gönderilen beyaz üzerine hatt-ı hümâyunlar, "benim serdâr-ı ekremim" gibi basit elk ablar yanında, "Sen ki vezîr-i a'zam ve vekîl-i mutlakım ve bi'l-istiklâl serdâr-ı zafer-rehberimsin" vb. uzun ve tekellüflü elk ablarla da başlatılabilirdi.

Pâdişah, sadrazamdan başka çeşitli meselelerde ilgili şahıslara da beyaz üzerine hatt-ı hümâyunlar gönderirdi. Bunlar genelde "sen ki" ile başlar ve "... valisi ... paşasın", "kaptan-ı deryâ ... paşasın", "bostancıbaşısın" yahut "kethüdâ kadınsın" şeklinde hatt-ı hümâyunun yazıldığı şahsın vazifesi eklenerek devam ederdi. Sıfattan sonra hatt-ı hümâyun gönderilen şahsın isminin yazıldığı da olurdu. Şeyhülislâma ve pâdişah hocalarına ise sade ve hürmetkâr elk ablar kullanılırdı. Bundan sonra konuya geçilirdi.

Alenen okunacak hatt-ı hümâyunlarda elk abdan sonra hemen konuya geçilmesine karşılık kılıç ve kaftan gönderilenlerde, "Seni selâm-ı şâhânemle teşrif eylediğimden sonra mâlumun ola ki" (BA, HH, nr. 51099) vb. selâma da yer verilirdi (Feridun Bey, s. 210). Serdâr-ı ekreme yazılan hatt-ı hümâyunlarda selâm

kullanılabildiği gibi (Suver-i Hutût-ı Hümâyun, vr. 7a, 11a) selâmsız da yazılabilirdi. Kırım hanlarına yazılanlarda da selâm kullanılırdı.

Sistemdeki değişikliğe, yani genelde pâdişahla sadrazam arasındaki resmî muhaberede araya Mâbeyn-i Hümâyun başkâtibinin girmesine rağmen Tanzîmat'tan sonra da pâdişahlar, yüksek kademedeki tayin ve tevcihler gibi mühim konularda beyaz üzerine hatt-ı hümâyunlar yazmaya devam etmişlerdir (BA, İrade-Dâhiliye, nr. 32464; BA, YEE, nr. 23-1802-11-71, 27-2605-14-75). Geç devir hatt-ı hümâyunlarının çoğunda iradelerde olduğu gibi tarih de bulunmaktadır. II. Abdülhamid'in geç devirlerdeki hatlarında imzası da vardır.

Telhîs, Takrîr ve Arz Üzerine Hatt-ı Hümâyunlar. Çeşitli meselelerle ilgili olarak sadrazamın sunduğu telhîs üzerine pâdişahın yazdığı emir veya kararına denir. Telhîsler, sadrazam veya sadâret kaymakâmı tarafından yazıldığı için üzerindeki hatların elk abı da yazan hangisi ise ona olur ve "benim vezirim" veya "kaymakâm paşa" gibi kısa bir elk ab kullanılırdı.

Telhîs üzerine yazılmış hatt-ı hümâyunların bir kısmında ise hiç elk ab bulunmaz; hatt-ı hümâyunun muhtevası da bazan "verdim / verilsin", "olmaz", "varsın", "yazılsın" gibi tek kelimelik; bazan da "mâlûm oldu / mâlûmum olmuştur", "tedârik edesin", "manzûrum oldu / manzûrum olmuştur", "cevap verile", "mukayyet olasın", "tedârik görülsün", "berhûrdâr olsunlar" gibi ikişer kelimelik olurdu. Pâdişah, ihtiyaç duyduğu takdirde telhîs edilen mesele hakkındaki görüşünü çok daha tafsilâtlı olarak da bildirirdi.

Sadrazamın telhîsi üzerine hatt-ı hümâyun, II. Mahmud'un saltanatında, 1832-1834 yılları arasında yerini yavaş yavaş Mâbeyn-i Hümâyun başkâtibinin pâdişahın iradesini bildirmesine bırakmıştır. Nâdir olmakla beraber bu tarihten sonra da sadrazamların pâdişaha hitaben yine "şevketlü, kerâmetlü, mehâbetlü, kudretlü velînimetim efendim pâdişahım" hitabıyla takrîr gönderdikleri ve bunların cevâbının da bizzat pâdişah tarafından yazıldığı (hatt-ı hümâyun) bilinmektedir. Bu hatt-ı hümâyunlara tarih de konulmuştur (BA, İrade-Dahiliye, nr. 18202, 32463).

Alt kademe yetkililerinin takrîr ve benzeri yazılarının pâdişaha bildirilmesi her zamân ayrı bir telhîsle olmazdı. Sadrazam, çok defa konuyu ayrı bir kâğıt üzerine özetlemekle beraber bazan da defterdar veya seraskerin takrîri, taşradaki bir vali, nâzır yahut başka bir yetkiliden gelen k aime, tahrîrat veya şukkanın üzerine kime ait olduğunu ve belgenin cinsini yazarak, bazan da belgedeki olayın geçmişini kısaca özetleyerek pâdişaha sunardı. Bu tip belgelerde pâdişahın konuyla ilgili karar veya görüşünü bildiren hatt-ı hümâyun takrîr / k aime / şukka üzerinde yer alırdı.

Arzuhal Özetleri Üzerine Hatt-ı Hümâyunlar. Pâdişahlar cuma selâmlığı veya başka bir münasebetle saray dışına çıktıklarında halk tarafından kendilerine verilen arzuhaller ilgili divanlarda görüşülerek karara bağlanır ve alınan kararlar arzuhal özetleriyle birlikte aynı kâğıt üzerinde bend bend yazılarak pâdişahın tasdîkine sunulurdu. Pâdişah da her bend hakkındaki emir veya görüş bildiren hatt-ı hümâyununu, telhîs veya takrîrde olduğu gibi kâğıdın üst tarafına "manzûrum olmuştur" ibaresinden sonra kaçıncı bende ait olduğunu belirtmek suretiyle yazardı. Hatt-ı hümâyunun yerini Mâbeyn kâtibinin yazdığı iradelerin almasından sonra artık arzuhal özetleri üzerinden de pâdişahın hattı kalkmış; karar, sadrazamın ayrıca yazdığı arz tezkiresi altına hepsi için birden bildirilir olmuştur.

Hatt-ı Hümâyunların Bazı Özellikleri. Hatt-ı hümâyunların büyük ekseriyeti pâdişahların kendi el yazısı olmakla beraber zamân zamân Mâbeyn-i Hümâyun başkâtibi yahut sarayda bir vazifelinin hattıyla kaleme alınmış olanları da vardır. Devlet işleriyle ilgili mühim meselelerde yazılan hatt-ı hümâyunların müsveddeleri ise reîsülküttâb, kaptanpaşa gibi önemli mevkileri işgal edenlerce hazırlanırdı (Suver-i Hutût-ı Hümâyun, vr. 67a-b). Bununla birlikte başka bir elden çıkanların da hiç değilse zamân zamân pâdişahın kontrolünden geçmiş olduğu muhakkaktır (III. Selim'in tashihinden geçen böyle bir hatt-ı hümâyun için bk. TSMA, nr. E 806/38). Bazılarında ise hatt-ı hümâyunun kimin eliyle sâdır olduğuna dâir belgenin arkasında kayıt bulunmaktadır (TSMA, nr. E 7020).

Hatt-ı hümâyunlarda genellikle tarih bulunmaz. Telhîsler de tarihsiz olduğu için bu durum çok defa belgenin değerlendirilmesinde zorluklarla karşılaşılmasına sebep olur. Ancak hazineden para çekilmesi için yazılmış bazı hatt-ı hümâyunlarda olduğu gibi bunun istisnalarına da rastlanmaktadır (TSMA, nr. E 7041/1). Pek fazla olmamakla beraber telhîs ve arz üzerindeki hatt-ı hümâyunlarda da tarih görülür.

Sultân I. Abdülhamid'in, diğer pâdişahlara nazaran tarih atma konusunda oldukça hassas davrandığı, gerek beyaz (TSMA, nr. D 2175) gerekse telhîs üzerindeki hatt-ı hümâyunlarının bir kısmında tarih bulunmasından anlaşılmaktadır. Onun son, III. Selim'in ilk sadrazamı Koca Yûsuf Paşa ise bu usulü bir teamül haline sokmak istemiş, III. Selim'e cülûsunu müteakip gönderdiği takrîrinde, takrîrlere ve beyaz üzerine yazacağı hatt-ı hümâyunlara ne vakit sudur ettiğinin bilinmesi için tarih atması tavsiyesinde bulunmuşsa da (BA, HH, nr. 55665) pek rağbet görmemiştir.

Hatt-ı hümâyunlar dâimâ telhîs ve takrîrin üst tarafına yazılmakla beraber yazının istikâmeti pâdişaha göre değişiklik göstermiştir. Uzun hatt-ı hümâyunlarda yazının paragraf aralarına taştığı da vâkidir. Kaligrafi ve imlâlar ise çok kere bozuktur. Özellikle IV. Murad ve IV. Mehmed gibi çocuk yaşta tahta çıkanların yazılarında

bu husûs daha açıktır. IV. Mustafa'nın yazısı sadece iri yazılmış olmasıyla değil okunaksızlığıyla da dikkat çekmektedir. III. Selim'in yazısında ise zamân zamân imlâ yanlışlarına rastlanmaktadır. Hattatlıkları dolayısıyla III. Ahmed ve II. Mahmud'un yazıları pâdişah yazıları içinde belki de en güzelleridir.

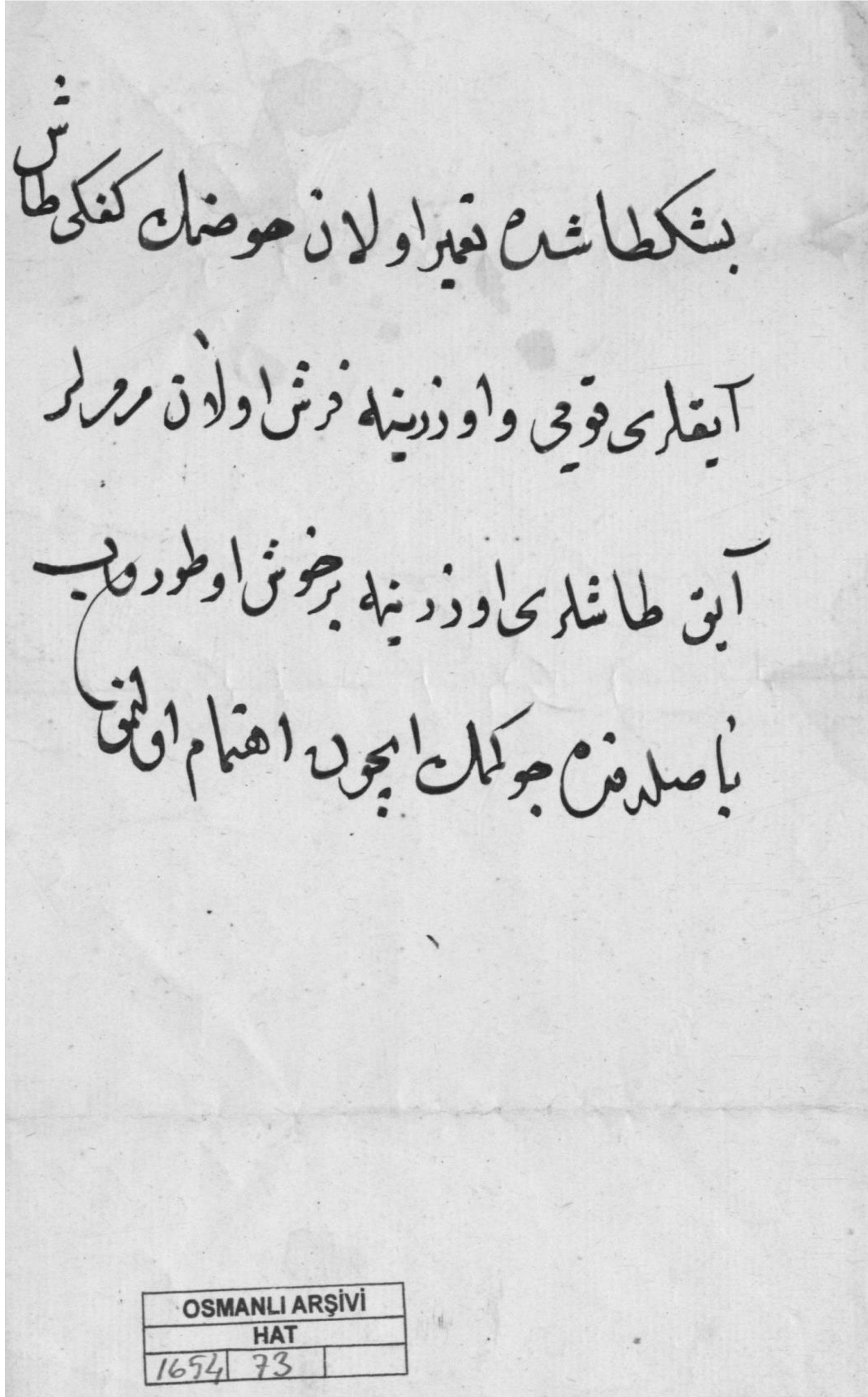
Hicri Takvîme Göre Osmânlı Sultânları Cedveli

İsim	Doğumu	Cülus	Pâdişahlık yaşı	Saltanatı	Ömrü	V. Tarihi
Osmân Gazi	656	699	43	27	70	726
Orhan Gazi	680	726	46	35	81	761
1. Murat Hüdavendigar	726	761	35	30	65	791
Yıldırım Bayezid	761	791	30	14	44	805
Çelebi Mehmed	781	816	35	8	43	824
2. Murad	806	824	18	31	49	855
Fatih Sultân Mehmed	833	855	22	31	53	886
2. Bayezid	851	886	35	32	67	918
Yavuz Sultân Selim	875	918	43	8	51	926
Kânûni Sultân Süleyman	900	926	26	48	74	974
2. Selim	929	974	45	8	53	982
3. Murat	953	982	29	21	50	1003
3. Mehmed	974	1003	29	9	38	1012
1. Ahmed	998	1012	14	14	28	1026
1. Mustafa	1000	1026	26	2	48	1048
2. Osmân	1013	1027	14	4	18	1031
4. Murat	1020	1032	12	17	29	1049
Sultân İbrahim	1024	1049	25	9	34	1058
4. Mehmed	1051	1058	7	41	53	1104
2. Süleyman	1052	1099	47	3	50	1102
2. Ahmed	1052	1102	50	4	67	1106
2. Mustafa	1074	1106	32	9	41	1115
3. Ahmed	1084	1115	31	28	65	1149
1. Mahmud	1108	1143	35	25	60	1168
3. Osmân	1112	1168	56	3	59	1171
3. Mustafa	1129	1171	42	16	58	1187
1. Abdülhamid	1137	1187	50	16	66	1203
3. Selim	1175	1203	28	19	48	1223
4. Mustafa	1193	1222	29	1	30	1223
2. Mahmud	1199	1223	24	32	56	1255
Abdülmecid	1237	1255	18	22	40	1277
Abdülaziz	1245	1277	32	16	49	1294
5. Murad	1256	1293	37	3 Ay	66	1322
2. Abdülhamid	1258	1293	35	34	78	1336
5. Mehmed Reşad	1260	1327	67	9	76	1336
Vahdettin	1277	1336	59	4	67	1344

2. Abdülmecid (sadece halife)	1285	1341	56	2	78	1363

HAT / 1427 - 58431 - Hicri tarih: 29-12-1120

Telhîsin mefhumu ma'lûm-ı hümâyûnum oldu. Küçükçekmece'de bir gün gecelenüb irtesi Davutpaşa'ya varılmak gayet münasiptir. Ve zahiresi içun âdem gönderilmek Küçük Hüseyin'in kuvvetini reis kaleminden haber almak mümkün. Oğlunun kalemde elbette aşinası var. Sıhhatini yazub bildür, haber alasız. Bu husûs içun hasekileri yine gönderin, haber getürsünler. Muhammed beğe tevcih olunan zeâmet virildiğine göre acaba ıslah-mmmeeedar vezirzâdelere Çarşeb Mustafa'nın zeâmeti gibi zeâmet olmaludur. Ol-mikdâr tutar mı tutulmaz mı bildiresin.

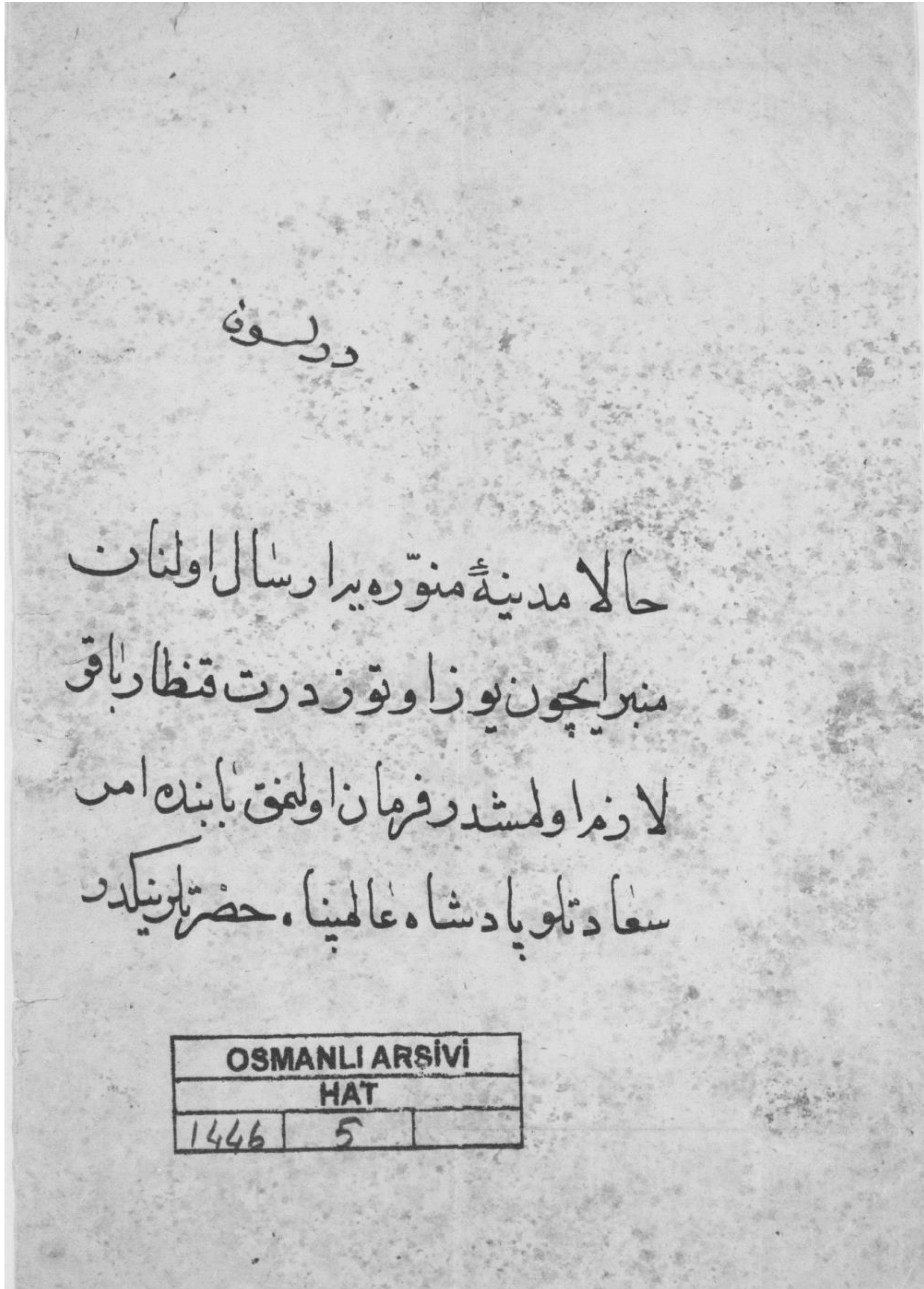
بشكطاشده تعمير اولان حوضمك كفكي طاش
آيقلري قوي واوزرينه فرش اولان مرمرلر
آياق طاشلري اوزرينه بر خوش اوطوروب
باصلدقده چوكممك ايچون اهتمام اولنه

HAT / 1654 - 73 - Hicri tarih: 18-03-1143 (3. Ahmed)

Beşiktaş'ta tamir olan havuzumun küfeki taş ayakları kavi ve üzerine ferş olan mermerler ayak taşları üzerine bir hoş oturup basıldıkda çökmemek içün ihtimâm olunmak.

HAT / 1654 - 54 - Tarih : - Hicri tarih: 10-04-1115 (2. Mustafa)

Sen ki kapu ağası Mustada ağa! Hatt-ı şerîfim mûcebince amel idesin. Hilâfından hazer oluna. İç oğlanları zabt-ı rabtında ihtimâm üzere olasın. Anların eskiden ahvallarine muttali'im. Benden bir gizli şeyleri yoktur. Şimdiden sonra bir edepsizliklerin işidirsem ötesi ma'lûm! Sana gayet itimadım var. İyiliğin cihetiyle sadık kullarımdansın. Her vechle sana itimadım vardır. Arazlı eşkıya olanların hakkından gelesin. Hilâfından hazer oluna.

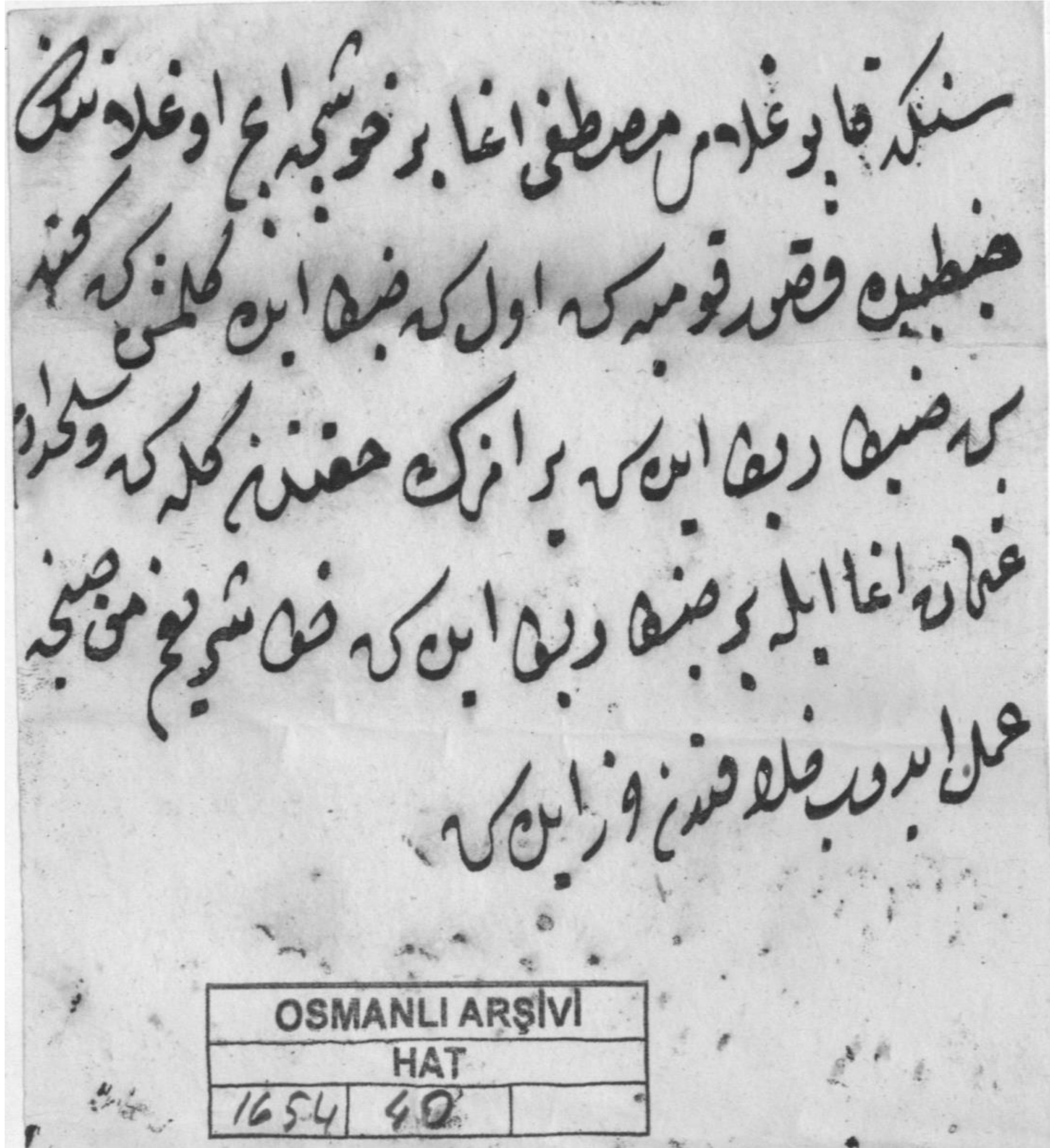
ویرلسون

حالا مدینهٔ منوره‌یه ارسال اولنان
منبر ایچون یوز اوتوز درت قنطار باقر
لازم اولمشدر فرمان اولنمق بابنده امر
سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرینکدر

HAT / 1446 - 5 - Tarih : - Hicri tarih: 21-02-974

Hala Medine-i Münevvere'ye irsâl olunan minber içün yüzotuz dört kantar bakır lâzım olmuştur. Fermân olunmak babında emr saâdetlü pâdişah-ı alem-penâh hazretlerinindir.

Verilsün. (*Sadece bu ibare hatt-ı hümâyûndur*)

HAT / 1654 - 40 - Tarih : - Hicri tarih: 29-12-1106 (2. Mustafa)

Sen ki Kapugulamı Mustafa Ağa. Bir hoşça içoğlanının zabtında kusur komayasın. Evvelki zabt idegelmiş ki gene sen zabt rabt idesin. Yaramazın hakkından gelesin ve silahdarım Osmân Ağa ile bir zabtz rabt idesin. Hatt-ı Şerîfim mûcebince amel idüp hilâfından hazer idesin.

سنکه باب السعادتم اغاسی اسلامبولده وفات
ایدن سرای اغاسنك جمله مخلفاتن دفتر
ایدوب رکاب همایونمه عرض ایدهسن منظور
عالیم اولسون برشیئن ضایع ایتمیوب
مقید اولاسن و یولیله سرای اغالیغن
بکا عرض ایدهسن خلافی اولمیه

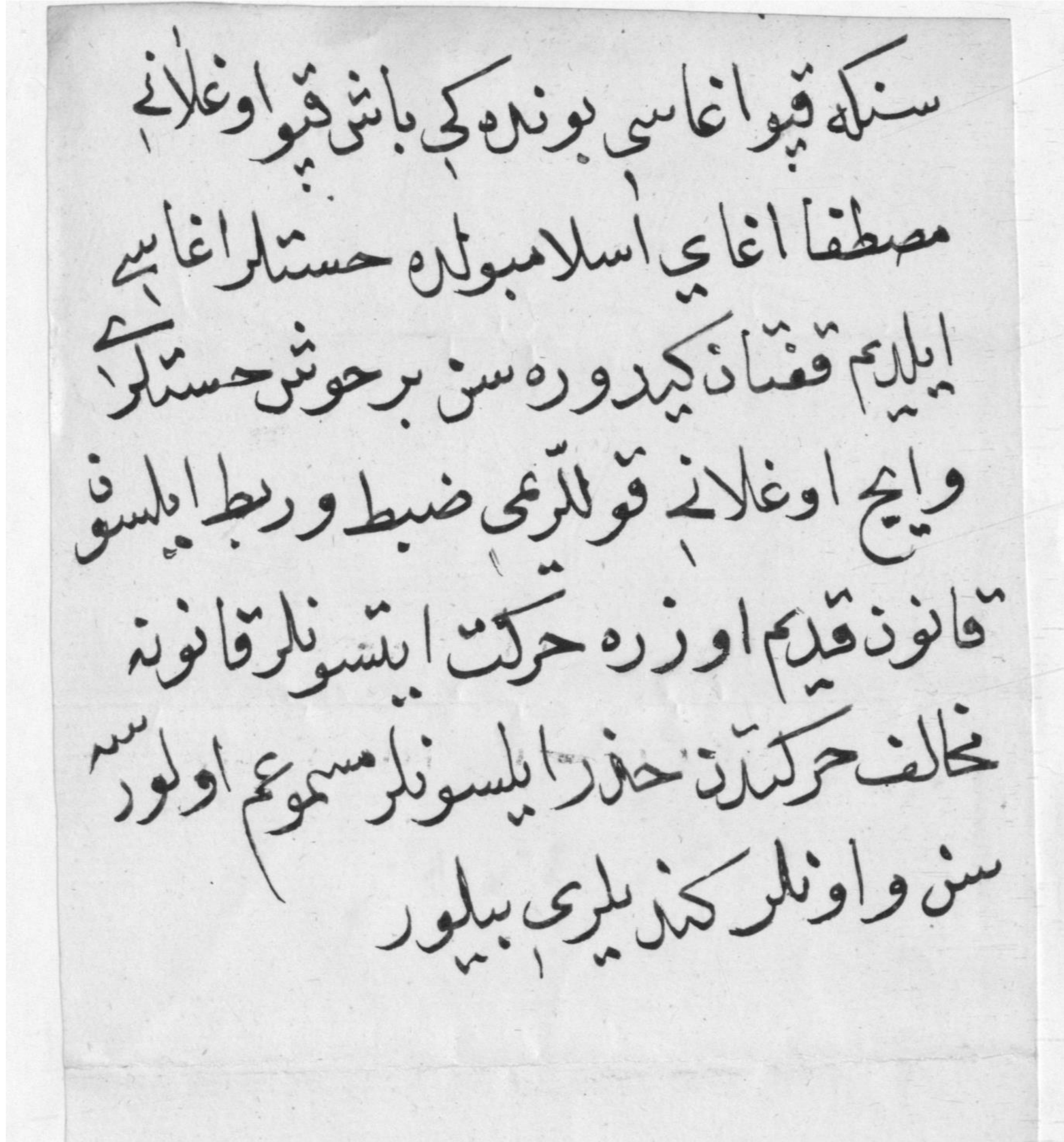
HAT / 1654 - 36 - Hicri tarih: 22-06-1106

Sen ki Babu’s-saâdetim Ağası İslambol'da vefat iden Saray Ağası'nın cümle muhallefatın defter idüp rikâb-ı hümâyûnuma arz idesin, manzûr-ı alim olsun. Bir şeyin zayi itmeyüb mukayyed olasın ve yoluyla Saray Ağalığı'n bana arz idesin. Hilâfı olmaya.

سنکه قپو اغاسی مصطفی اغاسین کورهیم سنی قپو
احوالیله محکم تقید ایدوب ایچ اوغلانی قوللریمی
ضبط و ربط ایدهسین اوقومهلرینه یازمهلرینه مقید
اولسونلر ادبیله ارکانیله قانونلری اوزره حرکت
ایلسونلر عادت قدیمه اوزره کیم ایچ اوغلان
قوللریمه خدمت ایدهکلدیسه گینه اونلر خدمت
ایلسون ازدیاد کمسه قپودن کیروب چیقمسون
وسن دخی کوزین اچوب قانونه مخالف ایشدن
حذر ایله یوخسه سن بیلورسین

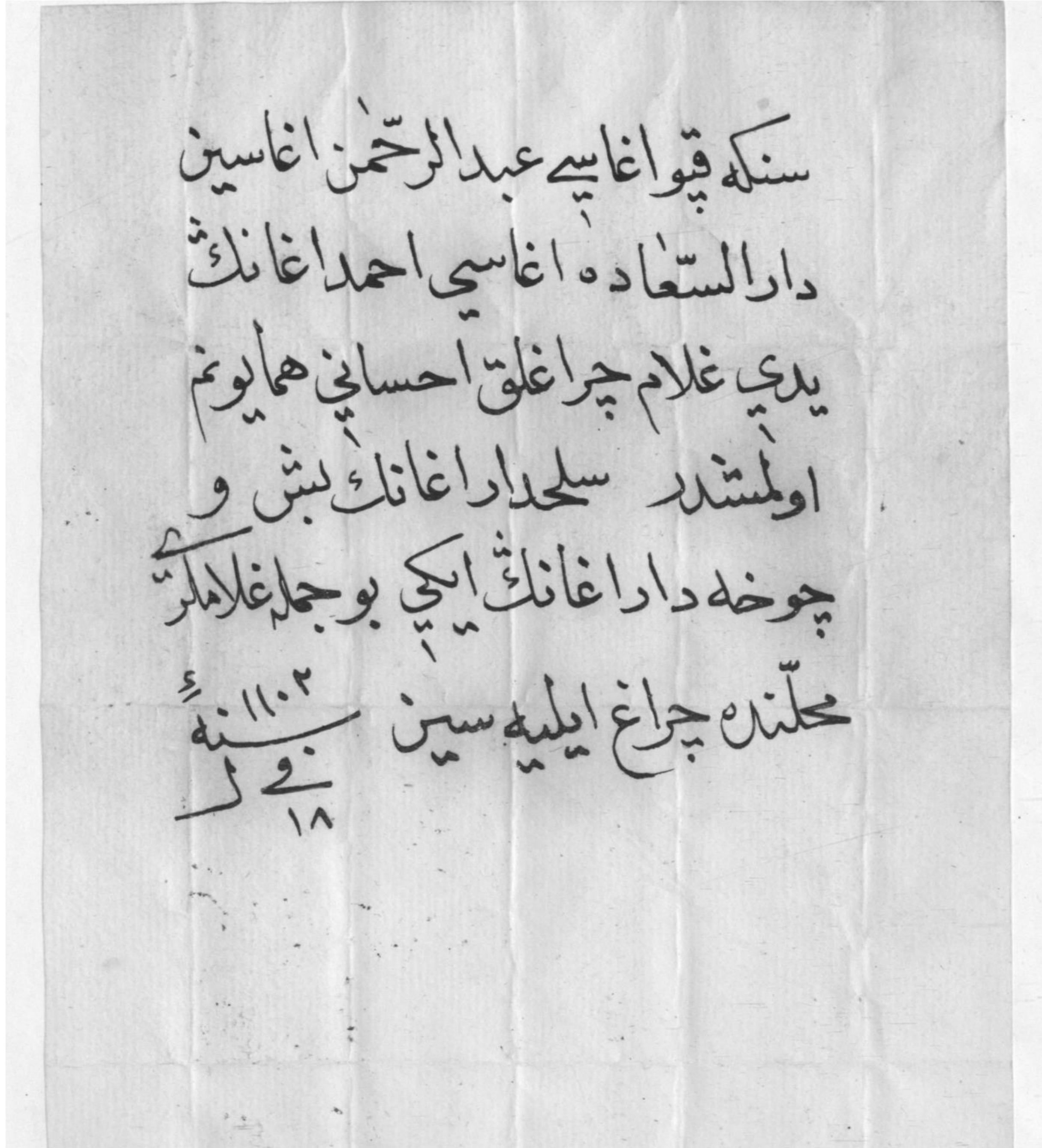
HAT / 1654 - 34 H-22-06-1106 (2. Ahmed)

en ki Kapuağası Mustafa Ağa'sın göreyim seni. Kapu ahvaliyle muhkem takayyüd idüp içoğlanı kullarımı zabt u rabt idesin. Okumalarına yazmalarına mukayyed olsunlar. Edebiyle erkanıyla kânûnları üzre hareket eylesünler. Adet-i kadime üzre kim içoğlan kullarıma hizmet edegeldiyse gine onlar hizmet eylesün. İzdiyad kimse kapudan girüp çıkmasın ve sen dahi gözün açup kânûna muhalif işden hazer eyle, yohsa sen bilürsin.

HAT / 1654 - 32 - H-22-06-1106 (2. Ahmed)

Sen ki Kapu Ağası bundaki Başkapu oğlanı Mustafa Ağa'yı İslambol'da Hastalar Ağası eyledim. Kaftan giydüresin. Bir hoş hastaları ve içoğlanı kullarımı zabt u rabt eylesün. Kânûn-ı kadim üzere hareket itsünler. Kânûna muhalif hareketden hazer eylesünler. Mesmû'um olursa sen ve onlar kendileri bilür.

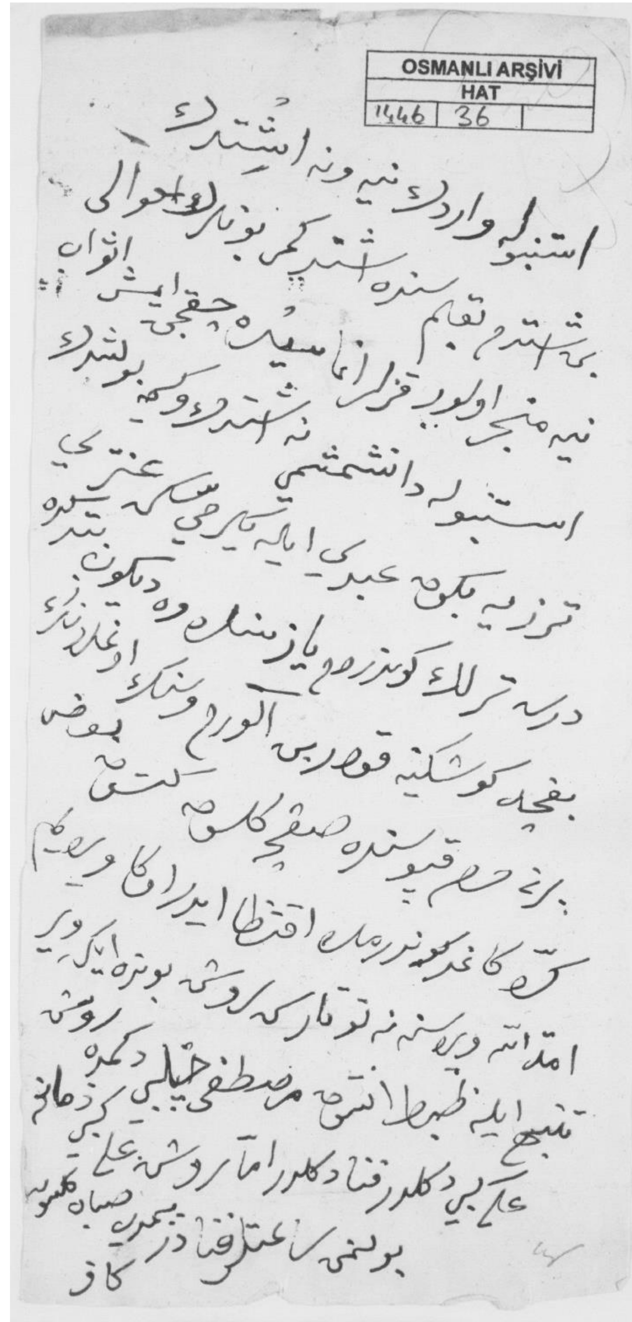

HAT / 1654 - 18 - Tarih : - Hicri tarih: 18-10-1103 (2. Ahmed)

Sen ki kapu ağası Abdurrahman Ağa'sın. Darussaade ağası Ahmed Ağa'nın yedi gulam çırağlık ihsân-ı hümâyûnum olmuşdur. Silahdar Ağa'nın beş, Çuhadar Ağa'nın iki, cümle gulamları mahallinde çırağ eyleyesin. Fî 18 L. (Şevval) Sene-i 1103

AE.SAMD.III / 215 - 20801 - Tarih : - Hicri tarih: 19-03-1143 (1. Mahmud)

Sen ki vezirim, Enderun ağalarından kitaphâneye bir nefer ferraş yevmi on akçeden tayin oldu. Lakin bir nefer kifayet itmeyüb iki nefer zülüflü teberdarları tayin olunmak üzere ve bunlara dahi on akçe mi verelim sekiz akçe mi yahut beş verelim. Vech-i münasibi üzere vakıfnâme-i hümâyûna kayd ittiresin.

HAT / 1446 - 36 - Tarih : - Hicri tarih: 18-07-1058 (Sultân İbrahim)

İstanbul'a vardık neye ve ne işitdik. Ben işitdim, bakalım sen de işitdin mi? Bunların ahvali neye müncer olur. Kızlar Ağası'da çıkacak imiş. Esvab İstanbul'a danışmış mı? Ne işitdin ve kime buluşdun. Terziye bugün Abdi ile yirmi sekiz anteri dört terlik gönderdim. Yaz sen de dediğün tezkire. Bahçe köşküne kulların alurım ve senin oğullarının birini Harem kapusında sıkça gelsin gitsün bazı kerre kağıd göndermek iktizâ ider ona verelim Emetullah'a viresin ne tutarsın Ruşen bunda iken ver tenbîh eyle zabt itsün Mustafa Çelebi dikmede Ruşen Ali gibi değildir. Fena değildir amma Ruşen Ali gibi zamânda bulunman. Saatler fenadır, Yahudi Saban gelsün kâfir.

HAT / 1446 - 37 - Tarih : - Hicri tarih: 18-07-1058 (Sultân İbrahim)

Dünkü gün doksan elmas ile harci altun gönderdim. Halis emtiacılara örnek verdim yaptır deyü. Kafirin gönlü olub yapınca zamân geçer üstüne bir adam koyup yaptırmak ister. Ben tez isterim bana pek lâzımlar. Rahatda olup her gün uyumak bunda. Tekayyüd etsene. Bugün getürsün altun tartayım bakayım heman yapsun. Bu haftada isterim. İş vermesen yalvarır kâfirler, verirsin ellerinden alınmaz. Bu lal küpe tekün bir ayağı kırılmış. Mıhlat. Genç usta işi artık yok mudur? Rahat bu rahat. Belki kapu kapu geze geze kimse almadı bize getürdiği galiba öyledir. Elmasın borcu Allâh'ı seversen neyedir ne almış ve kimedir. Ayuplıda olmak gerekdir. Olmadı haber almadan ben sana ne sorarsam Arab bilür. Öyle vermişdim Yusuf'a . Ben mukaddema makatçı tartdım. Artık yokdur. Kaçar kat beyaz katlarlar. Sırmai bütün aldılar bitdi. Top elmas iyneler gevşemiş. Taşlarını peklesün. Yanında otur mukayyed ol. Çok cevahirle uzamak olmaz.

سنکه وزیرم بش قطعه تلخیصك وصول بولدی جمله سنك
مفهومی معلوم همایونم اولدی هر نه که قلمکله تحریر ایلمش سن بالجمله
اصابت و عین کرامتدر لله الحمد سنك کبی بر وزیره مالك اولدم
حق تعالی نهایتی سلطنتمده وکیل وزارتمده دائم قائم ایلیه آمین طمعم
آستانه قائمقامندن مکتوب کلدی اوراق وقوعندن خلوص
استیفاء دعواسنه شروع ایده یورلر نه وجهله حرکت ایدهیم دیمش
عینی مکتوبی طرف آصفی یه کوندرلمك اوزره رکاب قائمقامنه ویردم
بو کیفیت مشروع شیئی نامشروع اولمغله مرفقینه خیرلو وجهله تنبیه اولنه جق
حرکت ایتمك اوزره جوابنی ارسال ایدرسز تشکلات کلدکدن صکره
وعسکری دخی داغتقدن صکره صوفیه ده برشی قالمز جمله نك معقول وقته
کوردکی وجه اوزره عزیمت ادرنه یه عود تکرار اقتضا ایدر معلوم مکر اولور
وجه مناسبی اوزره حرکت ایدرسز چاساودیك بیوك ایلچیسی تیزجه کلوب
ادرنه ده رکاب همایونمه یوز سورسه آستانه یه صکره حرکت اولنه ساعه
ظن ایلدم سنده قولده حفظ ایده سز

AE.SAMD.III / 196 - 18972 - H-19-03-1143 (1. Mahmud)

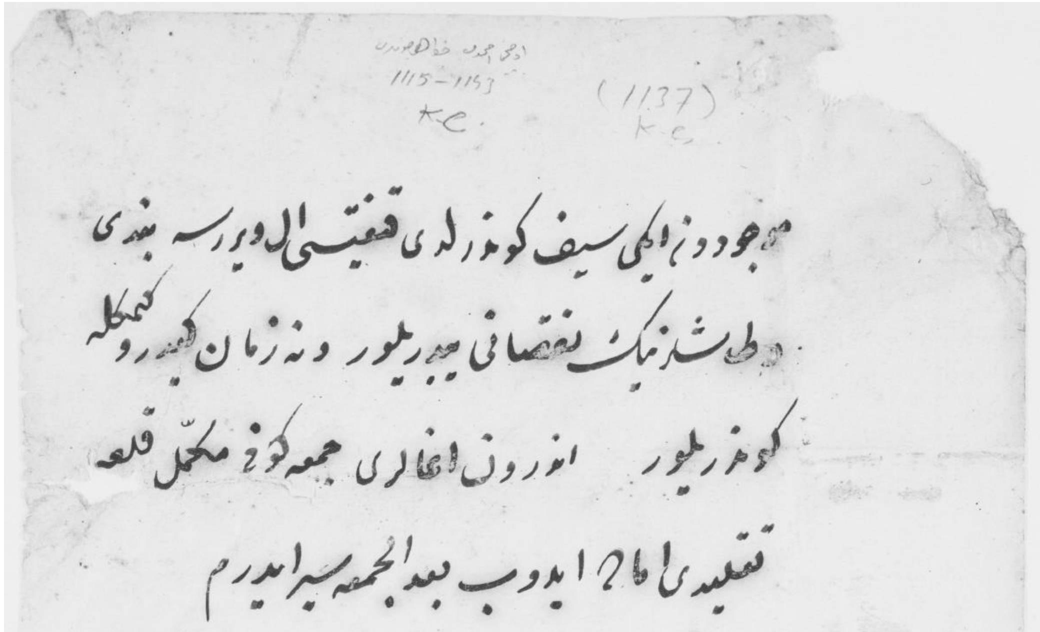
Sen ki vezirim beş kıt'a telhîsin vusül buldu. Cümlesinin mefhumu ma'lûm-ı hümâyûnum oldu. Her ne ki kaleminle tahrîr eylemişsen bilcümle isabet ve aynı kerametdir. Lillahilhamd senin gibi bu vezire malik oldum. Hakk Teâlâ nihayet-i saltanatıma değin vüzeratta daim kâim eyleye, âmîn ya Mu'in. Âsitâne kâim-makâmından mektûb geldi. İhrak vukuundan halk istifa davasına şüru' ideyorlar. Ne vechle hareket ideyim dimiş. Aynı mektûbu taraf-ı asafiye gönderilmek üzere rikâb kâim-makâmına yazdım. Bu keyfiyet-i şüru' menba'ı na-şüru' olmağla tarafeyne hayırlu vechden ise öylece hareket itmek üzere cevâbını irsâl idersiz. Temessükat geldikten sonra ve askeri dahi dağıtmaktan sonra Sofya'da bir şey kalmaz. Cümlenin makul gördüğü vech üzere gayrı Edirne'ye avdetiniz iktizâ ider. Ma'lûmunuz oldukda vech-i münasibi üzere hareket idersiz. Çasar'ın büyük ilçisi tizce gelüb Edirne'de rikâb-ı hümâyûna yüz sürse Âsitâne'ye sonra hareket olunsa münasibce zan iderim. Siz dahi mülâhaza idesiz.

بنم وزیرم
روم ایلی طرفلرینه مبایعه ایچون تعیین اولنان و نظار مبایعه جیلر
کیملردر بعضاً ظلملری مسموع همایونمدر سابق اورنه بوستانجی
باشیسی اولان شعبان اوغلی دیرلری ظالم معلومدر
مبایعه جیلری جمله‌سی نقراع دکل همان عبرة للسائرین
قتل اولنه هرکس خوف طاری اولور اظلم العباد ملعوندر
صکره افنالک دخی تعیین ایتدکلری طرفنده شکایت
وار تصحیح اولنوب بوستانجی باشی حالی
اولا بو رذالت اهالی معیشه رفاه
الوب گوزمش قصبه‌لر هر برک فقرا وضعفاسی
ظلم اصح موسکو عجبا الله تعالینک رضاسی بوندن
خارج جبار و اصح اوله اوطه تادیب
مطلوب همایونمدر

HAT-1450-30 - Hicri tarih: 29-12-1198

(Birinci Abdülhamid'in beyaz üzerine hatt-ı hümâyûnu)

Benim Vezirim, Rumili taraflarına mübâya'a içün tayin olunan mübâya'acılar kimlerdir. Bazen zulümleri mesmû' mudur? Sabık Edirne Bostancıbaşısı olan Şabanoğlu dedikleri zâlim ma'lûmumdur. Mübâya'acılıkdan ihraç değil, hemen ibreten li's-sâirin katl olsa herkese havf tari olur. Azlemu'l-ibad bir melundur. İspir Ağa'nın dahi tayin eyledikleri tarafından şikâyet var. Tashih eyleyüp bildiresin. Bostancıbaşı-i esbak Borazanzâde Ahmed Ağa maiyyetine bir kaç haseki alıp götürmüş. Kasabalarda her biri fukara ve zuafaya ettikleri zulm esahh diye mesmû' mudur? Allâhu Teâlânın rızâmsı içün harice çıkarıp esahh ise iktizâsınca te'dibleri senden matlûbumdur ve haberini isterim.

(1137)
K.C.

موجوددن ایکی سیف کوندرلدی قنغیسی ال ویررسه بتدی
وطاشلرینک نقصانی بیتریلور ونه زمان کیدر وکیمکله
کوندریلور اندرون اغالری جمعه کونی مکمّل قلعه
تقلیدی آماده ایدوب بعد الجمعه سیر ایدرم

HAT / 1447 - 49 - Tarih : - Hicri tarih: 29-12-1137 (3. Ahmed)

Mevcuttan iki seyf gönderildi. Kangısı el verirse bitti ve taşlarının noksanı bitirilür ve ne zamân gider ve kiminle gönderilür. Enderun ağaşarı Cuma günü mükemmel kale taklîdi amade idüb ba'de'l-Cuma seyr iderim.

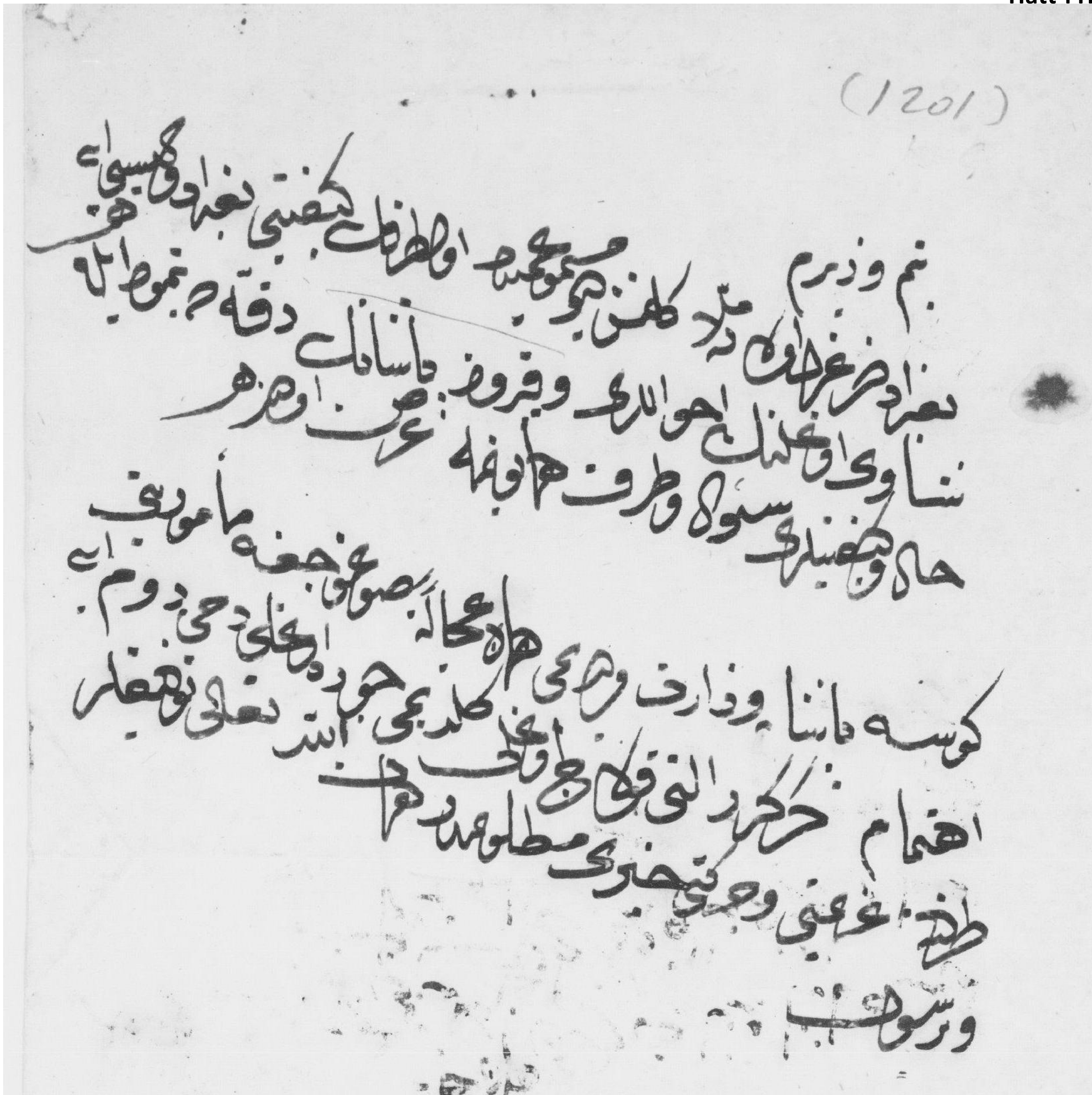
HAT-1451-28 - Hicri tarih: 10-07-1203

(Birinci Abdülhamid'in beyaz üzerine hatt-ı hümâyûnu)

Benim Vezirim

Dünkü sehmler alındı. Muacceleleri Defterdar tarafına teslim edecekler. Daha iki üç sehm var ise talibleri var deyü niyaz ederler. Defterdara haber gönderesin, var ise bir iki sehm mahlûl kâimesi matlûb, yok ise mani değildir.

Duhandan tam esham düşer ise bile aldıracak adamım vardır. Vuku-ı mahlûlde kâimesi matlûbumdur deyü defterdar efendiye tenbîh oluna.

HAT-1451-66 - Hicri tarih: 29-12-1201

(Birinci Abdülhamid'in hatt-ı hümâyûnu)

Benim Vezirim

Bağdad'dan azl olan Molla gelmiş deyü mesmû' mudur? Ol tarafın keyfiyeti Bağdad valisi ile Netavioğlu'nun ahvalleri ve Firuz Paşa'nın Rakka'da Timur ile her hal u keyfiyetleri sual ve taraf-ı hümâyûnuma arz oluna.

Köse Paşa'ya vezaret verildi mi? Heman icâleten Soğucak'a me'mûriyeti ihtimâm gerekdir. Altıkulaçoğlu geldi mi? Coraoğlu dahi Rumeli tarafına azimeti ve hareketi haberi matlûbumdur. Heman Allâhu Teâlâ tevfîkler virsün

HAT-1450-9 - Hicri tarih: 29-12-1193

(Birinci Abdülhamid'in beyaz üzerine hatt-ı hümâyûnu)

Benim Vezirim,

Aynalıkavak'da vaki olan mükâlemede Fransa elçisi de ittifak idi. Elbette Kırım Mâddesi ve Han serbestisi şurutunu bilür. Yine ol tarafı cezb ederek nizâm mümkün olur mu? Reis efendi bilmez değildir, bilir. Meram nakz-ı ahd sebeb ise gayrı çâresine bakalım. Duracak vakit kalmadı. Hab u rahat terki vaktidir.

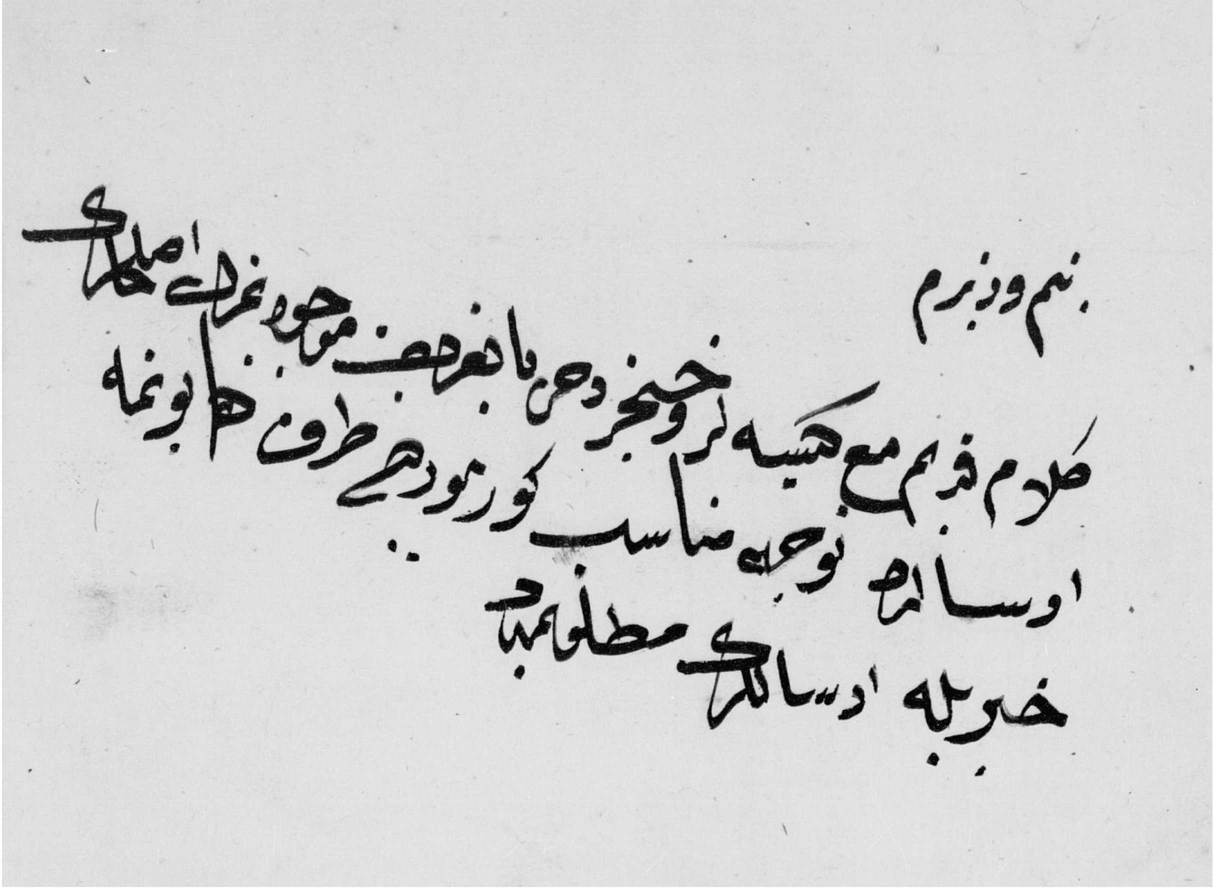
HAT-1449-13 - Hicri tarih: 8 -11-1187

(Beyaz üzerine hatt-ı hümâyûn)

Hû

Benim Vezirim

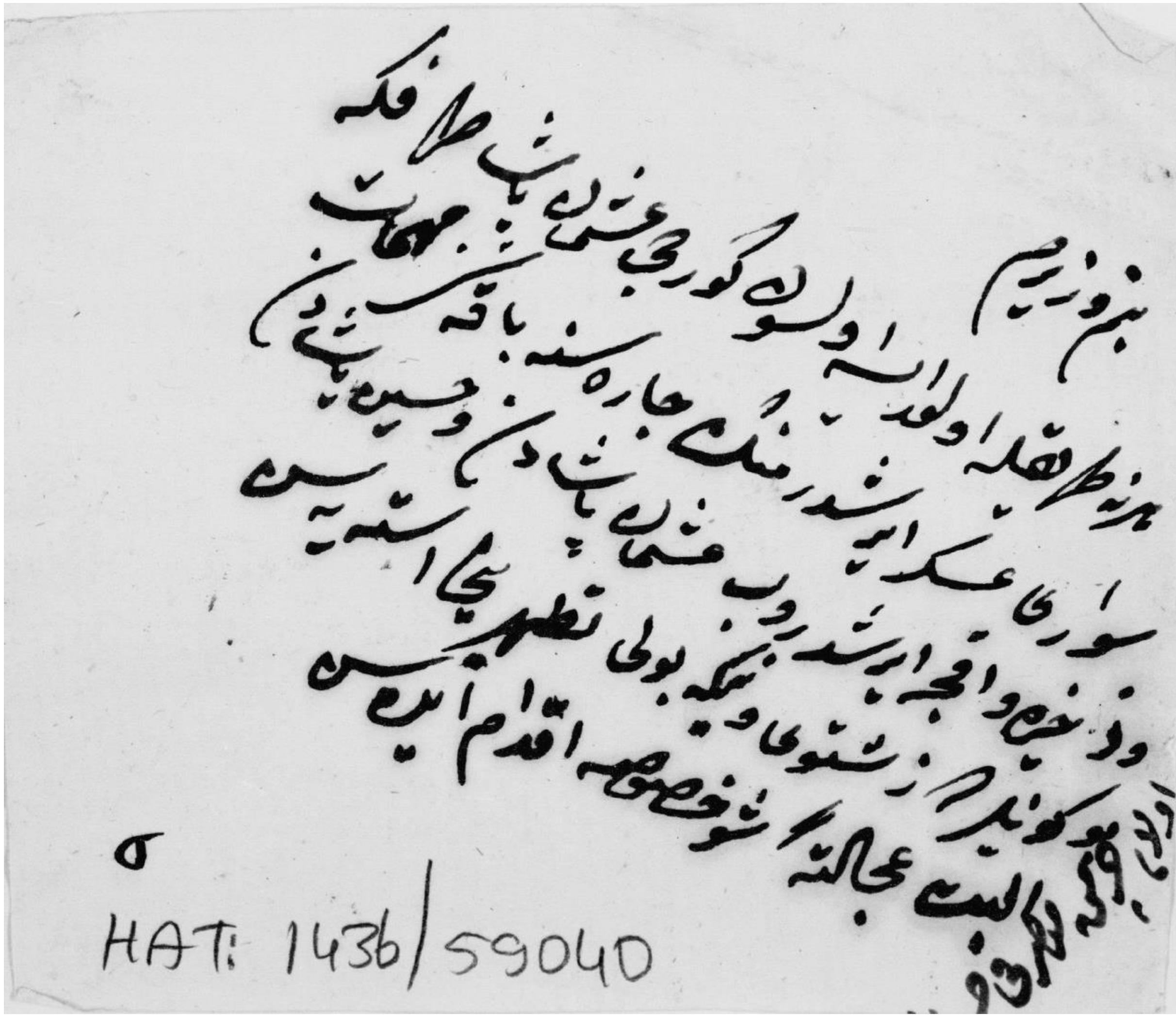
Eda-yı fariza-i haccdan kimesne men' olunamaz. Husûsuyla mumaileyhin sinni kemâlde ve emekdar olmağla acc-ı şerîfe gitmesine ruhsat-ı hümâyûnum olmuşdur. Hak Teâlâ selâmet ihsân eyleye. Tophâne Nezâreti içün müstakil bir âdem nasb olunmak elzem ise münasib olan bir kaç kimselerin isimlerini pusula edip takdîm eyleyesin. Vekâletle idâresi mümkün ise tevcihata kadar vekâlet suretiyle idâre olunsun. Yine mumaileyh ile müzakere eylesen dahi olabilür.

HAT-1442-59236 - Hicri tarih: 29-12-1203

Benim vezirim,

Kelam-ı kadim ma'a-kiseler ve hançer dahi ba-tarif mevcut numerolu eslihaları irsâlin ne vechle münasib görünüyor ise taraf-ı hümâyûnuna haberiyle irsâlleri matlûbumdur.

HAT-1436-59040 - Hicri tarih: 29-12-1213

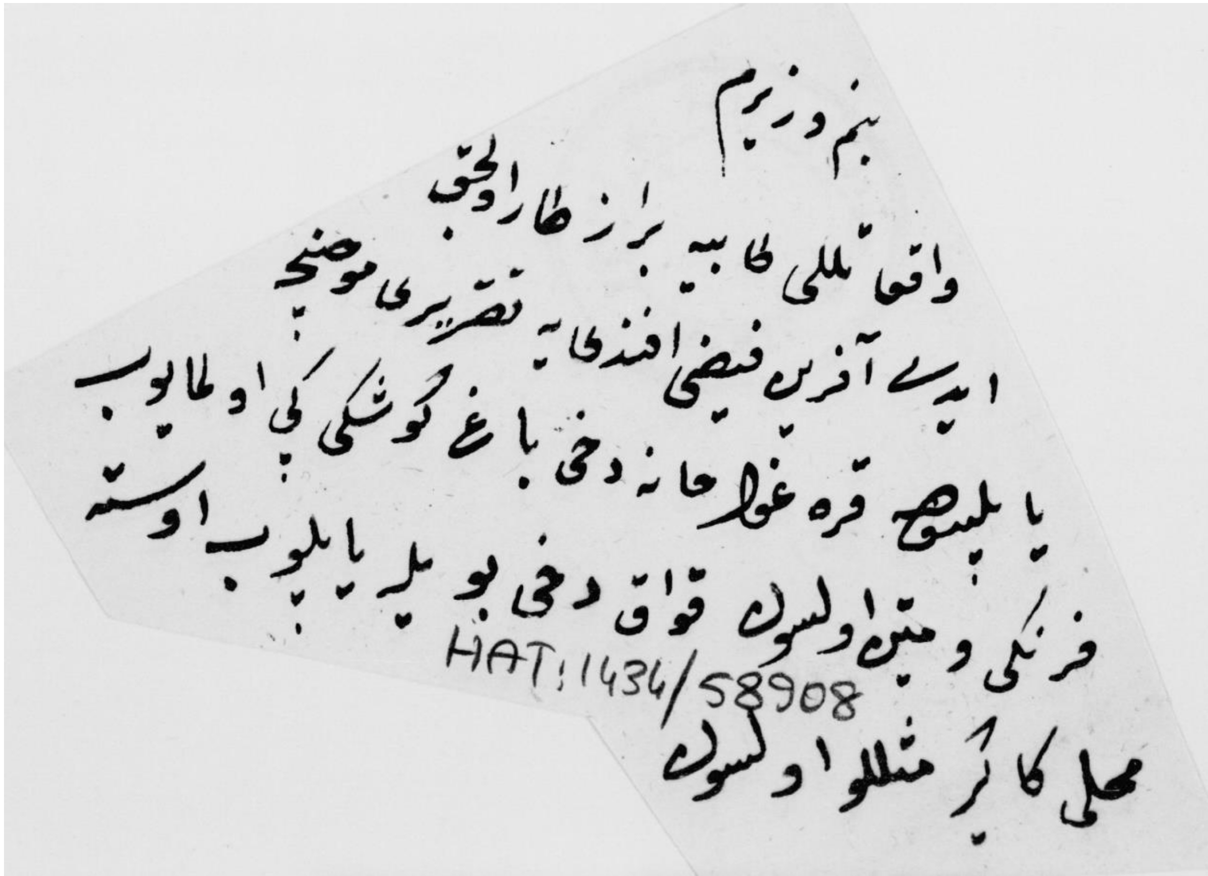
Benim Vezirim,

Her ne tarikle olur ise olsun Gürcü Osmân Paşa tarafına süvari asker erişdirmenin çâresine bakasız. Mühimmât ve zahîre ve akçe erişdirüb Osmân Paşa'dan ve Hüseyin Paşa'dan bu günlerde Ziştovi ve Niğbolu tathîrini isteyesin. Elbet icâleten şu husûsa ikdam idesin.

HAT-1434-58914 - Hicri tarih: 29-12-1208

Benim Vezirim,

Bu hain Eflak'a eşkiya geçirmek ihtimali zâhirdir. Eflak'a kim me'mûr oldu ve ne makule tedbîr olundu. Asıl ikdam edecek mâdde budur. Seri'an çâresine bakılsun ve kuvvetlu olsun.

بنم وزیرم
واقعا تللی طابیه بر از طار اوله جق ایدی
آفرین فیضی افندی یه تقریری موجبنجه
یاپلسون قره غول خانه دخی باغ کوشکی کبی اولمایوب
فرنکی و متین اولسون قواق دخی بویله یاپلوب اوستی
محلی کاکر مثللو اولسون

HAT-1434-58908 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim

Vakı'a Telli tabya biraz dar olacak idi. Aferin Feyzi Efendi'ye. Takrîri mûcebince yapılsun. Karakolhâne dahi Bağ Köşkü gibi olmayub frengî ve metin olsun. Kavak dahi böyle yapılub üst mahâli kâgir misillü olsun.

بنم وزیرم
قرار ویرلدیکی اوزره قریه درونه
یاپلسون استانبول وقلعه‌لر عمله
لرینه محتاج اولمیه‌رق طشره‌دن
عمله جلبی ایله یاپلمسی ممکن
ایسه همان شمدیدن مباشرت
اولنسون

HAT: 1434/58903

HAT-1434-58903 - Hicri tarih: 29-12-1206

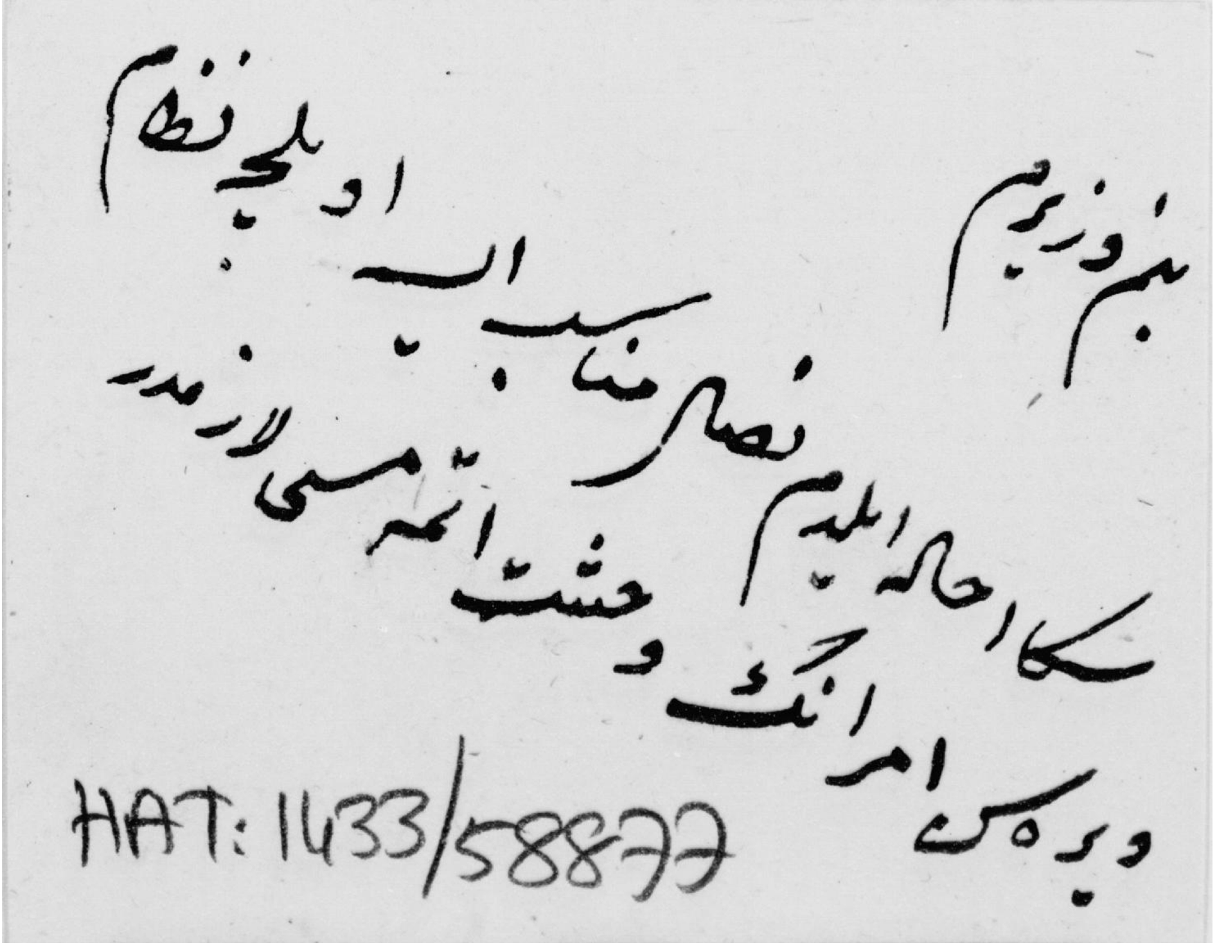
Benim Vezirim,

Karar verildiği üzere karye derununa yapılsun. İstanbul ve kaleler amelelerine muhtac olmayarak taşradan amele celbi ile yapılması mümkün ise hemen şimdiden mübaşeret olunsun.

HAT-1433-58894 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim,

Vakı'a Ali Paşa'ya istiklal virüb maslahatına aharını teşrik etmemek lâzımdır. Bu husûsa dikkat edüp iktizâ eden tedabir icrâ olunsun.

بنم وزیرم
سکا احاله ایلدم نصل مناسب ایسه اویلجه نظام
ویره سن امرانک وحشت اتمه مسی لازمدر

HAT: 1433/58877

HAT-1433-58877 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim,

Sana ihâle eyledim, nasıl münasib ise öylece nizâm veresin. Ümeranın vahşet etmemesi lâzımdır.

HAT-1433-58869 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim,

Sürhde kağıd yazılacak deyu yazılmış. Şimdiye dek niçun mahalline vasıl olmadı. Bu maslahatın inâyet-i Hakk ile tamam üzerine varılacak vaktlerdir. Akşam gelen kağıdın cevâbını sabaha komayub çıkararak yevmiyye tatarlar gelüp giderek me'mûrlara erişecek imdad ve ianet ve iltifat icâleten erişsün. Hele bu günlerde evvelkinden birkaç kat ziyâde ihtimâm isterim. Selve'ye ve Bofça'ya ve Niyebolu'ya icâleten erişsünler.

HAT: 1433/58868

بنم وزیرم

سبیله بورمه مناسب یانلنگ دوکلجی

ایدلقلری طوب عمرنك انلرك ادولهماز

بو قدر دکلری گور اتیلو نشکل وطوب

خصوص بو یاز اتنی مسموعا دخی افندی رشید

غیرن کله قرز مکار بزم تلن محتاجدر تجربه

افندی رشید بوق دکلری گور آتلدیغنی

اغاجلردن اسکی محلنه نشاك کاغدخانه

غیرن قرز وسودر پاید برشی بناجق

ایدلیم تجربه اندروب کله

اکر یم کوره دخی بن

خراب یازار ونقار

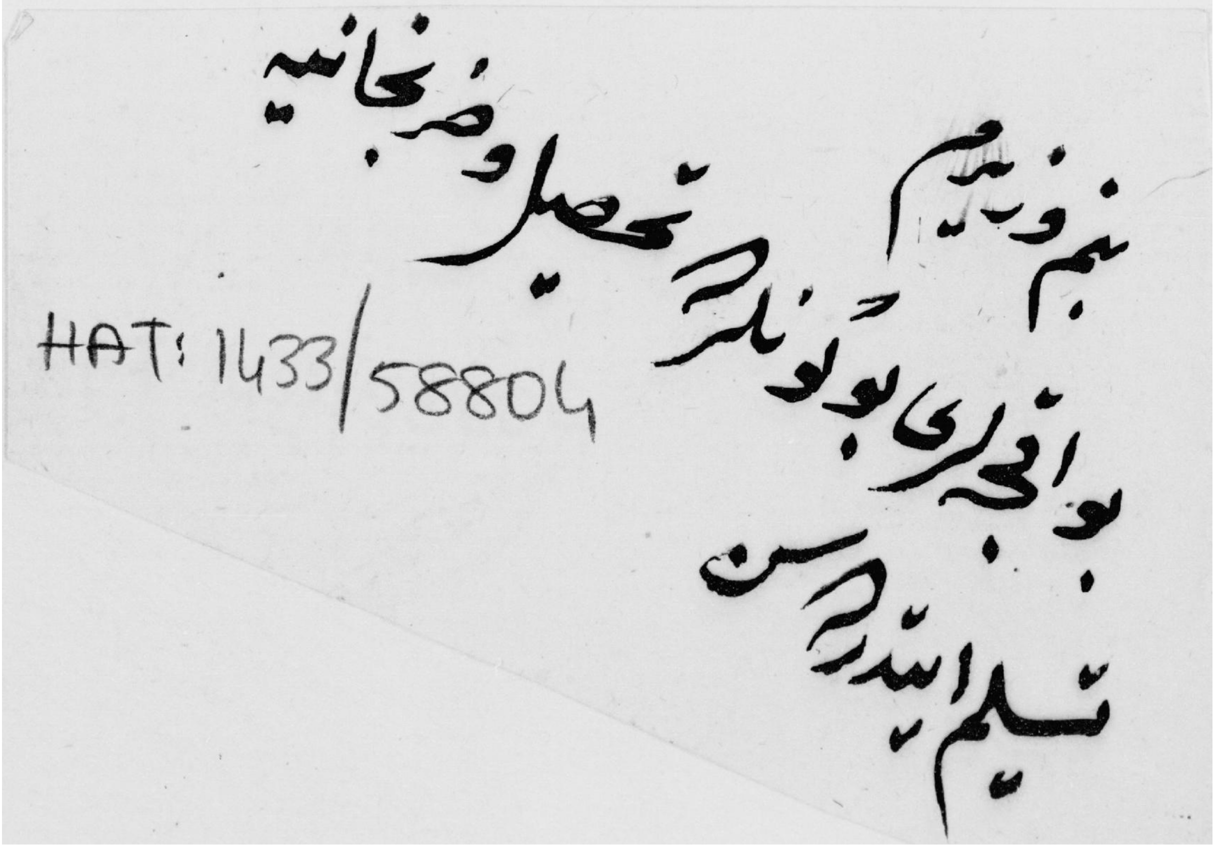
اروه الکانوز ابه ایدر

ایدرز شروع

HAT-1433-58868 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim,

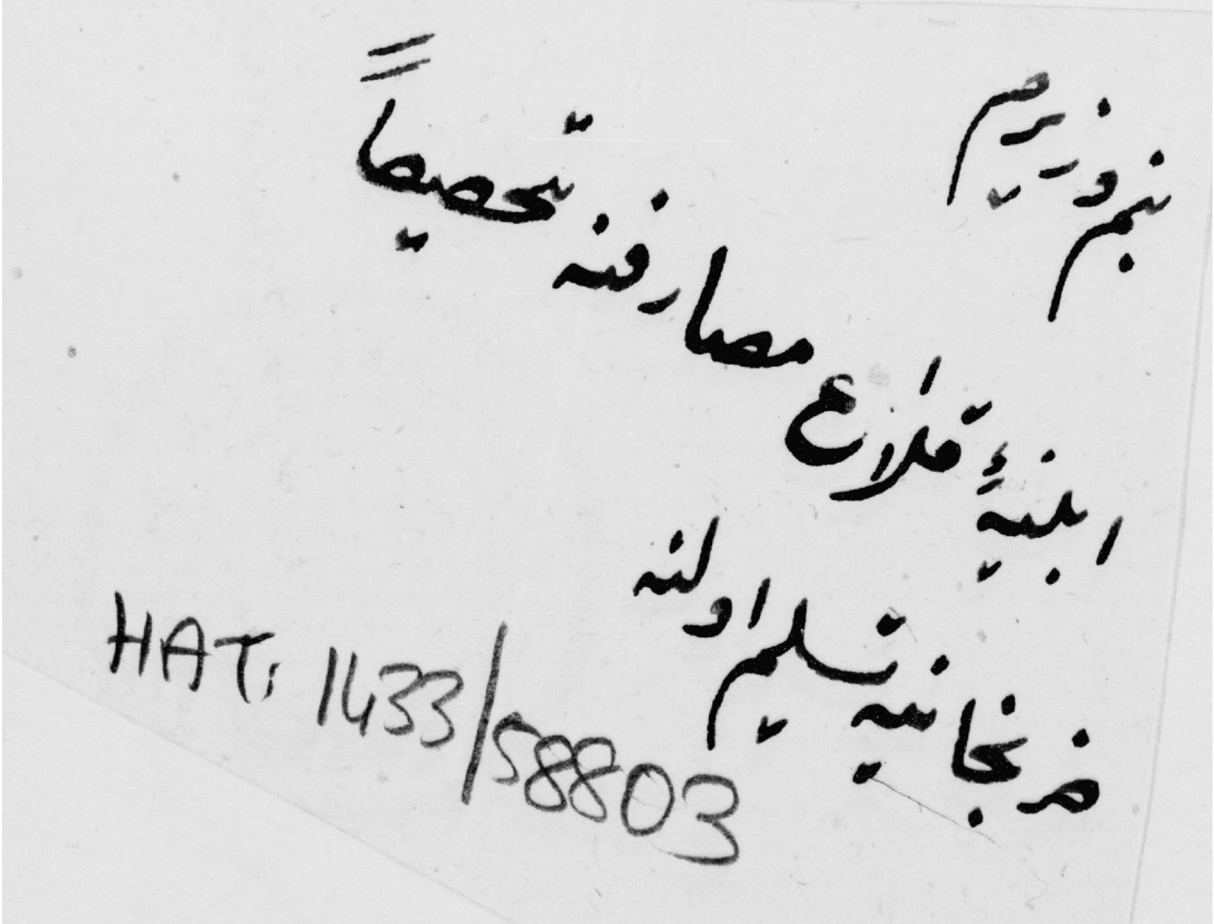
Düdükçü başının münasip görmesiyle olamaz. Onların ömründe top attıkları ve top ne şekil atılır gördükleri yoktur. Reşit Efendi daha mesmûatını yazar bu husûs tecrübeye muhtaçtır. Lakin bizimkiler kızgın gülle atıldığını gördükleri yok. Reşit Efendi Kağıthâne'de nişan mahalline eski ağaçlardan yanacak birşey yaptırsun ve kızgın gülle attırıp tecrübe idelim. Ben dahi göreyim. Eğer yakar ve ziyâde harab ider ise ona göre şuru' ideriz.

بنم وزیرم
بو آقچه‌لری بو گونلرده تحصیل و ضربخانه‌یه
تسلیم ایتدره‌سن

HAT-1433-58804 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim

Bu akçeleri bu günlerde tahsil ve darbhâneye teslim ettirdesin.

بنم وزیرم
ابنیهٔ قلاع مصارفنه تخصیصاً
ضربخانه‌یه تسلیم اولنه

HAT 1433/58803

HAT-1433-58803 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim,

Ebniye-i kıla' mssarifine tahsisen darbhâneye teslim oluna.

بنم وزیرم
اشبو اقچه ایچ خزینه مه ایراد اولور جیب همایونم
ایکن امور حربیه یی تنظیم ولوازمات جهادیه یی تتمیم
ایچون خالصاً لله بنا و انشاسی تصمیم کرده شاهانم
اولان آزادلو بارودخانه سی ابنیه سی مصارفنه تخصیص
ایلدم ضربخانه یه تسلیم ایلیوب بعنایت الله اقتضا
ایلدکجه صرف اولنسون

HAT-1433-58777 - Hicri tarih: 29-12-1206

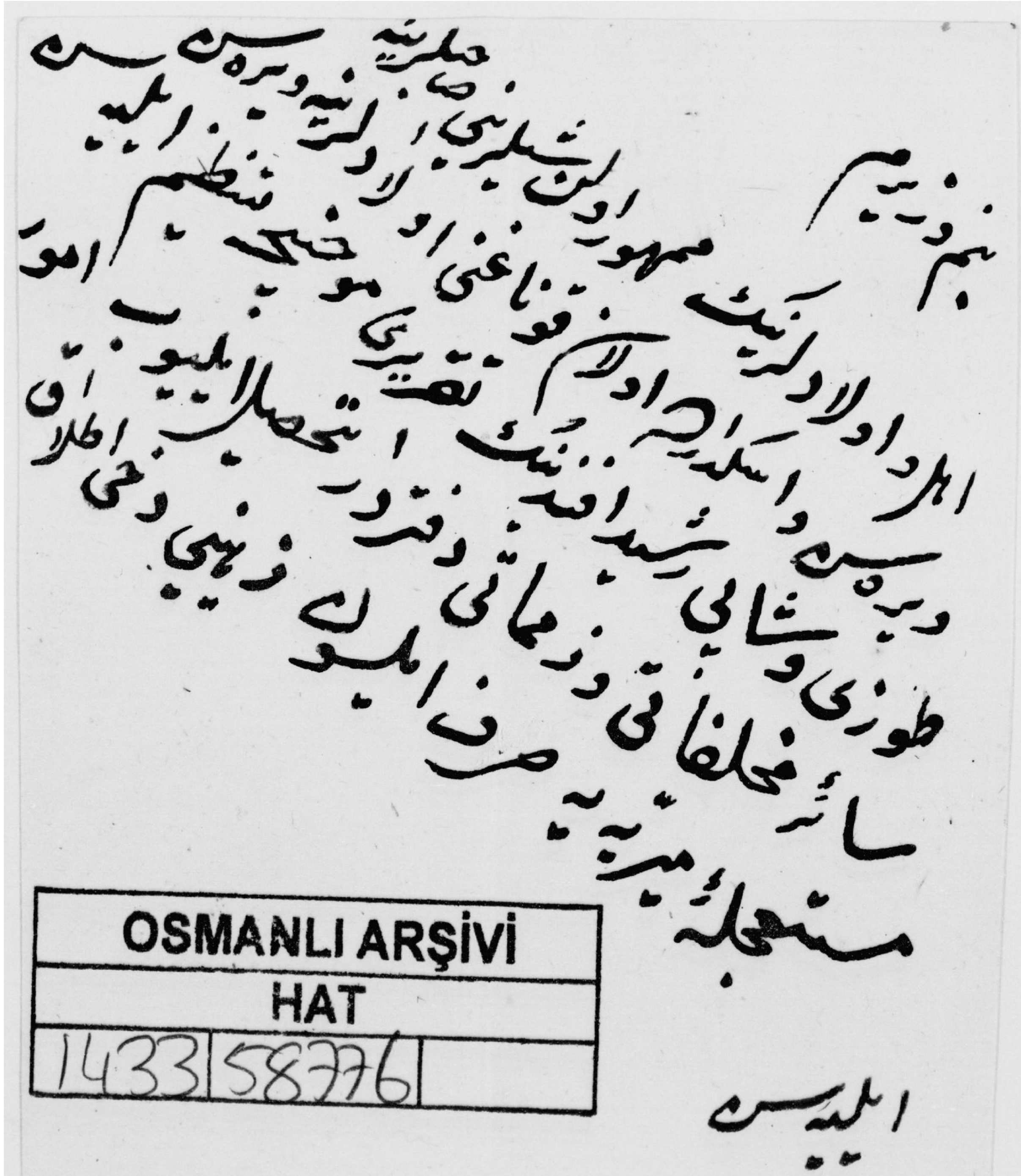
Benim vezirim

İşbu akçe iç hazineme irad olur. Ceyb-i hümâyûnum iken umûr-ı harbi tanzîm ve levazımat-ı cihadiyyeyi temin için halisen lillah bina ve inşası tasmim-gerde-i şahânem olan azadlu baruthânesi ebniyesi masarifine tahsis eyledim. Darphâneye teslim eyleyüb bi-inâyetillah iktizâ eyledikçe sarf olunsun.

HAT-271-15877 - Hicri tarih: 29-12-1213

Benim vezirim

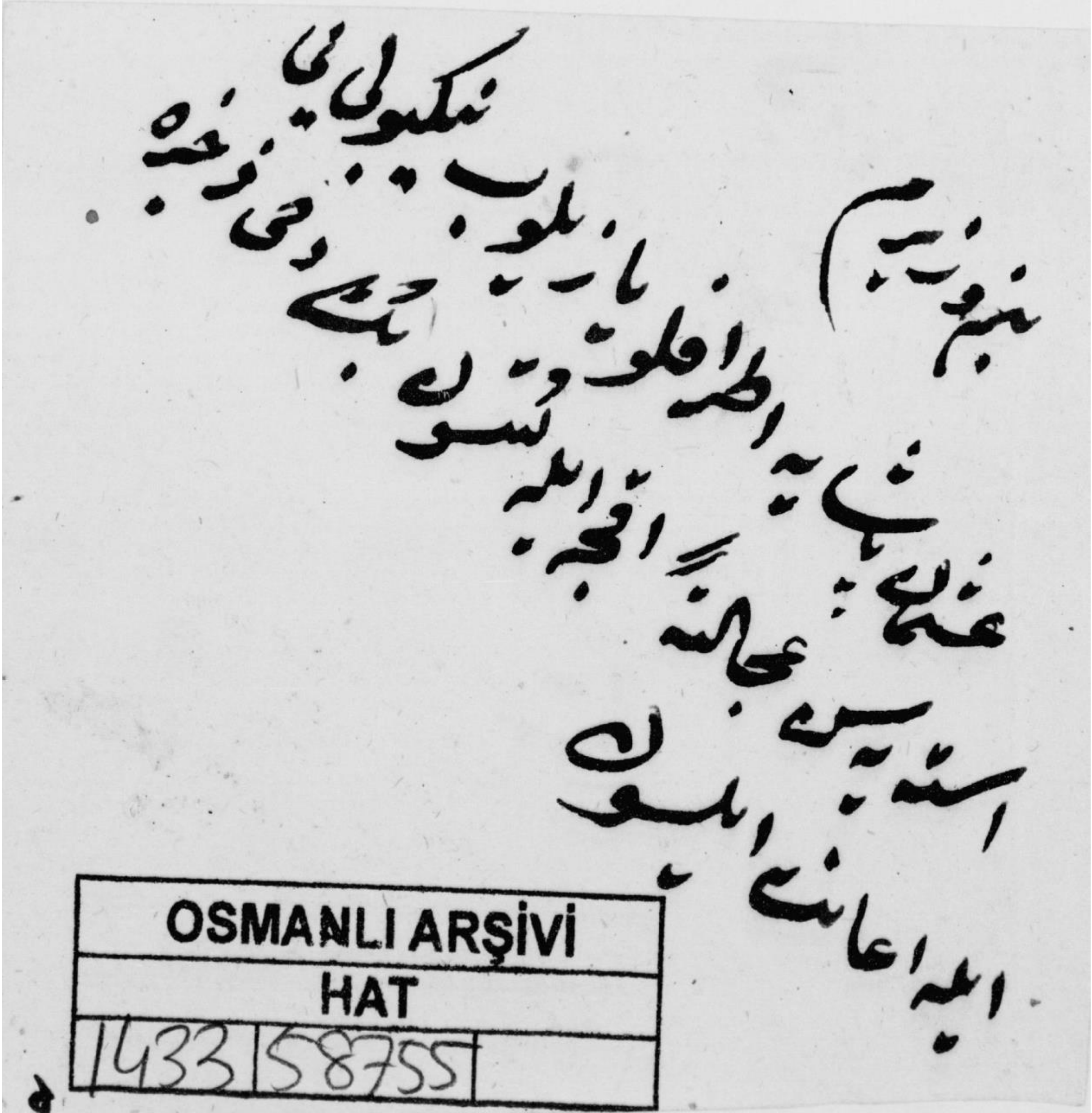
Takrîr mûcebince tanzîm ettirdesiz. Hak Teâlâ Devlet-i Aliyye'mize hayırlı suret ihsân eylesun.

HAT-1433-58776 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim

Ehl u evladlarının memhur olan şeylerini sahiplerine veresin ve Üsküdar'da olan konağını evladlarına veresin. Tuzu ve şapı Reşid Efendi'nin takrîri mûcebince tanzîm eyleyesin. Sâir muhallefatı ve zimematı defterdar tahsil eyleyüp umûr-ı müsta'cele-i miriyyeye sarf eylesun. Ziyanı dahi ıtlâk eyleyesin.

HAT-1433-58755 - Hicri tarih: 29-12-1206

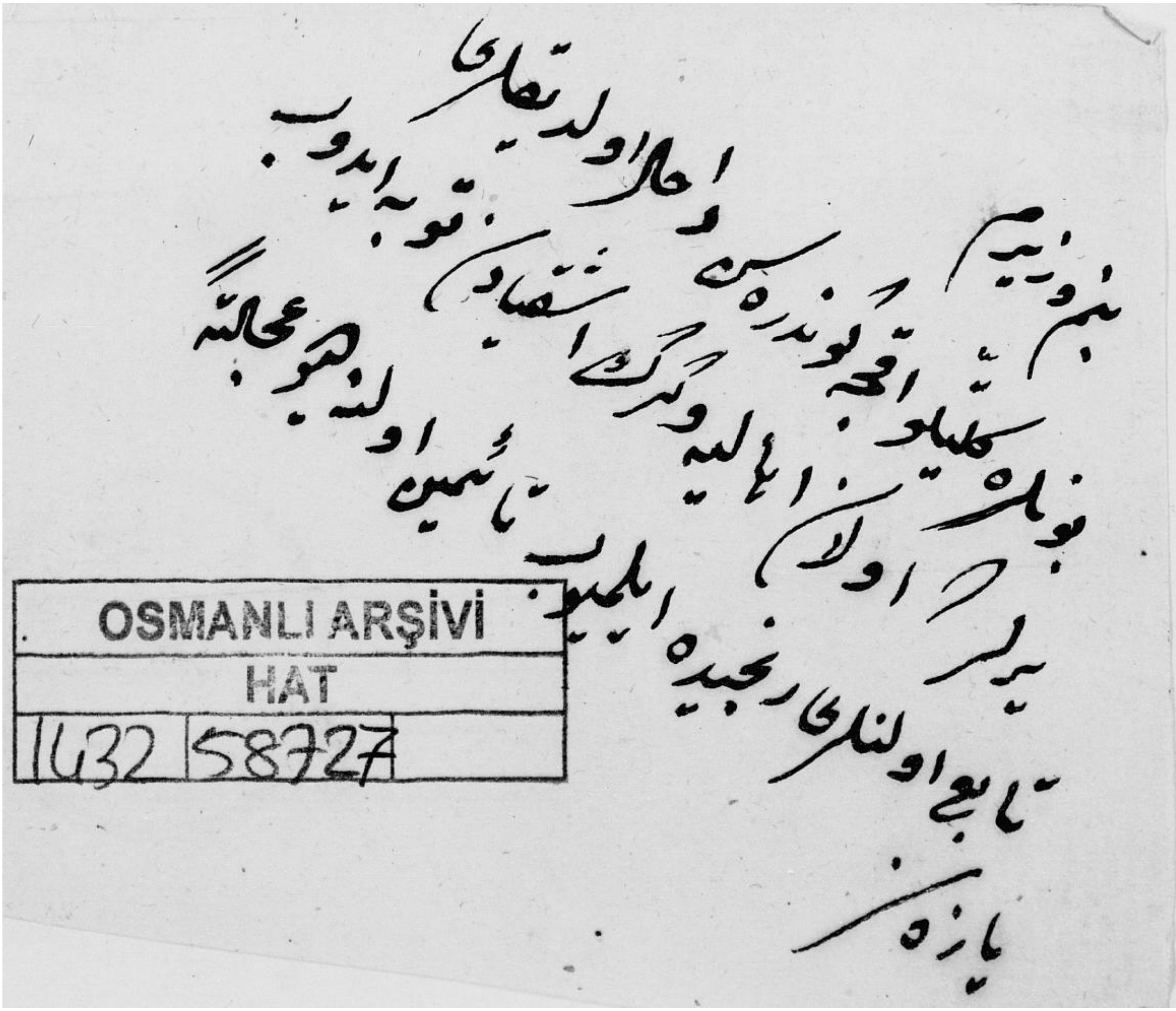
Benim vezirim,

Osmân Paşa'ya etraflı yazılıb Niğbolu'yu istiyesin, icâleten akçe ile gitsün. Bey dahi zahîre ile ianet eylesin.

HAT-1433-58768 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim,

Gidüb baksınlar, ben geçen de gitmiş idim. Baktım suyu menbaından ark ile köyün bir kenarına çıkarub baruthâneyi hali mahalle yapmak ile köyü mahallinden kaldırmamak olur zan ederim. Bu kere söyleşsünler ve masarifini dahi muvazene eylesünler bakalım.

HAT-1432-58727 - Hicri tarih: 29-12-1206

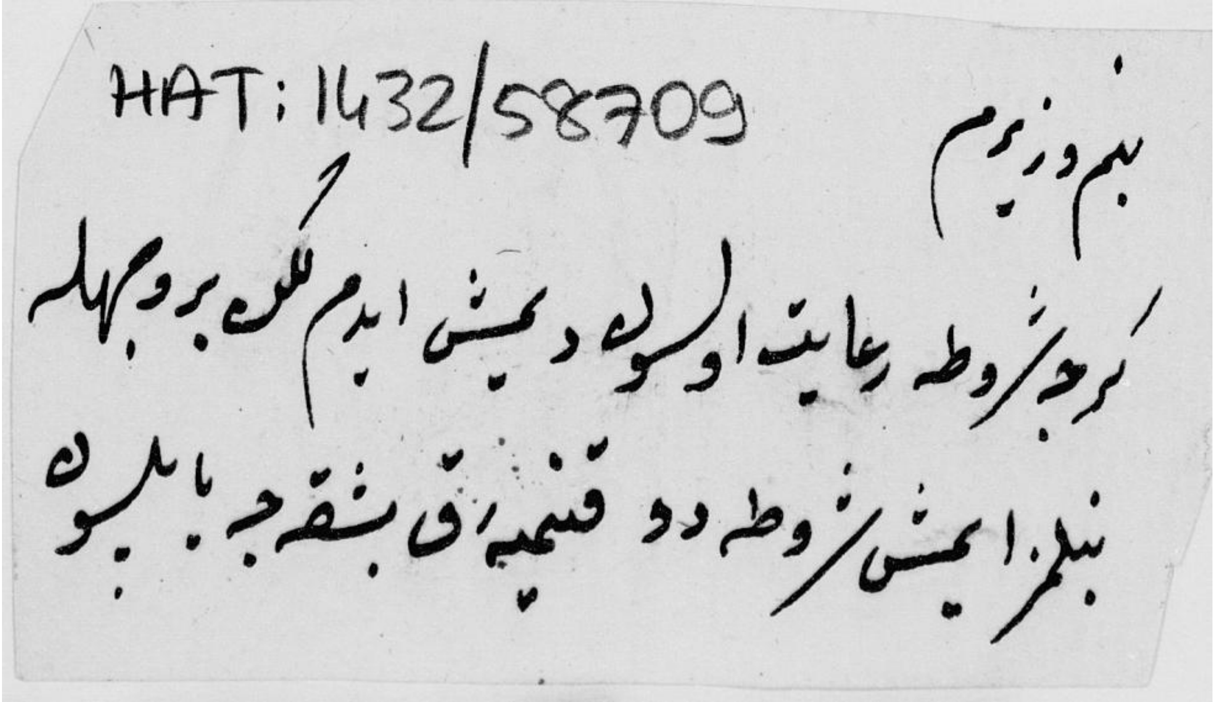
Benim vezirim

Bunlara külliyetli akçe gönderesin. Dahil oldukları yerlerde olan ahâliye ve gerek eşkiyadan tevbe idüb tabi' olanları rencide eylemeyüb temin oluna deyu icâleten yazasız.

HAT-1432-58721 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim,

Bu Rodoslu Devleti'nin bir işine yaramaz. Ratib Efendi takrîri mûcebince tanzîm eylesün. Lakin bir gün evvel şuru' eylesün. Zira anbarlar önüne miri zehairi gelmiyor. İktiza eden evamiri ısdâr eyleyüb sen dahi i'anet ve dikkat eyleyesün.

HAT:1432/58709

بنم وزیرم

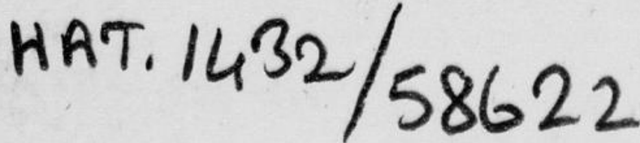
گرچه شروطه رعایت اولسون دیمش ایدم لکن بر وجهله

بنلمز ایمش شروطدن قانمیه‌رق بشقه‌جه یاپلسون

HAT-1432-58709 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim

Gerçi şurûta riayet olsun demiş idim. Lakin bir vechle binilmez imiş. Şurutdan kanmayarak başkaca yapılsun.

HAT-1432-58622 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim vezirim

Bu akçelerden ne mikdârı tahsil olunmuşdur? Baki kalanların vadesi geçmiş var ise değişilsün. Darbhâne nazırına mahsûs tenbîh ile hatt-ı hümâyûnum olmayınca bir yere akçe vermesin.

HAT-1414-57738 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim

Takrîr mûcebince tanzîm ettirdesin. Fermân yazmak güzel lakin iş nüfuzundadır. Taşralar ne hale girdi bir kere haberin var mı?

HAT-188-8910 - Hicri tarih: 19-10-1211

Hû

Benim vezirim,

Duhan Gümrüğü'nün ocaklıkları malından ziyâde olmakla bundan sonra ocaklığa zam ve havale olunmayub, havaleye cesaret olunur ise Darbhâne'den talep ve seneleri muhasebesinde zimmeti zuhûrunda gümrük emininden tahsil ve ziyâde muhasebesi serian eda ve sekiz dokuz senelerinin fazla-i muhasebesi tamamen Hazine-i Amire'den ifa oluna.

(1232)

بنم وزیرم
اشبو خط همایونم طرفکه واصل اولدقده درحال قول کتخداسنی کتوردوب ینکیچری
اغاسی نصب ایلیه سن وسلفنی تکفورطاغنه نفی ایدوب اجرا اولندیغنی طرف
همایونمه عرض وافاده ایلیه سن

HAT 279/16530

HAT-279-16530 - Hicri tarih: 29-12-1232

Benim Vezirim,

İşbu Hatt-ı Hümâyûn'um tarafına vasıl oldukda derhal Kul Kethüdasını götürdüp Yeniçeri Ağası nasb eyleyesin ve selefini Tekfurdağı'na nefy idüb icrâ olunduğunu taraf-ı Hümâyûn'uma arz ve ifade eyleyesin.

HAT-524-25608 - Hicri tarih: 29-12-1231 (2. Mahmud)

Hû

Benim vezir-i gayret-semirim

Hazret-i hallak-ı cihanın ihsân ve keremiyle işbu pazar irtesi gicesi sulb-i şahânemden bir kerimem ziver-ara-yı mehd-i vücûd olmağla ismini Adile Sultân tesmiye idüb ve seni tebşir içun işbu hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrunumu tahrîr ve hazinedar ağa kulum ile tarafına tesyir eyledim. Cenâb-ı Hakk kudümünü zat-ı hümâyûnuma ve kâffe-i ümmet-i Muhammede müteyemmen eyleye. Bu beşaretten bilcümle ibadullah hisse-yab olmak içun üç gün üçer nevbet top endahtı icrâsıyla sâir rüsum-ı mu'tadenin bu defalık icrâsını afv eylediğimi iktizâ idenlere tenbîh ve ifade eyleyesin. Hakk Teâlâ sülale-i tahiremizi ilâ ahiru'z-zamân baki idüb nice şahzâdelerin şeref-i zuhûruyla zat-ı hilâfet-meâbımı ve kâffe-i ümmet-i Muhammed'i sürur-ı Şadiye mukarin eyleye. Âmin.

بنم وزیرم

بو دفعه کی فساددن منشألی بکتاشیلر اولمه‌سیله کرك استانبول وکرك هر کاده وسائر محللرده اولان بکتاشیلرك حق شیخ طرلیه ودوسی هو ایله لری

وظهور شرعی واسطه‌سیله محلاتی ائمه‌لری طرفلرندن وسائر بیغرضه ارباب وقوفدن گرکی کبی تحری وتحقیقیله یکان یکان احوال وکیفیتلری

غدر، وحمایه‌ده عاری وجمله‌یه ... یکیاریله رد وعقدنده نوجهله احکام شرعیه ترتب ایدرسه اویله اجرا ونفی وبو خصوصده باکی منت

وکذا من دی اولبابده هرقنغی منسفده اولورسه اولسون سیاسه اوزره قوتلمه لازمه ده اولدیغندن شو بکتاشی فسادی ماده‌سنك اهلی

اواسنده کلیاً تطهیرینه اهذی داعیمز بالذات نصب نفس ایتمك اوزره هر بو نظام بو تحری حق رالیه داعیمزه اداء وبو بکتاشیلك مفسده‌سی

امت محمد اواسنده قالدیرلسنه بالاتفاق غیرت واهتمام ایلیه‌سز

HAT-290-17383 - Hicri tarih: 29-12-1241

Hû

Benim Vezirim

Bu defaki fesadın menşei Bektaşiler olmak hasebiyle gerek İstanbul ve gerek Üsküdar ve sâir mahallerde olan Bektaşilerin meşayih-i tarik ve ders hâceleri ve me’mur-ı şer'i vasıtasıyla mahallat imamları taraflarından vesâir bi-garaz erbâb-ı vukuftan gereği gibi taharri ve tahkiki ile yegan yegan ahval ve keyfiyetleri gadr ve himayeden âri vecihle harici çıkarılarak haklarında ne veçhile ahkam-ı Şer'iye terettüb ederse öylece icrâ olurmak ve bu husûsta bay ü geda müsavi olmakla herhangi sınıftan olur ise olsun siyan üzere tutulmak lâzımeden olduğundan şu Bektaşi fesadı mâddesinin ehlisünnet arasından külliyen tathirine Efendi daimiz bizzat nasb-ı nefs etmek üzere iş bul hatt-ı hümâyûnumuzu müşarun ileyh daimize edâen ve bu Bektaşilik mefasidinden ümmet-i Muhammed arasından kaldırılmasına bi'l-ittifak gayret ve ihtimâm eyleyesiz.

HAT-263-15209 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Münasibini sen bilursin, tanzîm idesin.

HAT-280-16550 - Hicri tarih: 29-12-1225

Hû

Benim Vezirim

Hala Çavuşbaşı olan Salih Efendi müsinn ve ihtiyar adam olduğundan za'f-ı vücûdu takribiyle aralıkta mecburen tatil eylediği istima' ve tahlik olunmuş olmağla biraz müddet istirahat eylesiçün azl ile yerine Mektûbçu Tahir Bey çavuşbaşı ve baş halife Arif Bey mektupçu ve hulefadan münasibi ser-halife nasb ve tayin olunub cümlezi hizmet-i me'mûrelerinde ber-vech sadâkat ve istikâmet-i kıyam ve ihtimâm eylemelerini tenbîh ve tekid eyleyesin.

بنم وزیرم

بمنه تعالی یارینکی اثنین کونی سجری کتخدالکی عزل ایدوب حالا چاوشباشی اولان مظهر افندی یی کتخدا نصب ایلیه‌سن و مومی الیهک یرینه بیوک

تذکره‌جی احمد بکی چاوشباشی وانک یرینه دخی مالیه تذکره‌جیسی عبدالحمید بکی بیوک تذکره‌جی وانک یرینه دخی اردوی همایون مکتوبجیسی بعده

سلیمان فائق افندی یی مالیه تذکره‌جیسی نصب ایدوب اقتضا ایدن خلعتلرینی الباس ایلیه‌سن حق تعالی جمله‌سنه توفیق احسان ایلیه

HAT-279-16525 - Hicri tarih: 29-12-1238

Hû

Benim Vezirim,

Bimennihi ve keremihi Teâlâ yarınki isneyn günü Seheri Kethüdasını azl idüb hala Çavuşbaşı olan Mazhar Efendi'yi Kethüda nasb eyleyesin ve mumaileyhin yerine Büyük Tezkireci Ahmed Bey'i Çavuşbaşı ve anın yerine dahi Maliye Tezkirecisi Abdülhamid Bey'i Büyük Tezkireci ve anın yerine dahi ordu-yı Hümâyûn Mektûbcusu sabık Süleyman Faik Efendi'yi Maliye Tezkirecisi nasb idüb iktizâ eden hil'atlarını ilbas eyleyesin. Hakk Teâlâ cümlesine tevfîk ihsân eyleye.

H AT-271-15857 - Hicri tarih: 29-12-1214

Benim vezirimTakrîrin mûcebince tanzîm eylesin.

(1235)

بنم وزیرم

بقضاء الله تعالی ترسانۀ عامرهم جوارنده وقوعبولان حریقه عظیم دهشت ویرمشیکن کرم جاریله مخوف اولان درجه یه وارد مفرزیه منطقی

ومندفع اولمسی مجرد حفظ الهی اولدیغنده شبهه اولمیوب نیجه ... برطرف اولمشدر حریقه سببیله منهدم ومحترقه اولان

محللرك همان بلا تأخیر ... اولمدیغی شمدیده ترسانه عامره تکمیله ایدوسه بر دونانما سفائننك تکثیر وتقویه سنه ندرجه

دقت واعتنا اولنمق لازمه دن ایدوکی جمله یه معلوم ومشکاردر قوللغمده سهولت اولدیغیچون فرقتین وقوروت سفینه لرینك

جمله دن زیاده تکثیر وتوفیری مهم ومقتضی اولوب انجق دکزه طیانور قالین ومتین اولمسی لازمه دن ایکن غالبا شمدیه دك

بو خصوصه لایقیله دقت اولنمامش هر نه ایسه بوندن صکره اقدام واهتمام تام اولنمق فرض عین اولمغله ترسانه امینی یساریك

بیننده مذاکره ایدوب ترسانه ساحه سنده قوریجه ایکی قطعه وکرسته سنده انشا اولنجه برقطعه فرقتین سفینه لرینك

دکزه طیانور قوی ومتین اولمق اوزره قوریوب بعده تعجیل انشا واتمام ایتدیرلسند وسر منتاب اولان محللرده

دخی بو وجهله فرقتین سفینه لرینك انشاسنه وممکن مقدار قوروت سفینه لرینك دخی عهد قریبده متین وقوی اولمرق

هر نه ... اولنورایسه یاپدیرلسند اقدام اولنوب نه وجهله مذاکره وبالمشورت اولنورایسه عرض وافاده ایلیه سن

HAT-279-16465 - Hicri tarih: 29-12-1235

Hu

Benim vezirim

Bi-kazaillahi Teâlâ Tersane-i Amire'm civarında buku'bulan harik-i azim dehşet vermişiken Kerim-i Bari ile havf olan dereceye varmaksızın muntafi ve mündefi' olması mücerret hıfz-i ilahi olduğunda şüphe olmayıp nice kaza bertaraf olmuştur. Harik sebebiyle mündehim ve muhterik olan mahallerin hemen bila-te'hir inşa olunmalarını şimdiden tersane eminine tenbîh edesin. Bir de donanma sefaininin teksir ve takviyesine ne derece dikkat ve itina olunmak lâzımeden idüğü cümleye ma'lûm ve aşikârdır. Kullanmakta suhûlet olduğiçun Fırkateyn ve Korvet sefinelerinin cümleden ziyâde teksir ve tevkiri mühim ve muktezi olup ancak denize dayanır kalın ve metin olması lâzımeden iki galiba şimdiye dek bu husûsa layıkıyla dikkat olunamamış. Her ne ise bundan sonra ikdam ve ihtimâm-ı tamm olunmak farz-ı ayn olmakla tersane emini vesâir bilenler ile müzakere edip tersane sahasında kurulacak iki kıta ve kemer sahasında inşa olunacak bir kıta Fırkateyni sefinelerinin denize dayanır kavi ve metin olmak üzere kurulup bimennihi Teâlâ serian inşa ve itmam ettirilmesine vesâir münasip olan mahallerde dahi bu vecihle Fırkateyn sefinelerinin inşasına ve mümkünü kadar Korvet sefinelerinşn dahi ahd-i karibde metin ve kavi olarak er ne mahalde olur ise yaptırılmasına ikdam olunup ne vecihle müzakere ve mübaşeret olunur ise arz ve ifade eylesin.

هو

قائمقام پاشا

سنی سلام ملوکانه‌مله تکریم ایلدکدنصکره طلوعنه مترقب اولدیغمز نور دیده‌مز باذن الله تعالی

وقوع بولمغله اسمنی صالحه سلطان تسمیه ایلدم لاجل التبشیر طرفکه افاده اولندی

ربم ذکوریله دخی مسرور ایلیه آمین هرنقدر محزون اولدم ایسه ده ربمک عنایتنه حمد

شکورلر اولسون ان شاء الله تعالی دلخواهم اوزره دخی عنایت ایده‌جکنه شبهه‌م

یوقدر کریمدر رحیمدر انواع سرورمله ذات همایونمی وخیرخواهان دولتمی وجمیع

امت محمدی مسرور ایلیه آمین ثم آمین

HAT-525-25696 - Hicri tarih: 29-12-1226 (2. Mahmud)

Hû

Seli selâm-ı mülükanemle tekrim eyledikten sonra tuluuna müterakkıb olduğumuz nur-ı didemiz biiznillahi Teâlâ vuku’ bulmağla ismini Saliha Sultân tesmiye eyledim. Li-ecli’t-tebşir tarafına ifade oldundu. Rabbim zükuruyla dahi mesrur eyleye. Âmin. Her ne kadar mahzun oldum ise de Rabbimin inâyetine hamd-i şükürler olsun. İnşaallâhu Teâlâ dil-hâhım üzre dahi inâyet ideceğine şüphem yoktur. Kerim’dir, Rahim’dir. Enva’ sürurumla zat-ı hümâyûnumu ve hayr-hahan-ı devletimi ve cemî’-i ümmet-i Muhammed’i mesrur eyleye. Âmin. Sümme âmin.

وزیریم اسکی رفتارلر
اولشدر سوزلری هپ یوللوه
منتظم و بو شیله حالشمالینز زمانینز عزت و اقدام
واقعا جانه و وقت و دقت اولنالیدر
مقتضای وقتیک اهتمام و نشقه برقاج
وقتی دکلدر بوغازلرده اولنانلردن
لازمدر با خصوص بوغازلرده ترتیب اولنان یاپیلسون
طوبخانه ده بوغازلرده جبه اوجاقلری ویمش ایدکز
ذیاکر تیمور قلعه قنزدیره جبه اوجاغی واردر اسکی
طوبخانه ده موجود دکله اوجاغی اره سکنه برا
طوبخانه ایله سرای برونی طوبخانه دن قنزغین
شو قیش قلعه سی تیمور لیوب نه کونی
حکدرمه کبی شی تیمور اولنسون ده
کله التون لر بقملم تجربه
وتمارلر ایسه بکا خبر ویره سکز

HAT-271-15866 - Hicri tarih: 29-12-1221

Benim vezirim

Manzûrum olmuştur. Sözleri hep yolludur. Vak'a can ve başıyla çalışmalıyız. Eski rüfekalar vakti değildir. Mukteza-yı vakt u zamân gayret ve ikdam lâzımdır. Bahusûs boğazlara pek ihtimâm ve dikkat olmalıdır. Tophâne'de boğazlara tertîb olunandan başka bir kaç ziyâde timur gülle kızdıracak ocaklar yapılsun. Tophâne'de mevcut gülle ocağı vardır demiş idiniz. Şu Kızkulesi ile Sarayburnu arsasına bir eski çekdirme gibi şey timurlayub, Tophâne'den kızgın gülle atsunlar, bakalım tecrübe olunsun. Ne günü atarlarsa bana haber veresiniz.

HAT-271-15876 - Hicri tarih: 29-12-1213

Benim vezirim,

Bu esvaplar güzeldir. Hemen tanzîm idilüb saat evvel şeru' edilsin. Hak Teâlâ selâmet eylesin.

HAT-271-15865 - Hicri tarih: 29-12-1215

Benim vezirim

Bunları yapmış bulunduk. Arazi-i hâliye üzerine dahi olmamağla izin virilsün. Lakin kimesne hamam yapmasun.

HAT-271-15850 - Hicri tarih: 29-12-1213

Benim vezirim,

Kalyoncu gediklülerine ve tüfekçilerine itası kânûn olan elbise, beher sene nevruz günü verilmesi kânûn olsun. Ve Kânûnnâme'ye kayıt olunup beher sene nevruzda cümlesine virilsün. Zira bu sene ilerü gidenlere esvab virilemedi. Muvakkat olmayınca râbıtasız oluyor

HAT-266-15436 - Hicri tarih: 29-12-1221

Benim vezirim,

Mukaddem kapuda müzakere ettiğimiz Çamlıca, Suluca, İpsara adaları reayalarını celb için bir iki sene cizyelerinin aff veyahut tenzil ve zahîre bey' u şirasına dâir veyahut al bayrak küşadına velhâsıl bir nev' müsaade ile ve vechle olur ise olsun. Tarafımıza külliyen celb olunmaları husûsuna itina ve dikkat eylemek elzem olmağla ber-mukaddem-i akdem tersane ile muhabere idüb çâresine teşebbüs idesin. Mora'nın dahi muhafazasına dikkat oluna.

هو تاریخ

(1221)

بنم وزیرم

بو گیجه رشید افندی و نسیم افندی گلوب سویله‌شیجک سزه بر گوزلجه ملاحظه ام بو ده ونیما بورم

ایلدم ایشته دشمن اوزریزه گلمیور و گلمیه‌جک ایکن شمدی بو دونما بورم نصار

ولورر گوره مسقوا اوزرینه سفرمز وار دیمک نه کلمه‌در از جمله‌سی نصار

حقیقت حقده ایشته فدایه خلق برکدر بونلرک شمدی نصکره جانلری

صقلور و بو بکلسونلر و اطاعت ایلسونلرده دشمن برکره حرکت

جسمانیه مباشرت ایلدیکی گبی گیتدکجه مشکل اولور بو قرده‌ده مسقوک

کلمه‌سی ملاحظه اولنمالیدر والله‌ی نگا قالسه هجوم ایلمسنه اولور

اولور مراد الله یرینه بولور اما طوردقجه تشنیع اولور و هم دشمن

اغلشور برلرینی اوزرینه گوزلجه دوشونلک ایشته بزم اشاغیکی

تحمیلات یا قمشلد خصمی بیلوب عبرت الوب بوراسی جنک محلی

اولمادیغنی دخی بیلوب اکا گوره سویله‌شکه جمله ایله برابر

مسقوک کلمه‌سی دیدیکم شمدی گلور دیمک دکل بونلر بزه بیاجاغنی

یاپدقد نصکره کیتمیوب دخی یرلشورلر اولز ماده اشاغیده یوقاریده

کلدکجه گلور ایشته ملاحظه دیدیکم بودر استانبولک محاصره‌سی اولدیغی

اطرافه یاپلدی شمدی نصکره نصار ایش گوریلور نفوذ دولت نصار

اولدقده بونلرده دشنولوب برچاره‌سنه باقلسون

HAT-266-15435 - Hicri tarih: 29-12-1221

Hû

Benim Vezirim,

Bu gece Reşid Efendi ve Nesim Efendi gelüb söyleşeceksiniz. Güzelce mülâhaza eyleyin. İşte düşman üzerimize gelmiyor ve gelmeyecek. Lakin şimdi bu donanma burada dururken Moskov üzerine seferimiz var ne demek ne kelimedir. Ezcümle sen nasıl çıkacaksın. işte kuraya halk birikti. Bunların şimdiden sonra canları sıkılur ve bu beklesünler ve itaat eylesünler. Düşman bir kere hareket-i hasmaneye mübaşeret eylediği gibi gittikçe müşkil olur. Bu karardan Moskov'un gelmesi mülâhaza olunmalıdır. Vallâhi bana kalsa hücum eylese ne olursa olur, muradullah yerin bulur. Ama durdukça teşennüc olur ve hem düşman ağırlaşur. Bunların üzerine güzelce düşünülsün. İşte bizim aşağıki gemileri yakmışlar. Hasmı bilüb ibret alub, burası cenk mahâli olmadığını dahi bilüb âna göre söyleşiniz. Cümle ile beraberdir. Moskovun gelmesi dediğim şimdi gelür demek değil. Bunlar bize yapacağını yaptıktan sonra gitmeyüb dahi yerleşir ol zamân aşağıdan yukarıdan geldikçe gelür.İşte mülâhaza dediğim budur. İstanbul'un muhasarası olduğu etrafa yayıldı. Şimdiden sonra nasıl iş görülür nüfuz-ı devlet nasıl olur? Bunlar hep düşünülüp bir çâresine bakılsun.

HAT-263-15225 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Peksimed gayet pişkin ve tuzlu olmalıdır. Bunlar pişkin değil, tiz küflenir. Dahi tuz kosunlar. Gayet pişirüb kurutsunlar ve sonra rutubetten hıfz eylesünler. Yohsa telef olur sen de bakasın. Gönderdim madem ki içi yumuşak kala, elbette küflenür.

HAT-263-15220 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Kapudanların kışlağı ve destgah verasına sundurma güzeldir. Resim üzere yapılsun. Hendesehâne dahi yapılsun. Göreyim Aziz'i. Levazımatı tedarik birle şüru' eylesün. Bunları ve dürüst olan kışlağı ve divarları bu sene tekmîl eder ise beğenirim. Gayet ihtimâm ve dikkat isterim. Bana köşk iktizâ etmez, yan gelür kapudanlara yapılsun.

HAT-263-15219 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

İşte numuneler beher sene böyle gelür, lakin herifler numune gibi işlemez. Hele yeniçeri fodlasına kimesne bakmıyor. Her zamân irad-ı cedîd numunesi budur, şimdiye dek yeniçeri fodlası nasıl olduğunu sen iyi bilursün. Taharri ve dikkat eyleyüp numune gibi her zamân bir düzine işletmeğe bakasın. İhtimam olunsun. Fodla numuneye uymaz ise kimi te'dîb eylemeli, iş bundadır.

HAT-263-15202 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Takrîr mûcebince, hainlerin cümle emlâk u emvâlleri ahz u furuht olunub, mesalih-i sefere sarf olunsub. Lakin İpsilantı ve sâirden hukuk iddia eyleyenler yalı virmek gibi eda-yı deyn ile iskat olunub sonraya tacize mahal kalmasın. Müseyyib olmasın râbıtalı tutulsun.

HAT-263-15193 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Takrîr mûcebince tanzîm olunub bu taşralar kışlaklarının nizâm ve râbıtalarına be-gayet dikkat ve kânûn kâ'idelerinin icrâsına fevka'l-hadd ihtimâm ve gayret olunub kâffe-i husûsatları ve tavr u hareketleri tecessüs ve taharri olunarak dil-hah üzere müntazam olmalarına ve teksîr ve tevkîrlerine sa'y u ikdam olunsun.

HAT-260-15003 - Hicri tarih: 29-12-1208

Benim vezirim,

Geçen gün huzuruma geldiğinizde topçu nizâmı sohbetinde iki mâdde iyileşiyor demiş idiniz. Birisi ki, Eşkinci nefer esamisi olub ocağına gelmeğe iktidarı olmayan emakdaranın yevmiyeleri ref' olunmak mâddesi, birisi dahi kar u kesb mâddesi idi. Bunları nasıl mülâhaza eylediniz ve neye karar verdiniz. Zira emakdarın diyerek müsaade olunsa cihan emekdar olur. Tophâne ocağından zabitlikden çıkma ağır yevmiyeler yer, ancak nefer esamisiyle geçinür adamlar var; emektar dedikleri bunlar mıdır? Ve bu babda mülâhazayınız nedir? Arz oluna.

بنم وزیرم
بونده قتی چوق مفرحات حوادث وار
فرنچه لولرك ایلچیسنه بو صورتده نه معامله
اقتضا ایدر بوگون قپوده سویلشوب
یارین حضوره گله سکز بو خصوصی
وسائر ماده لری سویلشه لم بو کاغدلری
یارین برابر گتوره سز
گچنکی گلنلرله معاً ضربخانه ناظرینی دخی
گتوره سن

HAT 256/14709

HAT-256-14709 - Hicri tarih: 29-12-1213

Benim vezirim

Bunda kati çok müferrihat havadis var. Françelülerin elçisine bu surette ne muamele iktizâ eder? Bugün kapuda söyleşüb yarın huzuruma gelesiniz. Bu husûsu vesâir mâddeleri söyleşelim. Bu kağıdları yarın beraber getüresiz.

Geçenki gelenlerle maan Darbhâne nazırını dahi getüresin.

مآیلحه

(١٢٢٨)

بنم وزیرم

اوجقلودن رشوت المق و نظام انسقاطلرینه دقت ایلمک شرطیله چیقان بکجری اغاسی اغا [illegible] ایلمش

اسم همایونمی حلو نمایوب اوجقلودن رشوت و اورطه لردن و قوللردن اقجه الما [illegible]

عزل و نفی ایلدم چلا اغا اولانه بو تنبیهاتمی جاوش اکید و شدید فرمان یازه سن کرک اوجقلو

و کرک اورطه لردن و کرک قوللردن بر اقجه و بر حبه رشوت المه سون اورطه لرینی حفظ

و حراستنی در رشوت الماسی تنبیه یازه سن

کتخدا نصب اولنان ابراهیم افندی هر امورده خصوصیات خفاییه یه اوزره کورلمسنه و اصلا قصور و رخنه

اورت ایلمیوب تعطیل مصالحه اولنماسنه و طمع خامه دوشمیوب اقجه و رشوت

المه سنه و هر وجهله عفت ایلمسی و معاذ الله خلاف رضای همایونم حرکتده بولنور ایسه

جناب ایلمسی کندینه کرکی کبی تنبیه و تاکید ایلیه سن

قبیشی کلیوه خوتین قلعه سنی الیوم [illegible] در محصار اوله جقدر ایکی ماه مقدم سابق رشید

[illegible] افندی [illegible] او [illegible] خبری کله چکنی سویلمش ایدی ایکی ای

اولدی [illegible] تسلیم [illegible] نه دیمک اکر البته خوتین قلعه سنی تسلیم ایتمک

اساسی مصالحه دن در [illegible] اولنمدیغی حالده مصالحه [illegible] اوله بلور رشید افندی

بو خصوص نظام ویرون و [illegible] الزام ایلیوب بو خصوص کندیدن [illegible]

همایونم اولدیغی کندینه افاده ایلیه سن

چیقان بکجری اغاسنک علی قوزی نام منزله بر خزنه داری وار ایمش انی دخی

دیار اخره نفی ایلیه سن

HAT-255-14520 - Hicri tarih: 29-12-1207

Hû

Benim vezirim,

Ocakludan rüşvet almamak ve nizâm-ı intizamlarına dikkat eylemek şartıyla çıkan yeniçeri ağasını ağa eylemiş idim. Emr-i hümâyûnumu tutmayub ocakludan ve ortalardan ve kulluklardan akçe almaklığıyla azl u nefy eyledim. Hala ağa olana bu tenbîhatımı havi ekid u şedîd fermân yazasın. Gerek ocakludan ve gerek ortalardan ve gerek kulluklardan bir akçe ve bir habbe rüşvet almasun. Ortalığını hıfz ve hırasetini ve rüşvet almamasını tenbîh yazarsın.

Kethüda nasb olunan İbrahim Efendi her umûr-ı husûsun hakkaniyet üzere görülmesine ve asla kusur ve rehavet eylemeyüb tatil maslahat olunmamasına ve tama'-ı hamı düşmeyüb akçe ve rüşvet almamasına ve her vecihle iffet eylenmesini ve mazallâh hilâf-ı rızâm-yı hümâyûnum hareketten be-gayet ictinab eylemesini kendine gereği gibi tenbîh ve tekid eyleyesin.

Kış geliyor. Hotin kalesini el-yevm Nemçelüdedir. Bu nasıl olacaktır. İki mah mukaddem sabık reisin Nemçe elçisi ile ettiğimi mükâlemede otuz güne değin haberi geleceğini söylemiş idi. İki ay oldu, haber ve jaleyi teslim yok. Bu elçi ne demek ister. Elbette Hotin Kalesi'ni teslim etmek esas musalahadandır. Teslim olunmadığı hâlde musalaha nece sahh olabilür. Reis efendi bu husûsa nizâm virsün ve elçiyi ilzam eylesün. Bu husûs kendinden matlûb-ı hümâyûnum idüğü kendine ifade idesin.

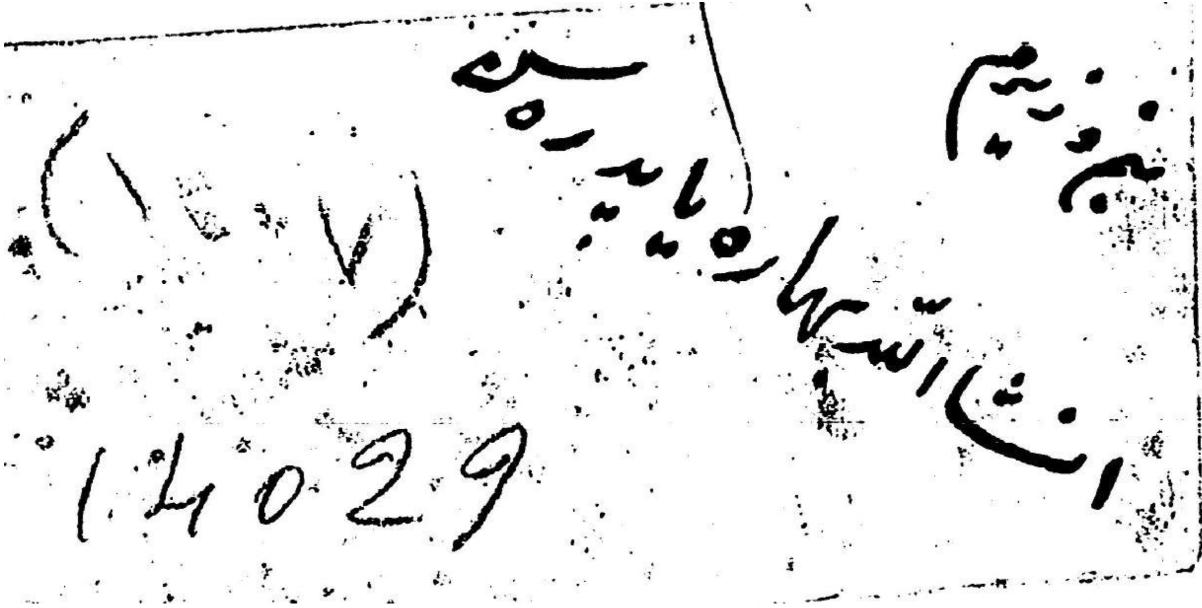
Çıkan yeniçeri ağasının Ali Kuzu namında bir hazinedarı var imiş. Ânı dahi diyar-ı ahara nefy idesin.

بنم وزيرم
چاوش باشلق خصوصى ايچون دونكى كون مصطفى بكى سويلشمش ايدك
بو كيجه ملاحظه ايتدم مصطفى بكك سكا و اطرافه مناسبتى اولدغندن
عذر و اسناد ايدرلر ديو مناسب كوره مدم عثمان اغا اختيار ادم
و مقدم چاوش باشلق ايتمش اولمغله لسان ناس ايچون انى ايتدم
و بو خطى يازوب خفيا سكا بلدردم دون دخى سكا سويليه جك
ايدم لكن شيخ الاسلام افندى اولدغندن ديمدم

HAT-253-14388 - Hicri tarih: 29-12-1220

Benim vezirim,

Öavuşbaşılık husûsu için dünkü gün Mustafa Bey'i söyleşmiş idik. Bu gece mülâhaza ettim. Mustafa Beğ'in sana ve etrafa münasebeti olduğundan özür isnad iderler deyu münasib göremedim. Osmân Ağa ihtiyar adam ve mukaddem çavuşbaşılık etmiş olmağla lisân-ı nas içun ânı ettim ve bu hattı yazub hafiyyen sana bildirdim. Dün dahi sana söyleyecek idim, lakin şeyhülislam efendi olduğundan dimedim.

HAT-248-14029 - Hicri tarih: 29-12-1207

Benim vezirim,

İnşallâh bahara yaptırasın.

HAT-248-14021 - Hicri tarih: 29-12-1213

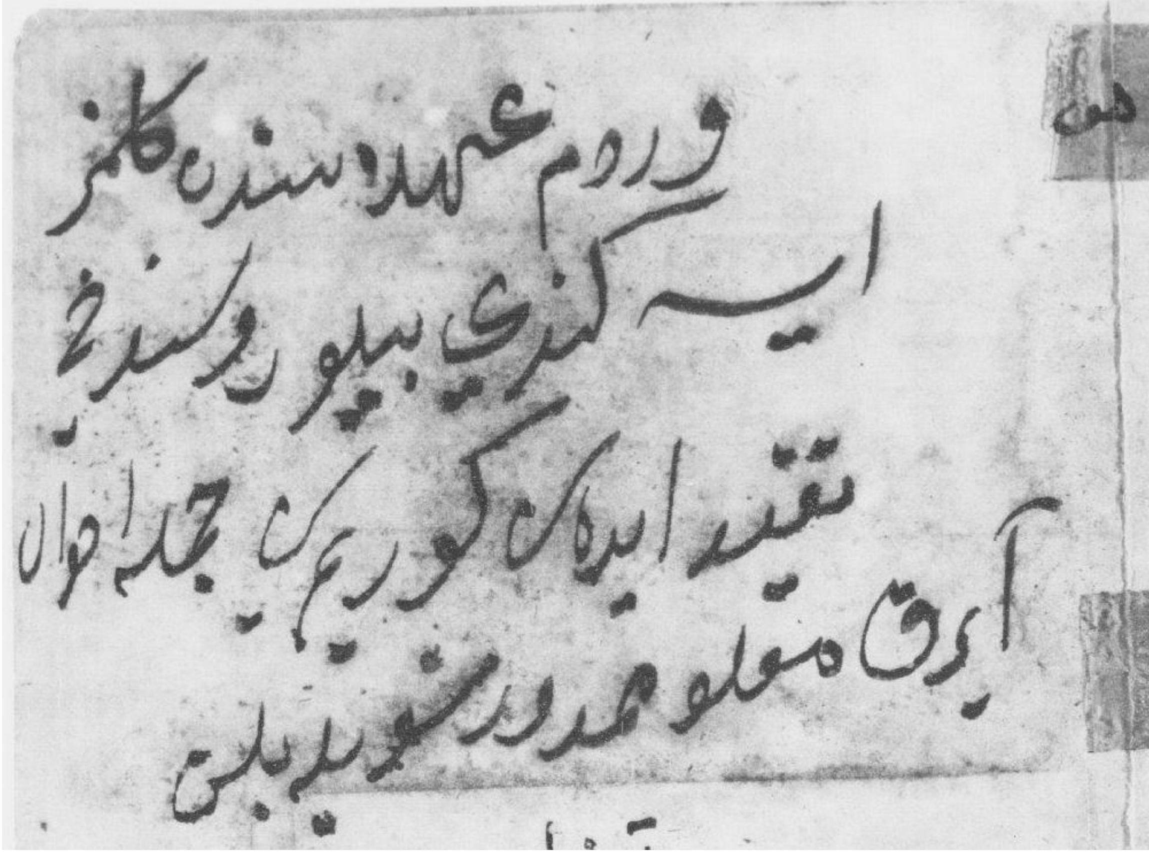
Benim vezirim,

Ali Efendi'nin takrîri üzere kalyon terk olunub şalopeler icâleten gitsin. Bir saat akdem her şeylerin tekmîl idüb boğaza irsâline ikdam eylemesini te'kid idesin.

HAT-248-14014 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Top danesi ve sâir maytap ve fişenk ve fitil ve kağıt ve alat her ne ise bu taraftan külliyetlü mübaya'a ve imal-birle hazır ve müheyya ittirilsün. Ve bunlardan her şey bâliğan mâ belağ mevcûd bulunsun. İhtimam ve dikkat ve ikdam-ı gayret isterim.

HAT / 1446 - 48 - Tarih : - Hicri tarih: 2 -01-1099 (Dördüncü Mehmed)

Verdim. Uhdesinden gelmez ise kendi bilür ve sen dahi takayyüd idesin. Göreyim seni cümle ahval ayrık ma’lûmumdur. Şöyle bilin.

HAT-248-14012 - Hicri tarih: 29-12-1212

Benim vezirim,

Şimdi bostancıbaşıdan bir işgüzar Haseki getürüb tenebbüh ve Ali Paşa'ya dahi kağıt yazasın. Emr-i Hümâyûn'umdur. Feyzi Efendi katl idüb ser-maktu'unu göndersin. Bab-ı hümâyûnuma vaz' idesin. Sâir me'mûrlara ibret olsun. Kapudan paşa fetvaya müterakkıb olmağla geç kalur. Hemen Haseki irsâl edip ser-maktu'unu getirtesin. Şimdi me'mûr eyleyesin. Buna cevap istemem. Bab-ı Hümâyûnuma konduğu cerrini irsâl edesin.

HAT 248/14011

HAT-248-14011 - Hicri tarih: 29-12-1208

Benim vezirim,

Göreyim Ali Efendi şu tertip olunan mühimmât ve levazımatı gece ve gündüz işledüb bir gün evvel tekmîlen irsâl eylesün. Aşağıda mühendislerin tasvip ettiği mahallere icâleten istihkamlar virsünler. Gidecek salları ve ateş gemilerini Fransız mühendisleri vaz ve tertip eylesünler. Ve tarik istimalini gerek(i) gibi öğrensünler. Kaptan Paşa'ya etraflı yazılub tekit olunsun. Tabyalara top döşemesiçün aşağıda kalın tahta ağaç yoktur. Burada kerestecilerden ve bulunduğu mahallerden alınub icâleten döşeme tahtası gönderilsin.

(1206)

بنم وزیرم

فیما بعد دولت علیه‌مه نظام و دشمنه غلبه صورتلرینی تحصیل ایتمک لازم اولدیغی معلوم‌ندر مزاج ناس اسراف و سفاهته
مائل و بو صورت کافهٔ نظامه مخل و ارتکاب و ارتشایه باعث اولوب اعلا و ادنا و اغا و خدمتکار
و اصناف و عساکر امتیاز قالمیوب جمله‌سی مساوی اولمغله خلق حدندن زیاده لباس گیمکه و هر کس حالنجه
حرکت ایدوب اسراف و تلفدن صیانت اولنمق و هر صنفی تحت رابطه‌یه قونمق اصل اصیل نظام دولتم
اولمغله امدی ارکان سمور کورک گیلردن ماعدا شال و اقمشهٔ هندیه و افر بحته و سمور و وشاق و قاقوم
و بو مثللو کباره مخصوص کورکلر و اشیای نفیسه فیما بعد بر فرد گیمیوب همان تشدید منع کلی ایله
منع ایدوب خلافی حرکت ایدر بولنور ایسه بر وجه ترتیب جزا ایده جکمزی جمله‌یه اعلان و اشاعت
و سیاستی رمضاندن اوله دکین توقیف ایدوب اوکوندن صکره خلاف امر لباس گینلر و طریقندن
خارج قیافتده اولنلر تصادف اولنور ایسه بلا امهال جزاسنی ترتیب ایلیه‌سن مسامحه و مساعده
ایلدیکن مسموعم اولور ایسه صکره جوابه قادر اوله مازسن و اصناف مقوله‌سی و عسکری طائفه‌سنک
لباس و اطوار مخصوصه‌لری اولمغله بر برینده فرق و تمیز ایچون هر صنف کندی قیافتلرین بعد الیوم
اصناف چبوق دکشلی قاووق گیمیوب و به بری قیافتده اولمیوب جمله‌سی معتاد قدیم اوزره شهرلی
قیافتنه گیرسونلر بربری قیافتی انجق درکاه عالی اوجقلو قوللریم کیسوه‌سی اولمغله انلر سائر خلقدن ممتاز
اولملری لازمدر و عید شریف یقین اولمق حسبیله خلقی مصارفدن محافظه ایچون بو نفقه‌لک تمام و قیدر
همان شروع ایدوب اقتضا ایدنلره فرمان یازه‌سن و خلافی حرکت ایدر بولنور ایسه البته سیاست
اولنسون تا رمضاندن صکره کورک اصناف و کورک خدمتکار و کاتب و ملتزم و سائر
والحاصل ارکان سمور کورک گیمی اصحاب رسمدن ماعدا شال و جبکلی و کورک مثللو
کباره مخصوص اولان اسبابله هر گیمی کورورسم قتل ایدرم سندخی جوابه قادر اوله مازسن تشدیدن
تنبیه ایله اجراسی البته سندن مطلوب شاهانه‌مدر

HAT-243-13663 - Hicri tarih: 29-12-1206

Hû

Benim vezirim,

Fima ba'd, Devlet-i Aliyye'me nizâm ve düşmana galebe suretleri tahsil etmek elzem olduğu ma’lûmundur. Mizac-ı nas ve israf ve sefahete mail bu suret kâffe-i nizâma mahall ve irtikab ve irtişaya bâis olub a'la ve ednada ve ağa ve hizmetkârda ve esnâf ve asakirde imtiyaz kalmayub cümlesi müsavi olmağla halk haddinden ziyâde libas giymemek ve herkes halince hareket idüb israf ve teleften sıyanet olunmak ve her sınıfı taht-ı râbıtaya koymak asl-ı asîl-i nizâm-ı devletim olmağla imdi erkân samur kürk giyenlerden ma'da şal ve akmişe-i hindiyye ve efrenciyye ve samur ve vaşak kakum ve bu misüllü kübara mahsûs kürkler ve eşya-yı nefise fimabad kimse giymeyüb heman şimdiden men'-i külli ve siyâseti ramazanın evveline değin tevkif idüb o günden sonra hilâf-ı emr libas giyenler ve tarikinden hariç kıyafette olanlar tesadüf olunur ise bila-imhalin cezasını tertîb eyleyesin. Müsamaha ve müsaade eylediğin mesmû'um olur ise sonra cevâba kadir olamazsın. Ve esnâf makulesi ve askerî taifesinin libas ve atvar-ı mahsûsaları olmağla birbirinden fark ve temiz içun her sınıf kendü kıyafetiyle gezüb ba'de'l-yevm esnâf çubuk dikişli kavuk giymeyüb ve pırpır kıyafetinde olmayub cümlesi mu'tad-ı kadim üzere şehirli kıyafetine girsünler. Pırpır kıyafeti ancak dergah-ı âli ocaklu kullarım kisvesi olmağla ânlar sâir halktan mümtaz olmaları lâzımdır. Ve 'îd-i şerîf yakın olmak hasebiyle halkı masariften muhafaza içun bu nizâmın tamam vaktidir. Hemân şüru' idüb iktizâ edenlere fermân yazasın. Ve hilâfı hareket ider bulunur ise elbette siyâset olunsun. Hele ramazandan sonra gerek esnâf ve gerek hizmetkâr ve kâtib ve mültezim ve sâir ve'l-hâsıl erkân samur kürk giyen ashâb-ı resmden ma'dâ şal ve çiçekli ve kürk misüllü kübara mahsûs olan esbâbla her kimi görsem katl iderim. Sen dahi cevâba kâdir olamazsın. Şimdiden tenbîh ile icrâsı elbette senden matlûb-ı şahânemdir.

٨

بنم وزیرم

صح

بوکوله تبدیلاً کاغدخانه واردم یاپیلر برعجایب بو میری ابنیه سنه
دقت اولنمیورلمش ایکن حاصکوی قشلاسی کوردم بتون اخشاب بیاغی
بر قونق کبی یاپیلیور بر ایسه ترسانه قشلاسی کبی تنبیه ایلمش ایدم کشفی
دفترنده مصنف کاکر یازلمش ایدی مصنف کاکر بوکاغدرلر معمار اغاسنه
تنبیه ایله ترسانه قشلاسنه باقوب انک کبی مدر تقریر اتسون

مجلس مشورتده اولنان صحبتلری قلمه الان غالبا بر ایش صاحبی آدمدر زیرا
دخی بشالرنقالچی یازلمدی بوخدمته برایشلی آدم لازمدر رائب افندی
مأمور ایله مجلسلرده او قلمه السون زیرا انک ایشی بودر

جبقاده کمرکجی حسن اغانک زجریه خانی غالبا آردوقده کلوب برحوش
خارجه جیقمایجق شمدی حقی بکی زجریه خانجی رؤیته مأمور ایله
صادق ادمدر دقت ایلسون کمرکجی مصطفی بکده دخی معیتنده اولسون
ایکیسی بردن دقت ایلسونلر زیرا بو زجریه دن جوق لسانه کلدرت بار
تلف اولماسون

دول لسانی تنبیهی رئیس افندیه سویله فرانجه دن مهندس و معمار و انجیار
کتعد مکرسعی ایلسون الجی وکیلنه نه سویلرایسه سویلسون البته
معمار جلب ایلسون زیرا دردست اولان قلعه لریمز مهندسسز اولماز

HAT 240/13414

HAT-240-13414 - Hicri tarih: 29-12-1208

Hu

Benim vezirim,

Bugün tebdîlen Kağıthâne'ye vardım, yapılar acaip, bu miri ebniyesine dikkat olunmuyor. Geçer iken Hasköy Kışlası'nı gördüm, bütün ahşap bayağı bir konak gibi yapılıyor. Ben ise Tersane Kışlası gibi tenbîh eylemiş idim. Keşf defterinde nısf kâgir yazılmış idi. Nısf kâgir buna mı derler? Mimar ağaya tenbîh eyle. Tersane Kışlası'na bakub ânın gibi midir? Takrîr etsün.

Meclis-i meşverette olunan sohbetleri kaleme alan galiba bir iş sahibi adamdır. Zira dahi paşalar nizâmı yazılmadı. Bu hizmete bir işsiz adam lâzımdır. Ratib Efendi me’mûr ile meclisleri o kaleme alsun. Zira ânın işi yoktur.

Çıkan gümrükçü Hasan Ağa'nın zecriye hesâbı galiba dar vakte gelüb bir hoş harice çıkmayacak. Şimdi Hakkı Beyi zecriye hesâbını rü'yete me’mûr eyle. Sadık adamdır. Dikkat eylesün. Gümrükçü Mustafa Bey dahi maiyyetinfe olsun. İkisi birden dikkat eylesünler. Zira bu zecriyeden çok lisâna geldik. Bari telef olmasun.

Dün lisânen tenbîhimi Reis Efendi'ye söyle. Françe'den mühendis ve mimar ve offici getürtmeğe sa'y eylesün. Elçi vekiline her ne söyler ise söylesün. Elbette mimar celb eylesün. Zira der-derst olan kal'alarımız mühendissiz olmaz.

هو

بنم وزیرم

آفرین احمد بکه برخوردار اولسون کوره‌یم انی نضال غیرت واقدام ایدر زیرا سفر دخی کلدی

طوب دیمکدر لکن اورطه کشاده ونفر ایچکدر تدارکندن بشقه بزه طوب ومهمات لازمدر

غیرت اولنوب شو موجود اولان اورطه‌لرک قانونلری اوزره باری سرعتله واولنسون

طوبلری تکمیل اولنسون هر مهماتی ایله ولاینقطع اوجاقلری یاپوب یکیچری طوبلریده کوکلونجه

برطاقمدن طوب وجبه‌خانه عربه‌لری اعمال اولنوب برطاقمدن دخی قوشوملری یاپلسون

کمالیله تدارک اولنوب شیلی وسائر مهمات جلب اولنوب برطاقمدن خرطوج [illegible]

بغله نمسولی مهتاب وصالقم والحاصل جمیع لوازماتنه بشقه بشقه اشتغال اولنوب [illegible]

جقسون شویله انسکی ویلمسون بونلرک هر بری بشقه صنعت اولمغله اقدام وغیرت اولنه‌جقدر

تمیز وجوده کلور لکن چالشمق اتی سنه ارالق تنبیه وکیدوب نظارت ایده‌سن

بهاره استانبولده توقیف ایجون بوندن خفتلکی طاقمندن کیملر جلب ایدلمک ونه مقدار

نفرات کله‌جک وبونلرک طوپی وتفنکی وجبه‌خانه‌لری حاضرمیدر شمدیدن نقصانلری

تکمیله بقسونلر بوغازلر بویله ایکن استانبول حوالیسنده البته برآز طوپلی تفنکلی عسکر

اقامه‌سی لازمدر مالزمه‌لری بهرحال ایسه تدارکی ایلیوب بغداز واریه مقوله‌سی

ذخائرلری واقتضا ایدن بارکیرلری دخی حاضرلسون بره طوپخانه‌یه کیدوب

ایشلرک کرکنه دقت ایده‌رم طوروب اولوره جق دقتلو دکل کوزنی

آچسون بو خطمی الینه ویروب تنبیه ایله کرک کبی مطالعه وهمان

تقریرلر ایله صورت تنظیمیجه افاده ایلسون کوره‌یم نضال اقدام ایدر

HAT-240-13413 - Hicri tarih: 29-12-1212

Benim vezirim,

Aferin Ahmed Bey'e. Berhudar olsun. Göreyim ânı nasıl gayret ve ikdam ider. Zira sefer demek top dimektir. Orta küşadı ve nefer teksirinden başka bize top ve mühimmât lâzımdır. Gayret olunub şu mevcûd olan ortaların kânûnları üzere bari sür'at ve obüs topları olunsun. Her mühimmâtı ile lâ yenkatı' ocaklar yanub peyderpey toplar dökülsün. Bir taraftan top ve cephâne arabaları ihmâl olunub bir taraftan dahi kurşunları yapılsun. Külliyetlü gülle tedarik olunub şali ve sâir mühimmât celb olunub bir taraftan hartup bağlansun. Maytab ve salkım velhâsıl cemi' kevazımat başka başka işlenüb birden çıksun. Şu da eksik dinilmesün. Bunların her biri başka sanat olmağla ikdam u gayret olundukda tiz vücûda gelür. Lakin çalışmak ister. Sen de aralık aralık tenbîh ve gidüb nezâret idesin. Bahara İstanbul'da tevkif içun levend çiftliği takımından kimleri celb idecek ve ne miktar neferât gelecek. Ve bunların topu ve tüfenki ve cebehâneleri hazır mıdır? Şşmdiden noksanları tekmîle baksun. Boğazlar böyle iken İstanbul havalisinde Elbette biraz toplu tüfenkli asker ikamesi lâzımdır. Malzemeleri her ne ise tedarik eyleyüb buğday ve arpa makulesi zehairlerini ve iktizâ iden bargirlerini dahi hazırlasun. Ben Tophâne'ye gidip işlerin germiyetine dikkat ederim. Durup oturacak vakitler değil, gözünü açsın. Bu hattımı eline virub tenbîh ile gerek(i) gibi mütalaa ve mâdde mâdde takrîrler ile suret-i tanzîmlerini ifade eylesün. Göreyim nasıl ikdam eder.

HAT 240/13412

HAT-240-13412 - Hicri tarih: 29-12-1209

Hu

Benim vezirim,

Ratib'in tahribatını gördüm. Nâme kaydı işi bitti. Lakin tahrîratda ibret alınacak mâdde şu ki bundan akdem esafil nasa esvab yasağı eylemişidim. Bak düşmanlarımıza aks eylemiş. İşte nizâma şüru'un ibtida faidesi budur. Acaba nizâmı muhal add eyleyenler bu faidesine ne söylerler. Zira me'mur, gerek atvarında iz'an eylediğim meclislerde karar verirler. Ve kağıda yazmadan keserler, biçerler. Kuvvetten fiile çıkmağa gelince boşlayub günâgün teşvişe düşerler. Esvab yasağında ibtida şiddetle yazılub sonra icrâya gelince hiçbir kimsene mukayyed olmadı. Hatta ben hasekileri tayin eyleyüb men'ine ihtimâm eyledikçe bu hasekiler ümmet-i Muhammedi tekdir eyliyorlar. Eracifini neşr eylediler. Bu yasaklar zabitan yasağı makule olmayub nizâm-ı umûr-ı mülkiyye içun cümle ittifakıyla karar-gir olmuş şeylerdir. Bu babda sadır olan hatt-ı hümâyûnumun icrâsına ez-can u dil musirr u mükib olmayan her kimse hain-i din-i devletimdir. Hakk Teâlâ kahr eylesun. Bu misüllüleri sen tecessüs ile rüsumat-ı zecriyyeye dahi bunun gider. Hala bir mahall-i mahsûs tayin eylemeyüb bir râbıta viremediler. İbtida bu rüsumat-ı zecriyenin hâsılatı voyvodalık ve arpalık ve niyabet makulesi hâsılatından ehven olduğunu tasdîk ve kavanin-i mülkiyyeye tanzîmizi tatbik lâzımdır. Sonra cevaz-ı şer'isi karar-gir oldukda avam-ı hevvamın teşkik ve güfte-gûsına asla havale-i sem' olunmayub cumhura muhalefetle fekk-i lisân idenleri te'dib ve siyâset yok mudur? Benden havf eylemeyüb lisân-ı nasdan havf eyleyen ve bulunduğumuz vakit hoş geçsün, sonra nasıl olur ise olsun diyen ve ashâb-ı himmete fütur viren hainleri tecessüs eyleyüb inşaallâh bir umûra müdahele etmeyecek derece te'dib ideriz. Göreyim seni. Mukaddem sadır olan hatt-ı hümâyûnum mûcebince hilâf-ı emr-i âli esvab giyenleri ahz ve küreğe vaz eyleyesin. Ve hamr-ı arak husûsuna dahi güzelce nizâm veresin. Bu husûslara dâir tedbîr ve mülâhazanı arz idesin.

Sen bu dekaiki etrafıyla güzel bildinizden sana tahrîre hacet yok. İnşallâh nizâmına muvaffak olursun. Lakin mazmun hatt-ı şerîfimi ashâb-ı şuraya irae ile akıllarını başlarına devşirsinler, sonra pişman olurlar.

HAT-239-13399 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Dün Hasköy Karhânesi'ne vardım. İki miskin çukadardan gayrı kimse yok. Ma'hud Frenk dahi lisân bilmez ve ne yapacağını bilmez. Üzerinde bir kimesne yok ve meydanda parelenmiş toplar yatıyor. Bu nasıl dikkat ve sadâkat ve nezârettir. Böyle devlet maslahatı mı olur? Bir gidişte dahi karhânenin içini Tophâne Karhânesi gibi göreyim! Yohsa kimse cevâba kâdir olamaz. Fakir Frenk tercümanı yok ve üzerinde bir kimesne yok. Rençberlik ediyor. Bu hakaretle sâirleri nasıl celb olunur? Ve Humbarahâneyi Mehmed Efendi ne zamân tamam idecek? Ve hem kışla ittisalinde olan meyhâneleri yeri ile kaldırub başkasını yapsun. Zira orada kışlaya karip meykede olamaz. Tez iktizâ edenlere tenbîh edüb şu husûsların üzerinde olasın.

هو

بنم وزيرم

روسیه ایلچیسی ایله بوگون مکالمه اولنەجقمی دون بر خبر گلمدی

نصل اولدی بلدرەسن

HAT-239-13398 - Hicri tarih: 29-12-1213

Hû

Benim vezirim,

Rusya elçisi ile bu gün mükâleme olunacak mı? Fün bir haber gelmedi. Nasıl oldu bildiresin.

بنم وزیرم
سابق قپودان پاشانك عهده‌سنده اولان لوند چفتلکنی عدم اداره‌سندن ناشی
حین عزلنده ملکنامه‌سنی طرف همایونمه رد ایتمش اولمغله چفتلك مزبورك
املاك قیدی ترقین وخواص همایونمه ادخال اولمق ایچون قلمه قید و اقتضا ایدن
محله علم وخبرلری ویریله حالا چفتلك کتخداسی اولان سلحشور ولی
ینه چفتلك مزبوره کتخدا اولسون واول حوالیلرك حفظ وحراستی
ایچون اقتضا ایدن چفتلك خدمه‌سنی تدارك ایلسون وکوزلجه
کورسون کوزتسون

HAT-239-13336 - Hicri tarih: 29-12-1206

Benim Vezirim,

Sabık kaptan paşanın uhdesinde olan Levend çifliğini adem-i idâresinden naşi hîn-i azlinde mülk-nâmesini taraf-ı hümâyûnuma redd itmiş olmakla çiftlik-i mezkurun emlak kaydı terkîn ve Havass-ı Hümâyûn'uma idhal olmak için kaleme kayd ve iktizâ iden mahalle ilmuhaberleri verile. Hala çiftlik Kethüdası olan Silahşor Veli yine çiftlik-i mezkure kethüda olsun. Ve ol havalilerin hıfz ve hıraseti için iktizâ iden çiftlik hademesini tedarik eylesin ve güzelce görsün gözetsün

بنم وزیرم

بیوك میراخور حجه كتمكی نیت اتمكله عزل ایدوب یرینه

چایرزاده ابراهیم اغایی بیوك میراخور نصب ایلیوب و

اقتضا ایدن خلعتنی الباس ایده سن

HAT-239-13301 - Hicri tarih: 29-12-1213

Hu

Benim vezirim,

Büyük mirahur hacca gitmeği niyyet etmekle azl idüb yerine Çayırzâde İbrahim Ağa'yı büyük mirahur nasb eyleyüb iktizâ eden hil'atını ilbas idesin.

بنم وزیرم
آخورلرڭ دریادن گورنمسی یاقشمیور
ایکی قشله علاوه‌سیله تمدید اولنه همان
بر ساعت اول اتمامنه دقت اولنسون

HAT 238/13292

HAT-238-13292 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Ahurların deryadan görünmesi yakışmıyor, iki kışla ilavesiyle temdid oluna. Heman bir saat evvel itmamına dikkat olunsun.

HAT-238-13291 - Hicri tarih: 29-12-1213

Benim vezirim,

Gerek bunların gerek verasından çıkacak donanmaların neferât ve zehair ve mühimmâtları her ne ise bir gün evvel tekmîl olunub müheyya olsun. Gülleleri ve barutları çok olsun. Hakk Teâlâ muvaffak ve mansûr eylesün.

HAT 238/13289

HAT-238-13289 - Hicri tarih: 29-12-1218

Benim vezirim,

Göreyim defterdar efendi emval-i miriyyeyi bir akçe telef olmadan cem' ve tahsil ve mevacibleri vakt u zamânıyla ihraç eylemeğe gayet say u ikdam eyleyub masarifde tasarruf iderek ve kimesneden bir akçe mal-ı miri bırakmayarak kemâl-i dikkatle idâre ve tasarruf eyleyüb bana ve Beytülmal-i müslimine hizmet ve sadâkatle böyle vakitlerde deavat-ı hayriyeme mazhar olmağa gayret eylesun. Huda muvaffak eylesun.

بنم وزیرم اسوال دیتیکم یکیمیز عیانك دیمك
اولسون دیمك
ایلر مقاطعه اولسون اولسون اب قدر
بو اسیرلر اندقدنصکره اولمشده جب ایدیله
بو ضبط او ضبط او اقامتی ایدیله
میربن بنم میبت آقتلك دفعی ایتمعه
وکلت جمه بتکه مین شعه آدملری ویکلری
نه بیانه سو ملك جیك تحت بهصه و
ذواتی العوبه لسول اب کوزله
جمك وذا نه او عرض ایلمك عطه جب
بونی عرض ایلمك نه یازدیغم
عرضحالك اوزرینه
تحریری

HAT-238-13216 - Hicri tarih: 29-12-1210

Benim vezirim,

Bu tımarlar mukâta'a olsun dediğim canib-i miriden zapt olunduktan sonra olsun demek değildir. Çünkü miriden zapt olunmuş cevap vermemek ne yabana söylemektedir. Şu kışlada ikâmet ettirilecek ve zâtı alıvermeyecek adamları def' itmeyüb bunu arz eylemek ne olsun. Geçen hafta verdikleri arzuhalin üzerine yazdığı hatta cevan niçun gelmedi?

HAT-238-13198 - Hicri tarih: 29-12-1218

Benim vezirim

Çarşu pazarda ipek ve esvan harcı bulunmuyor, halk mabeyninde harir nizâmının kîl u kali varmış. Bundan neşet eyliyor. Aziz nasıl idâre eyliyor, böyle şeylere niçin bakılmıyor? Şimdi tiz Aziz'den sual idesin. Bu mâddenin hakikini takrîr eylesun. İbadullahı tazyike rızâmm yoktur.

بنم وزیرم
تقریر موجبنجه نفی اولنوب بو مثللولر دائما تحری و تأدیب
اولنهلر

13299

HAT-238-13299 - Hicri tarih: 29-12-1218

Benim vezirim,

Takrîr mûcebince nefy olunub bu misüllüler dâimâ taharri ve tedib olunalar.

۱۱۵

بنم وزیرم

قپودان پاشایی کوردم و سویلدم کیده‌جکلر اظهار خواهش ایلدی لکن دورت ... معاذالله

شهر طیله ابتدا بهاره دك بر وجهله قلمقلغه یحق نیزیر اقتضاسنه ایجندن کیدر و ... عفو

رزیل اولمم عسکر نه یا بایم تهور ایلمکی سر عسکرلک کورکی ... اناطولی

اسلتمم همان قپودان پاشا مأمور اولدی لغطیله کیدرم تهور ادنجی ... دوننماسه

والیسی علو پاشایی افلاقه ام تهور وردنجی اگر اقتضا ایدرسه ... بلنمدك

کلدرسکز مصلحت بتر ینجه کلمم تهور بو صورتده سنکله ایله سو ... اول دکز طرفنه

اقتضا ایتسه کندك لاونعم دیه بوب یا فرانسزلر ایچون ... بر رئیس

اقتضا ایدرسن نصل اولور هوا اصما قرار برقدم اویله ایسه ... فرانسزلر

افندی ایله سویلشه‌یم ملاحظه ایدن دیدی اما بنم ... صحبتلرینه

دیدیکم دورت شرطك ملاحظه‌سی ایچون در اشته بو هر کی [illegible]

اویادی ملاحظه ایدن کز رئیس افندی ایله کزلو سویله شمجلدر سکا

یازدیغمی قپودان پاشا طویماسون رئیسه سویله فرانسزلری

علت ایتدیلم بهاره قلمق ایچون ایدی بنم پاشا ایله مجلسمی وسکا

یازدیغمی و دوتکی مجلسی تجاهل ایدوب کوزلجه سویلشسون

HAT-181-8263 - Hicri tarih: 29-12-1210

Hû

Benim vezirim,

Kapudan paşayı gördüm ve söyledim, gidecektir. İhzar-ı hâhiş eyledi. Lakin dört şartıyla. İbtida bahara dek bir vechle kalkmayacak. Zira kış içinde gidüb maazallâh rezil olamam. Askersiz ne yapayım, diyor. İkinci, ser-askerlik kürkü ve unvanı istemem. Heman kapudan paşa me'mûr lafzıyla giderim diyor. Üçüncü, Anadolu valisi Ulvi Paşa'yı Eflak'a isterim diyor. Dördüncü, eğer iktizâ idüb donanmaya gel derseniz, maslahat bitirmeyince gelmem, diyor. Bu surette senin ile söyleşmek iktizâ ettiğinden "la ve ne'am" dimeyüb, ya Fransızlar için Akdeniz tarafına iktizâ edersen nasıl olur deyü asma karar bırakdım. Öyle ise ben reis efendi ile söyleşeyim, siz de mülâhaza edin dedi. Amma benim Fransızlar dediğim dört şartın mülâhazası içindir. İşte bu dünkü sohbetlerimize uymadı mülâhaza edesiz. Reis efendiyle gizli söyleşecektir. Sana yazdığımı kapudan paşa duymasın. Reise söyle. Fransızları illet ettiğim bahara kalmak içun idi. Benim paşa ile meclisimi ve sana yazdığımı ve dünkü meclisi tecahül idüb güzelce söyleşsün.

HAT-175-7589 - Hicri tarih: 29-12-1220

Hû

Benim vezirim,

Bu hatab husûsu pek müşkil oldu. Geçen sene bu kadar ikdam olundu bilahere çenber olmadığından olumaz dediler. Bu sene dahi ziyâde muzayaka olacak. Elbette çenber tedariki lâzım. Tüccara ibram eylemekle olmaz. Benim içun Tersane'de iki çenber kurulsun. Defter mucenince herkes münasip mahallere birer çenber kurdursunlar, başka çâresi yokdur. Zira ihmâl ile bu surete girdi. Şimdi cümlesine tenbîh idesin. Bir gün evvel yaptırmağa baksunlar. Hatab lâzım ise.

HAT-174-7560 - Hicri tarih: 29-12-1220

Benim vezirim,

Karaman valisi içun dün sohbet eylemişidik. Abdurrahman Paşa'nın böyle kîl u kal ile durması münasib şey değildir. Söyleşilüb bir münasibini nasb idesin. Ocaktan Engür'de Mesud Ağa var idi. Nasıldır? Hele bir suret viresin

Vidin'e Bekir Paşa irsâl olunacağını Vidinliye ilan lâzımdır. Acaba yazıldı mı? Vesvesem, vakit mururuyla bir ihtilal zuhûr eylemesun. Dikkat eyleyesin.

Dün söylediğim gibi Kalmaki Beği Boğdan voyvodası namıyla Mustafa Paşa maiyyetine irsâl olunması bana münasib görünüyor. Mülâhaza eyleyüb münasib ise irsâl idesin.

HAT-174-7559 - Hicri tarih: 29-12-1212

Seni mizacsız deyu işittim. Azim endişe eyledim. İnşallâh keyfin eyudür. Her ne ise def' olmuştur. Allau Teâlâ şifa-yı acil kerem eyleyüb sıhhat ve afiyet virsün. Havalar muhalif, muhafazaya dikkat eyleyesin.

HAT-174-7558 - Hicri tarih: 29-12-1215

Benim vezirim

Bu gün tebdîlen geçerken divan yolunda fırın önünde kalabalık gördüm herifin biri dahî yiyecek ekmek bulamıyoruz deyu feryad eyledi alimallâh mükedder oldum şunun bir çâresine bakasın zira ramazan-ı şerîfde abdullah zahmet çekmek layık değildir Rezzak-ı âlem olanda Allâh ‘inâyet ihsân eylesün çâresi ne ise ziyâde işletmek ile mi olur? Hâsılı dikkat idesin.

HAT-174-7557 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hu

Benim vezirim,

Hibetullah Sultâna has tayini lâzım. Merhûme Şah Sultân'ın mahlûl olan otuz bin guruş-ı hâssı verilsün. Lakin Şah Sultân'ın mahlûl-ı hassı mukâta'alarıyla İrad-ı Cedîd'e zabt olunmuş olunmağla hass-ı mali kâ'ide-i miriyye üzre irsâliye kayd olunub gümrüğe ocaklık rabt olunsun ve bu mukabelede Hibetullah Sultân'a gümrükten beher sene dört taksit ile otuz bin guruş verilmek üzere tanzîm olunsun. İrad-ı cedîd kânûnuna bir dürlü halel gelmemek üzere dikkat olunub senedleri ol vechle yapılsun.

HAT-174-7554 - Hicri tarih: 29-12-1212

Benim vezirim,

Bir kaç senedir nice esbâba mebni her şeyin es'arı haddini tecavüz eyleyerek bir dereceye vardı ki mazallâh halkda geçinecek hal kalmadı. Husûsâ mübarek günler geldi. Her ne kadar sana yazub te'kid eyledimse hiç kimesneye siyâset eylemediğinden esnâf fürce bulub yoktur deyu olanı dahi saklayub iki kat baha ile ibadullaha satıyorlar. Esnâfa bu mecburiyet tevekkelî değildir, akçe alurlar deyu nas dahi levm eyliyor. Doğrusu bana bu muamele pek güç geliyor. Elbet şu günlerde erzak saklayan muhtekir habisleri ve narhından ziyâde insafsız satanları siyâset idesin. Ve dâimâ bu siyâsetin üzerine olub şey saklayan bakkalı dükkânı önüne salb eyleyüb yoluyla tutub ibadullaha zahmet çekdirmeyesin. Böyle vakitte siyâsetsiz iş görülmeyeceğini bilüb yoluyla dâimâ siyâset idesin, ihmâl eylemeyesin.

HAT-174-7553 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hû

Benim vezirim,

Bu takrîri mukaddemâ Vehhabi mâddesi zuhûrunda merhûm Tatarcık Abdullah Monla merhûm virmişidi. Hatırıma geldi de aradım buldum. Mutâla’a olsunsun. İşte ahâli-i Medine'nin itikadları böyle idi. Yusuf Paşa merhûm dahi bunlara dâir çok şeyler yazmışıdı. Tetebbu' olunsun. Ve Şerîf'in azl ve tebdîli iktizâ eyledi deyu yazardı. Benim vesvesem Urban'ın tuğyanıdır. Mutâla’a ve mülâhaza ve mütâla’a eylesiz.

HAT-174-7550 - Hicri tarih: 29-12-1219

Hû

Benim vezirim,

Cezzar Paşa'nın muhallefatından Kapudan Paşa'nın götürdüğü nukud gerek eşya cümlesini İrad-ı Cedîd'e teslim eylesünler. İrad-ı cedîd tarafından mahallerine te'diye olunub eşya furuht olunsun. Geçenki defterde olan altmışbin aktun bir defa ve bin dokuz yüz elli kiselik bir defa ve defaatıyla ve Kapudan paşa ile Rağıb zıd oldu. Sakınub bir akçesi telef ve yağmaya gelmesun. Mukaddemki defter mazbûttur. Cümlesi İrad-ı Cedîd zabt idüb defter arz eylesün.

HAT-174-7548 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hû

Benim vezirim,

Esma Sultân merhûmeden mahlûle kalan kadırga limanı sarayını içerüde olan Hibetullah Sultân'a temlîk eyledim. İktiza iden mülk-nâmesini tanzîm ittirüb tarafıma irsâl idesin.

هو

استانبول ٥ — فندق جدید عتیق ٨ — ٨ — یالدز ٨

بنم وزیرم
بو وجهله رایج اولماسیچون فرمانلر اصدار اولنوب فیما بعد بر اقچه زیاده یه ویرن
هر کیم اولور ایسه اولسون قتل اولنسون هرکسه تنبیه اولنوب اجرای امریمه
دقت اولنسون دقت ایلمین جوابه قادر اوله ماز

HAT-174-7547 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hû

Yaldız 8,5 guruş / Macar 8 guruş

Fındık Cedîd Atik 8 guruş / İstanbul 5,5 guruş

Benim vezirim,

Bu vechle rayic olmasıçun fermânlar ısdar olunub fimabad bir akçe ziyâdeye viren her kim olursa olsun katl olunsun. Herkese tenbîh olunub icrâ-yı emrime dikkat olunsun. Dikkat eylemeyen cevâba kâdir olamaz.

HAT-174-7545 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hû

Benim vezirim,

Rumeli valisinş isti'cal ile bahara Sofya'da isbat-ı vücûd eylesün. Lakin bu hınzırlar İstanbul ovasına sarkmağı i'tiyad eyleyen baharda Çorlu'ya bin süvariyle bir râbıtalu mir-i miran erbette lâzımdır. Zira ocaklar neferâtını bin hırpalandık. Füturu mûceb oldu. İktiza idenler ile söyleşüb nasıl asker olmalı ve kim tayin olunmalı. Bi'l-mülâhaza eyleyesin. Sen dahi mülâhaza idesin. İstanbul ovası böyle bu şiken bütün eşkıya buralara gelür, rezalet oluyor.

هو

بنم وزيرم

ترسانه نظامیچون در دست اولان لایحه لر سویلشلسون دیمشیدم

قچ گوندر بر خبر ظهور ایلمدی سکا سؤال ایلدم بر مناسب ناظر

بولنمدی دیمشیدک نیچون سویلشلمیور و نیچون بر قرار ویرلمیور

نه وقت اوله جق بویله اهمال و تکاسل ایله ایش می اولور

قیش گلدی ترسانه معطل و مسیب قالدی دخی بر هیولاسی

قلمه النمدی اصل مصلحته نه زمان نظام ویره جکسکز

HAT-174-7542 - Hicri tarih: 29-12-1218

Hû

Benim vezirim,

Tersane nizâmıçun derdest olan layihalar söyleşilsün dimişidim. Kaç gündür bir haber zuhûr eylemedi. Sana sual eyledim. Bir münasib nazır bulunamadı dimişidin. Niçun söyleşilmiyor ve niçun bir karar verilmiyor? Ne vakit olacak böyle? İhmal ve tekâsül ile iş mi olur? Kış geldi. Tersane muattal ve müseyyeb kaldı. Dahi bir heyulası kalema alınamadı. Asıl maslahata ne zamân nizâm vereceksiniz

هو

بنم وزیرم

دخان گمرکجیسی سلطان سرای نك بنا امینی ممش افندیی بوگون هبة الله

سلطانه کتخدا نصب ایده سن

HAT-174-7541 - Hicri tarih: 29-12-1212

Hû

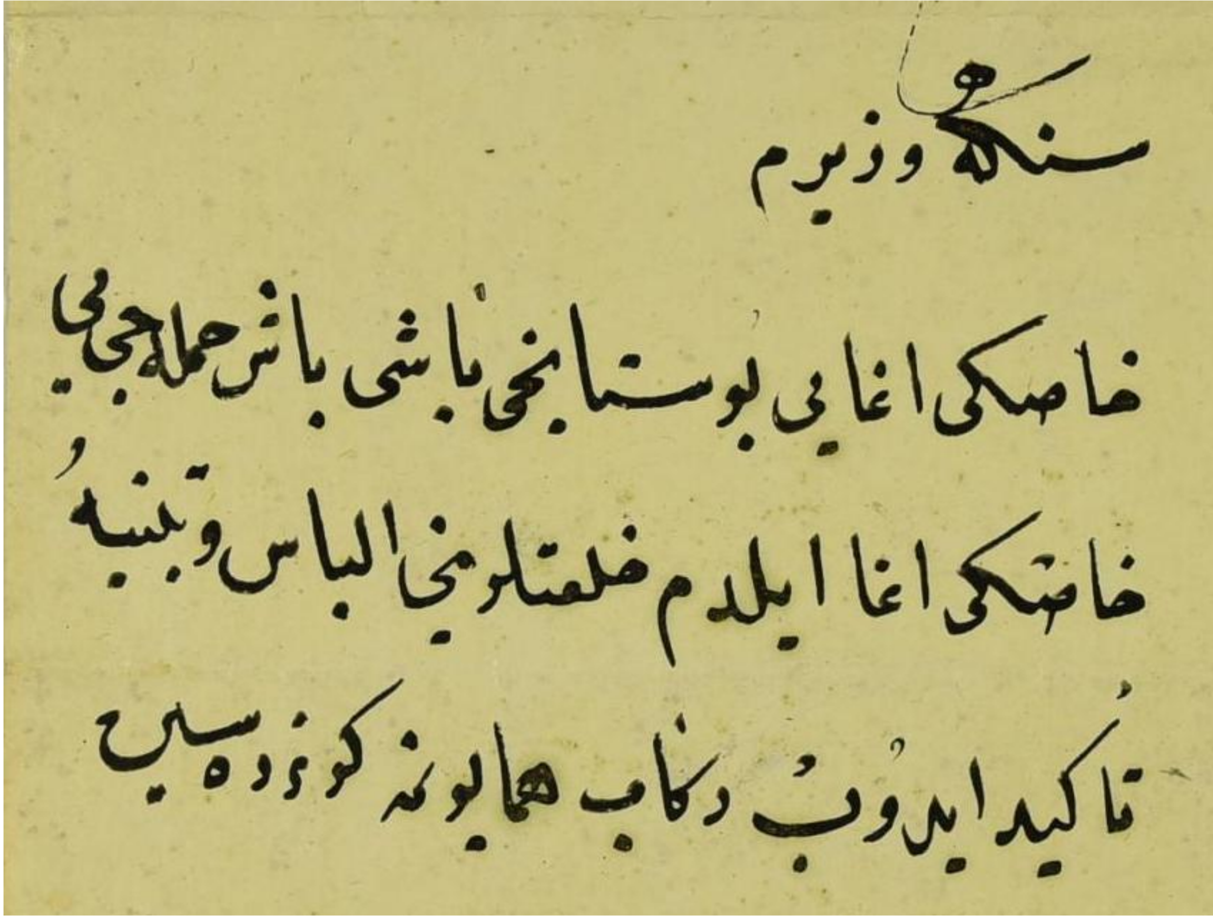
Benim vezirim,

Duhan gümrükçüsü Sultân Sarayı'nın bina emini Memiş Efendi'yi bu gün Hibetullah Sultân'a kethüda nasb edesin.

ان شا الله تبارك و تعالى يارينكى سبت كونى
بكا متعلق اولنلر ايله يكى ياليه كيدرم سائرلرى
دوغريجه سراى همايونه كيدرلر بر ايكى كون اول طرفده
اكلنورم رمضان شريفه ايكى كون قاله سراى همايونه
نقل ايدرم معلوم آصفانك اوله

AE.SAMD.III-215-20803 - Hicri tarih: 19-03-1143

İnşallâhu tebareke ve Teâlâ yarınki sebt günü bana müteallik olanlar ile yeni yalıya giderim. Sâirleri doğruca Saray-ı Hümâyûnuma giderler. Bir iki gün o tarafta eğlenirim. Ramazan-ı Şerîfe iki gün kala saray-ı hümâyûna ederim. Ma'lûm-ı asfanın ola.

سنکه وزیرم
خاصکی اغایی بوستانجی باشی باش حملهجی یی
خاصکی اغا ایلدم خلعتلرینی الباس و تنبیه
تأکید ایدوب رکاب همایونمه کوندرهسین

AE.SAMD.III-214-20699 - Hicri tarih: 18-03-1143

Sen ki vezirim,

Haseki ağayı bostancı başı, baş hamleciyi haseki ağa eyledim. Hil'atlerini ilbas ve tenbîh u tekid edip rikâb-ı hümâyûnuma gönderesin

HAT / 525 - 25620 - Hicri tarih: 29-12-1238

Benim vezirim,

Hatırıma bir şey gutur ediyor. Hala silahdarım olan Muhammed Bey her ne kadar sadâkat ve istikâmeti zâhir ise dahi bugünlerde biraz linsana gelmekle azl olunmasını murat ediyorum. Lakin şu mülâhaza olunur ki hânesini basmak gibi bir hasaret olmasa bundan maksudum ailemizi bertaraf etmektir. Eğer Efendimiz bizden korkup silahdarını azl eylemiş deyu linsanlarında söylenşr mülâhazası hatıra gelir ise azl olunmasın. Mülâhaza edip münasibini nasıl görürsen öylece ederim. Azl olması mı tercih görünüyor yoksa biraz zamân dahi istihdam olunması mı? Ne güna müstahsen ise taraf-ı mülükaneme arz ve telhîs eyleyesin

بنم وزیرم
افلاق ویوده‌سنک فرمانینه خط کشیده
ایلدم سلفنک حالنی تفکر ایله کندودن مأمول اولان
صداقتی کرکی کبی اجرا و رعایایی هر وجهله حمایت
و صیانت ایلمسی قپو کتخدالرینه تنبیه ایده‌سن

HAT / 31 - 1472 -H-29-12-1209

Benim vezirim

Eflak voyvodasısının fermânına hat kişide eyledim. Selefinin halini tefekkür ile kendüden me'mul olan sadâkati gereği gibi icrâ ve reayayı her vecihle himayet ve sıyanet eylemesini kapu kethüdalarına tenbîh edesin.

AE.SAMD.III / 223 - 21516 -H-29-03-1143

Benim vezirim, kızım Sultân lillahilhamd sıhhat üzeridir. Selâm ederler. Sadabat bilkülliye ne günü tamam olur. Kalpazanlar nice oldu katilleri şuru' oldu mu bildiresiz hala ne işe meşgul ve sarf-ı zamân idiyorsuz bildirin.

هو

بنم وزیرم

والدهم مرحومه نك مخلفات و نقدندن بیك كیسه تدارك و روح شریفیچون

خیر نیتیله مهمات جهادیه یه تخصیص برله ضربخانه ده باشقه‌جه حفظ اولنمسنی

تنبیه ایلدم دولت علیه یه لزومی درکار اولان مهمات جهادیه نك لزوملی

اولنلرینه صرف و بر اقچه‌سی تلف و ضایع اولمیه‌رق انجق مهمات تدارکنه

دقت و کندك دفتر طوتوب نظارت و همان شروع ایلیه‌سن ربم موفق

بالخیر ایلسون

HAT-174-7539 - Hicri tarih: 29-12-1221

Hû

Benim vezirim,

Validem merhûmenin muhallefat ve nakdinden bin kese tedarik ve ruhu şerîfiçun hayır niyetiyle mühimmât-ı cihadiyeye tahsis birle darbhânede başkaca hıfz olunmasını tenbîh eyledim. Devlet-i Aliyye'ye lüzûmu derkar olan mühimmât-ı cihadiyyenin pek lüzûmlu olanlarına sarf ve bir akçesi telef ve zayi' olmayarak ancak mühimmât tedarikine dikkat ve kendin defter tutub nezâret ve hemen şuru' eyleyesin. Rabbim muvaffak-ı bi’l-hayır eylesün.

هو

بنم وزیرم

دوبکی کون محال انفعالده کوزلجه افکار ایله عدم شوطاغلیلرما سنده بن بردرلو
عضبمی حشم ایله میورم بن دکل ایکی دکل بو خنزیرلر بزی عالمه مسخره ایلیور تمام تدبیر
اولنوب دفع ورفعلرینه مباشرت اولنسه رأی ایدی امان ایدی دیه رک ایشلر
جیقوب مساعده اولنیور عثمان افندی کتسون احمد بک کتسون ایله وقتلر کجوب
اتمام وسماح اولنیور یوق نه ر زالله اولدی صکره مجاب ایلمه دن دفعا
طوتلمادی ایدی بز اویله یازدق امان مساعده اتمه ملی ایدیکز بو للوجوابه
ویریلیور بو جوابلر مصلحت صاحبی وکلا اغزیمدر بن حلقدن مجاب ایلیم می
حلق آدمه نه سویلمز ارتق بیقشور نه یاپه جقسکز یاپین سندن اولدی
بنده اولدی هیچ بربریکز ایله اختلاف ایتمیلی قباحتک باشی اورم بوندن صکره
کوکل برلکیله طوتوب شونا طوقنور بونا طوقنور دیمه یوب الله‌ک عونیله
شو خنزیرلرک وجودلرینی قالدرین بونره تدبیر لازم ایسه ایلیکز
طول دراز جوابلر قاعده لاقردیلر استمم استقبالنک باشی استم
عقللکز باشکزه دوشیرین بر الای خنزیره عجز ایلمه دن وایلیه کوندروب
مملکت وعد ایلمه دن وانواع ورلونزیلرلیله قاعده یازمه دن بقلک
یوزه جیقوب نه سویله یورلر و نه صورتلره کیرد لاحول ولا قوة الا بالله

HAT-174-7538 - Hicri tarih: 29-12-1217

Hû

Benim vezirim,

Dünkü gün kemâl-i infialimden güzelce ifade eyleyemedim. Şu dağlılar mâddesinden bir dürlü gazabımı hazm eyleyemiyorum. Bir değil iki değil bu hınzırlar bizi âleme maskara eyliyor. Tamam tedbîr olunub def' u refilerine mübaşeret olunsa re'y idi, eman idi diyerek işler çıkub müsaade olunuyor. Osmân efendi gitsün. Ahmed beğ gitsün ile vakitler geçüb ihmâl ve müsamaha olunuyor. Bak ne rezaletleri oldu. Sonra hicab eylemeden vak'a tutulmadı idi, biz öyle yazdık ama siz müsaade etmemeli idiniz. Yollu cevâb viriliyor. Bu cevaplar maslahat sahibi ve kellâ ağzımdır, ben halktan hicab eylemem mi? Halk âdemine söylemez artık yetişür, ne yapacaksanız yapın! Senden oldu, benden oldu deyu birbiriniz ile ihtilaf eylemeyin ki kabahatin başı odur. Bundan sonra gönül birliğiyle tutub şuna dokunur, buna dokunur dimeyub Allâh'ın avniyle şu hınzırların vücûdlarını kaldırın! Her ne tedbîr lâzım ise eyleyun. Tul-dıraz cevaplar, kâğıda lakırdılar istemem. Eşkıyanın başını isterim! Aklınızı başınıza devşirin! Bir alay hınzıra acz eylemeden ve elçiler gönderüb memleket va'd eylemeden ve enva' dürlü zeminler ile kağıt yazmadan bakın yüze çıkub ve söylüyorlar ve ne suretlere girdi. La havle vela kuvvete illa billah.

HAT-174-7535 - Hicri tarih: 29-12-1220

Benim vezirim,

Tayyar Paşa'nın asker cemini Cabbarzâde yazmış. … Dikkat eylemenizi sana yazmışidim. Tayyar Paşa Amasya'nın Cabbarzâde'ye verildiğinden hem Sivas önüne verildiğinden vesvese etmiş. Bugünlerde ol taraflarda dahi ihtilale rızâmm yoktur. Sana tenbîh etmişidim. Şimdi Cabbarzâde'ye yaz ve lâzım ise bir adam gönder. Amasya'dan ve Tayarpaşa'ya semt olan kocunacağı yerlerden bu sene asker tahrîr etmesun. Hemen Amasya'yı zabt eylesun. Bir gaile çıkarmasun, rızâmm yoktur. Tayyarpaşa'ya dahi benim hakkında teveccühüm olduğunu yazub gereği gibi temin ile bunlar birbirine düşüb memleketler harab olacak. Matlûb olan maslahatimiz bitmeyecek. Buna rızâmm yoktur. Cabbarzâde yazdığı askeri kendü tarafından yazsun. Şimdilik Amasya'dan Tayyar'a semt olan sâir mahallerden terk eylesün. Eyüce tefhim idesin.

بنم وزیرم
ایراد جدید قانوننه ابراهیم افندی هیچ دقت ایلمزمش مقاطعات التزامندن خلق چوق
آقچه‌لر قزاندیغنی تحقیق ایلدم ضبط فرمانلری بر ایکی سنه اول چیقاروب
صرافلر الینده طولاشوب هر فرمانه یاپشان بر مقدار آقچه قاپارق ایراد جدیدک
سنوی بیک کیسه‌سی تلف اولیور بو لایق انصاف میدر بز ایسه دولته ایراد دیو
عباد اللهک مأکولاتنه بدعت احداثی و فقرایه ظلمی ارتکاب ایلیورز دولتک
ایرادینی خلق اکل ایلیور شو ایراد جدیدک فیما بعد بر آقچه‌سنی بر کمسنه‌یه قاپدر
مسون وقتسز فرمان ویرمسون وقتی کلدکده قانونی اوزره هر قنغی ملتزمه ویره‌جک
و قاچ غروشه الزام اولنه‌جق ایسه بکا عرض اولنسون بیلهیم والحاصل
بر التزامده نه بر آقچه کندوسی السون و نه بر کمسنه‌یه الدرسون خاطر
مرعی آدمدر دیمه‌سون بن ایراد جدیده یوز کیسه معاش تخصیص ایلدم
انجق محافظه اولنسون ایچون یوخسه بویله یغما اولدقدنصکره تیتملی
محکم تنبیه ایده‌سن صکره انفعال ایدیورم

HAT-174-7532 - Hicri tarih: 29-12-1221

Benim vezirim,

İrad-ı Cedîd Kânûnu'na İbrahim Efendi hiç dikkat eylemezmiş. Mukâta’at iltizamından halk çok akçeler kazandığını tahkik eyledim. Zabt-ı fermânları bir iki sene evvel çıkarub sarraflar elinde dolaşub her fermâna yapışan bir miktar akçe kaparak İrad-ı Cedîd'in senevi bin kise telef oluyor. Bu layık-ı insaf mıdır? Biz ise devlete irad deyu ibadullahın me'külatına bid'at ihdası ve fukaraya zulmü irtikab eyliyoruz. Devletin iradını halk ekl eyliyor. Şu İrad-ı Cedîd'in fimabad bir akçesini biri kimesneye kaptırmasun. Vakitsiz fermân virmesun. Vakti geldikde kânûnu üzere her kangı mültezime virecek ve kaç guruşa ilzam olunacak ise bana arz olunsu, bileyim. Velhâsıl bir iltizamdab ne bir akçe kendüsü alsın ve ne bir kimesneye aldırsun. Hatırı mer'i adamdır dimesun. Ben İrad-ı Cedîd'e yüz kise maaş tahsis eyledim. Ancak muhafaza olunsun içun. Yohsa böyle yağma olduktan sonra teyettümlü muhkem tenbîh idesin. Sonra infial idiyorum.

هو

بنم وزیرم اولنوب عهد و اما

روم ایلی مصلحتی ایچون قیش اولنده کرمسلو طوتلمغه نیت اولنوب یوق اشقیا

اولنمشیدی دقتلر کلدیلکجه توشیوب بهار کلدی دخی بر حرکت ایلدیلر

ایتلمدی بزه نه بیلورز حالا روم ایلی والیسی یرندن حرکت ایدوب

شمدی یه دک صوفیه یه کلمجک ایدی قتی آستانه دن هیچ چقاجق ارده

چاره زاده نک تحریراتنه نظرا عبد الرحمان پاشانک روم ایلیه

خیری یوق ترتیب نصارا اولدی بازمه دقتی قومادمینه التزام

ایلیر یوق و میدانده طغیان اشقیادن بشقه بر لاقدی یوق ارتق

مسخره لق اوله یور تیز سوبلشوب البتده بونک چاره سنه

باقیله اول ایلیدی بکوره اول ایلیدی اوزرینه بیوردم مرتب

بکی روم ایلی والیسی بر کوره دن مکمل و مرتب بویردن چقار

اوجاق بضا اتی اجنبی قارشدرمه دن کرمسلو طوتماقدی اولور

بوطوز ایله بوایش نصارا کورلوز بویله کرمسلو طوتماقدی اولور

HAT-174-7526 - Hicri tarih: 29-12-1221

Hû

Benim vezirim,

Rumili maslahatı içun kış evvelinde germiyetlü tutulmağa niyet olunub ahd u eman olunmuşidi. Vakitler geldikçe gevşeyüb bahar geldi dahi bir hareket yok. Eşkıya ayaklandı. Biz ne yapıyoruz? Hala Rumili valisi yerinden hareket eylemedi. Şimdiye dek Sofya'ya gelecek idi. Kani Âsitâne'den çıkacak ordu? Cabbarzâde'nin tahrîratına nazaran Abdurrahman Paşa'nın Rumili'ye hayrı yok. Tertîb nasıl olundu? Yazmadık şey komadım yine. İltizam eyler yok ve meydanda tuğyan-ı eşkıyadan başka bir lakırdı yok. Artık maskaralık oluyor. Tiz söyleşüb elbette bunun çâresine bak. Rumili valisini birgün evvel işin üzerine getüt ve müretteb ocak neferâtını içini karıştırmadan mükemmel ve müretteb buradan çıkar. Bu tavır ile bu iş nasıl görülür. Böyle germiyetlü tutmak mı olur?

HAT-174-7528 - Hicri tarih: 29-12-1221

Benim vezirim,

Yusuf Paşa'ya seraskerlik unvanı ve ihtar eylediği gibi maiyyetine iktizâ eyleyen reis ve defter emini Her nese eslafa tatbikan tayin ve irsâl olursun ve istid'a eylediği evamir tıpk-ı tahrîri vech üzere ısdar olursun. Vakıa ol havaliye dikkat ve sarf-ı himmet gayet lâzımdır. Husûsâ Sebastiyan iltizam eyliyor. Serhadat-ı şarkiyyenin tanzîm-i ahvali ve Yusuf Paşa'nın fevka'l-hadd nüfuz ve istiklal-birle me'mûriyeti ve ol taraflarda bir gürültülü ve şanlı kıyamı ve ehl-i İslamı gaza ve cihada tahris ve teşviki matlûbumdur. Bu husûsa derecesiz sa'y u ikdam isterim. Tariki ne ise teşebbüs eyleyesin. Mühimmâttan barut ve kurşun gitsin. Hartuçluk kağıt ve taş lâzımdır top ve dane ekseri matlûbları kârı kadim olmağla Kağıthâne'de ve Tersane ve tophânelerde eski çarka topu ve ufak daneleri çoktur. Heman bir taraftan Erzurum'a gitsin. Münasibi üzere çapları ile kendüsü mahallerine eriştirirsün. Mühimmât defterlerinde münavele deyu matlûb eyledikleri topu tahrik içun bir ağaçtır, bir dal hatab demektir. Hartuç çantası bir keçi postekisidir. Bunları buraya yazmak ve edani nühas ve balta kürek istemek acayiptir. Ah, selefden kalmış böyle adetler ki bunlar ile kağıtlar doldurmak ve Erzurum'dan kırk günde ancak defteri gelmek tazyi'-i evkat ve iş bilmemedir. Lakin humbaracı ve top endahtı bilür adam ve falyacı ve marangoz lâzımdır. İrsal eyleyüb me'mûrlar ta'yin eyleyesin.

HAT-167-7064 - Hicri tarih: 29-12-1218

Benim vezirim,

Bu zahîre mâddesi sâir şeye kıyas olunmaz. Gurre-i Şevval'den dört maha kadar idâre edecek zahîre mevcûd bulunmalıdır. Her nereden olur ise olsun elbet alınsun. Aydın zehairinin dahi celbine bakılsun, ihtimâm ve dikkat idesin.

HAT-104-4084 - Hicri tarih: 29-12-1220

Hû

Benim vezirim

Bundan sonra bize çok mühimmât ve top lâzımdır. İrad-ı Cedîd Defterdarı Ahmed Beğ şimdiki usül üzere teksir-i amele-birle gece ve gündüz çalışub çok top ve dane ve mühimmât irişdürsün. Şam'da olan bin kiseyi mühimmâtlara tahsisen getürdüb harc eylesün. İcaleten akçe gelsün.

بنم وزيرم
محمد پاشانڭ طوغلرينى شمدى رفع ايليوب
بروسه ده اقامته مأمور ايده سن گيتسون
بروسه دكى قپودان اسبق قدرى پاشايه
خانيه يى ويره سن خوتينى دخى تقرير موجبنجه
تنظيم ايليه سن

HAT-35-1778 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Mehmed Paşa'nın tuğlarını şimdi ref' eyleyüb Bursa'da ikâmete me'mûr edesün, gitsün. Bursa'daki kapudan-ı esbak Kadri Paşa'ya Hanya'yı viresin. Hotin'i dahi takrîr mûcebince tanzîm eyleyesin.

HAT-35-1777 - Hicri tarih: 29-12-1221 (3. Selim)

Benim vezirim

Her kim münasip ise anı nasb idesin. Erbâb-ı şura dahi güzel bilürler. Hakk Teâlâ muvaffak eylesün.

HAT-35-1771 - Hicri tarih: 29-12-1219

Benim vezirim,

Ben yazdığım mâdde şöyle olsun demek değildir. Hatırıma geleni yazdım. Mecliste karar verildiği gibi söylenilsün. Hakk Teâlâ hayırlı netice ihsân eyleye.

HAT-35-1767 - Hicri tarih: 29-12-1217 (3. Selim)

Benim vezirim,

Humbarahâne benim icadım iken bak nasıl râbıtasızmış. Takrîr güzeldir, kânûna zeyl olunub nizâm-ı külli olacak olduğundan Ramiz Efendi dahi dahil olarak meclis olunub etrafıyla mülâhaza birle bir suret kaleme alınsun ve inşaallâh devam-ı nizâmına ihtimâm eyleriz.

HAT-35-1766 - Hicri tarih: 29-12-1220 (3. Selim)

Benim vezirim,

Me’mûrlara kalırsa hal ma’lûmdur. Göreyim seni. Sen ikdam ve gayret eyle bir kaç gün sonra giderim. Selim'in numunesini göreyim, me’mûrlara tenbîh idesin.

HAT-35-1761 - Hicri tarih: 29-12-1220 (3. Selim)

Benim vezirim,

Elçiye haber viresiz. İnşaallâh saat sekizde ben dahi Bahariye'ye gideyim, siz dahi gidesiniz.

بنم وزیرم
مكالمه اولنسون باقالم نه یه قرار
ویررلر

HAT-35-1752 - Hicri tarih: 29-12-1208 (3. Selim)

Benim vezirim

Mükâleme olunsun, bakalım neye karar virirler.

HAT-35-1748 - Hicri tarih: 18-07-1211 (3. Selim)

Benim vezirim,

Takrîr mûcebince tanzîm eyleyüb bu Françe elçisi ta'ciz eylemeğe başladı. Buna layıkı vech üzere güzelce mukabeleler idesin.

HAT-35-1742 - Hicri tarih: 29-12-1222 (3. Selim)

Benim vezirim

Aferin Aleksandır Beğe. Aslında kendüden memulum bu surette sadâkat idi. Lakin çâre nedir maslahat icap eyledi, berhüdar olsun.

HAT-34-1730 - Hicri tarih: 29-12-1221 (3. Selim)

Benim vezirim,

Takrîr mûcebince sekiz yüze kat' olunub beş yüz kisesi peşinen ahz ve mühimmâta tahsis olunup baki üç yüz kisesi mukassaten gümrükçüye havale ve canib-i miriden zuhûr idecek matlûbuna mahsub oluna.

بنم وزيرم
مبادلۀ تصديقنامه يه
مناسب كون تعيين اولنوب
ترجمانه افاده اولنه و انكلتره اتفاقى
تجديدينه مباشرت خصوصى خواص شورا ايله
سويلشلوب عرض اولنه ارتق ايشلر بو درجه يه كلدكدنصكره
بو اتفاقلرى تجديد و تصديقدن غيرى چاره نه لكن ايش فرانچه لويه
يوتدرمده زيرا طورلرى ياغنمش ايشته صنعت بوراده بقلم نصل
ملاحظه اولنور حق تعالى موفق ايليه آمين

HAT-34-1729 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Mübadele-i tasdîknâmeye münasib gün tayin olunup tercümana da ifade oluna. Ve İngiltere ittifakı tecdidine mübaşeret husûsu havass-ı şura ile söyleşilüb arz oluna. Artık işler bu dereceye geldikten sonra bu ittifakları tecdid ve tasdîkten gayri çâre ne? Lakin iş Françelüye yutturmada. Zira tavırları yağnış. İşte sanat burada, bakalım nasıl mülâhaza olunur. Hakk Teâlâ muvaffak eylesün, âmîn.

HAT-34-1727 - Hicri tarih: 22-07-1211 (3. Selim)

Benim vezirim,

Bu güzel lakin bunların ta'lîm edecek bir başka marifetleri yok. Heman bargir olduktan sonra bizim topçular dahi a'la yaparlar. Tevekkeli halkı taciz ve bila-mûceb masrafdır. Mülâhaza oluna. Hele bunlar topçu dahi değildir.

HAT-34-1724 - Hicri tarih: 29-12-1217 (3. Selim)

Benim vezirim,

Necefciler kethüdası ve hekimler başının göreceği iş değildir. Sen tecessüs ve taharri eyleyüb bir kaçını tedip ve me’mûrları terhip eyleyesin. Zira bu muhaddes Frengi esnâflık tahtında çok fesat vardır, dikkat idesin.

بنم وزیرم
عهد و شرطك مساعد اولدیغی درجه
تلطیفلرینه باقلوب قوللانلمغه دقت اولنه

HAT-34-1721 - Hicri tarih: 29-12-1220 (3. Selim)

Benim vezirim,

Ahd u şartın müsaid olduğu derece taltiflerine bakılub kullanılmağa dikkat oluna.

بنم وزیرم

اسوچلو پرانطانو بگزاده وار ایدی

چوق زماندر دولته خدمت آرزوسیله

آستانه‌ده ایدی عجبا نیجه اولدی کیفیتی

تصحیح اولنوب عرض اولنه

HAT-34-1720 - Hicri tarih: 29-12-1221 (3. Selim)

-

Benim vezirim,

İsveçlü Prantano beğzâde var idi. Çok zamândır devlete hizmet arzusuyla Âsitâne'de idi. Acaba nice oldu? Keyfiyeti tashih olunup arz oluna.

HAT-34-1716 - Hicri tarih: 29-12-1217 (3. Selim)

Benim vezirim,

Bu kadarcıkla iktifa olunmayub dâimâ üzerine olarak reaya-yı devletimizi muhafaza husûsuna dikkat oluna.

HAT-34-1710 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Vakı'a acayib suret olduysa Hakk Teâlâ bizi şerlerinden hıfz eyleye âmîn. Sırb mâddesi için beyin yazdığı gibi ez-ser-nev bir tedbîre muhtacız. Eğer mühim işiniz yoğise sabah kethüdayı, reisi alub Topkapu'ya gelesiniz sohbet eyleriz.

بنم وزيرم

پروسيه صلحي اولديغني تحقيق ايدييورلر بو خصوصلر بزم دخي فرانچه لولره ميلمزه مدار اولور ايلچي قبولي نصل اوله جق ملاحظه ايديور ميسن

HAT-34-1685 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Nenim vezirim,

Prusya sulh olduğunu tahkik ediyorlar. Bu husûslar bizim dahi Françelülere meylimize medar olur. Elçi kabulü nasıl olacak, mülâhaza ediyor musun?

هو

بنم وزیرم
شمدی بوغازه شدید اوامر چیقسونکه گرك بو طرفدن و گرك اشاغی وارن
گمیلری طوپلیوب گچرمسونلر غایت سعی و اقدام ایلسونلر یعنی بو طرفدن
چیقاجق گمی و دشمن قایغی گچمسون طابیه لری تکمیل ایلسونلر بوندنصکره عذرلری
بر درلو مقبول اولماز گوره یم انلری غیرت ایلسونلر جمله یه اکید و شدید تنبیه
و تأکید ایلیه سن و مضمون خطمی درج ایده سن فرضا دشمن گوزنه کسدر
میوب عودت ایدر ایسه طوب اتوب ورسونلر

HAT-34-1675 - Hicri tarih: 29-12-1221 (3. Selim)

Hû

Benim vezirim,

Şimdi Boğaz'a şedîd evamir çıksun ki gerek bu taraftan ve gerek aşağı varan gemileri toplayub geçirmesünler. Gayet sa'y u ikdam eylesinler. Yani bu taraftan çıkacak gemi ve düşman kayığı geçmesün. Tabyaları tekmîl eylesünler. Bundan sonra özürleri bir dürlü makbûl olmaz. Göreyim anları gayret eylesünler. Cümleye ekid u şedîd tenbîh ve te'kit eyleyesin ve mazmun hattımı derc idesin. Faraza düşman gözüne kestirmeyüb avdet eder ise top atub vursunlar.

هو

بنم وزیرم

موره چفتلکلرینی ضربخانۀ عامرهم طرفندن ضبط

و اداره اولنه

HAT-34-1674 - Hicri tarih: 29-12-1216 (3. Selim

Hû

Benim vezirim,

Mora çiftliklerini Darbhâne-i Amirem tarafından zabt u idâre oluna.

HAT 34/1663

HAT-34-1663 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Bu mâddede hak defterdarın yedindedir. İrad-ı Cedîd'in kânûnu irad füruht eylememekdir. İrtikab olunub hattımla füruht olundukdan sonra kesr-i istifa ve sâir nam ile muaccele talebi kânûna muhalifdir. Takrîr mûcebince tanzîm oluna.

HAT-34-1620 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Manzûrum olmuşdur. Takrîr mûcebince tanzîm ittiresin.

بنم وزیرم محافظهٔ الملك اولهجق
خزینه‌لرك تفضلی اوله بعد بر اقچه
وانتفاع خزینه‌یه بو صورتله فیما بعد
حکمی ایراد جدیده تعویضات ایله بونلر
تکلیفی اولیجه تعویضات دخی بو یولده
قاریشدیغی اولیجه خزینه‌یه نفائسدن
ویرسوره حبوبات خزینه‌یه وصنعتك
قانونه وصنعتك تکلیلو مخلفات
تنظیم المیوب قانونه ولنوب
تنظیم بوندن تنضدره وقتده اولنوب
اولور بوندن نظرده استدعا ایلسوه
اولور تکجه ایراد جدید اولنسوه آندن
هدیه نجه تلفده صیانته اولنسه
اموال مدینه تلفده صیانتنه
عبثه صرف اولنمسه

HTT 34/1610

HAT-34-1610 - Hicri tarih: 29-12-1214 (3. Selim)

Benim vezirim,

Vakı'a hazineleri muhafaza eylemeliyiz. Lakin İrad-ı Cedîd bu suretle nasıl olacak? Karşılığı olmayan tevizat ile fimabad bir akçe virmesun. Hububat hazinesi dahi böyle bunları tanzîm eyleyüb kânûn vaz'ının ne faidesi olur? Bundan sonra dikkat olunub külliyetlü muhallefat düşdükçe İrad-ı Cedîd istid'a eylesün. Emval-i miriye telefden sıyanet olunsun. Ekseri abes sarf olunmuş.

HAT-25-1229 - Hicri tarih: 29-12-1200 (1. Abdülhamid)

Benim vezirim,

Ol vakit hatırımda kalmışidi. Sual eyledim. Bakalım nasıl olur, şimdilik ne dersin?

HAT-525-25693 - Hicri tarih: 29-12-1235 (2. Mahmud)

Hû

Benim vezir-i sadâkat-semirim,

Lillahilhamd ve minne. Sulb-i pakimden bir kerime kadem-nihade-i gülzar-ı vücûd olub ismini Hatice Sultân tesmiye eyledim ve seni tebşir içun işbu hatt-ı hümâyûnumu ‘icâleten tahrîr ve hazinedar ağa kulum ile tesyir eyledim. Hakk Teâlâ kudümünü zât-ı hilâfet-penâhıma ve kâffe-i ümmet-i Muhammed’e muhassan-ı hayr eyleye. Âmîn. Bu beşaretten bilcümle ibadullah hisse-mend olmak içun üçer gün üçer nevbet top endaht olunmasını iktizâ idenlere tenbîh eyleyesin. Kaldı ki işbu veladet-i hümâyûnumuzun şeref-zuhûru mevacib ihracı resmine tesadüf itmekle gülhan-ı resmî terk olunarak bimennihi Teâlâ Cuma irtesi günü efendi daimiz ile bi’l-ma’iyye rikâb-ı hümâyûnuma ruh-sude olunarak icrâ olsun. Hakk Teâlâ sülale-i pakimizi ile ahiru’z-zamân baki idüb nice şahzâdelerin dahi kudümüyle zât-ı hümayhunumu ve kâffe-i ümmet-i Muhammed’i mesrur be mübeşşer eyleye. Âmin

HAT-33-1598 - Hicri tarih: 29-12-1218 (3. Selim)

Benim vezirim,

Bu edebsizler, hınzırlar böyle arzuhaller ile kaç defadır beni ta'ciz eyliyorlar. Ricâl-i devletten bir adama bak, muamelelerine ve ibramlarına. Öünkü famabad arazi-i haliyeye ebniye ihdas olunmayacak. Bu arazileri ben vakfımdan ihrac eyledim. Bina olunan yalılardan maada arazi-i vakfiyemden fekk olunsun istemem. Bu mâddeye bir dahî arzuhal viren görür halini.

HAT-32-1533 - Hicri tarih: 29-12-1219 (3. Selim)

Benim vezirim,

Bu mâddeler elçinin tavrından dahî münfehim oluyor. Heman reis efendi tutulan usul üzere hareket iderek ikdam ve gayret eylesin.

HAT-24-1204 - Hicri tarih: 29-12-1202 (1. Abdülhamid)

Benim vezirim,

Hâla Vidin Seraskerliği uhdesine ihâle olunan Hasan Paşa tarafından varid olan tahrîratların hülâsası muktezasınca Niğbolu ve kule tamiri ve muhafız askeri irsâlleri vesâir matlûbatına müsade husûsu gayetü'l-gaye ihtimâm eyleyesin.

HAT-24-1202 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Bi-kazaillahi Teâlâ helâk olunan sefinelerin yerine gayrı sefine tertîbi nasıldır? Mesmû-ı hümâyûnum oldu. Altıyüz nefer yerine ikiyüz nefer imiş. Altıyüz neferin ulufelerini elbet tamam alurlar zann ederim. Bu sene çünkü berren ve bahren sefer malûm kapudan paşa kapudanların bu sene caizelerini almasa olmaz mı? Ne dersiz, bildiresiz. Duhan Gümrüğü mâddesi gayrı Darbhâne'den olmadıkda bir zî-kudret mütemevvil emin tedarik ve taraf-ı hümâyûnuma arz oluna hatt-ı hümâyûnu.

HAT-24-1186 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Bu babda Buhara tarafına Van Muhafızı Timur Paşa'nın tahrîratı iktizâsınca ne gûne temşiyet verilmek muktezi ise arz ve nizâmları ihtimâm oluna.

تاریخی

(١٢٠٢)

بنم وزیرم دکیلر وکاشغان خزنه‌ای

کوندردیکی مصردن بو جانبه

قپودانه ولسانک کیده جکلر و کسه وسیله

سعادتی سیاهه قالمودر

ها بویله تمکله

یوزه قالمودرمی قاسه رزحی کسه لرزبرت

کیمز ایسه شرکه اولدوری ها بویله

هاه حالمه کرکنه بازدم

دوه وقاطرلر

سلیم داسانسه کیدیکی کامه‌ای بزملاکوزد اقتضا ایدرم

کیدیکی تخمینا داودماسناه قاج کوره مکس الله تعالی وتخویف

درمانع وجدقه حوقه یکون احسنه اومرالله

جوابیله مارک

HAT-24-1185 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Kapudan Paşa'nın Mısır'dan getürdüğü beğler ve kâşifler Donanma-yı Hümâyûn ile ma'an Bahr-i Siyah'a gidecekler midir yohsa bunda kalurlar mı? Kalsalar dahî kiminle kalır? Kendüsüyle gitmezler ise sizinle Ordu-yı Hümâyûn ile gitseler ne dersiz. Heman hatırıma geldiğinden yazdım.

Selim Paşa Neş'e geldi mi? Gelmedi ise ne zeman gelir? Deve ve katırlar geldi mi? tahminen Davutpaşa'da kaç gün meks iktizâ ider. Bir mani olmadıkda çok meks olmasa olur. Allâhü teâlâ uğurunu açık eyleye. Âmin.

HAT-24-1196 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

İşbu telhîsin ve defterdarın takrîri mûcebince tanzîmleri husûsu emr-i hümâyûnumdur.

HAT-23-1171 - Hicri tarih: 29-12-1195 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim

Bosna ocaklıklarından ifraz olunup bazısı mukâta'at-ı miriye ilhak olmasını Abdurezzak Paşa reisliğinde istihsân eylemiş, ol zamân ifraz olunup miri mukâta'asına zam olunmuş mu derkenarı arz oluna.

بنم وزیرم کتخداجی یا یمنی فی الواقع قرمده برشی اولوردیمی
بو خریطه اندرونده اولان بنم کتخداجی وسایر لوازمات
و قفرنلری لغولجی اولان دونانمای همایونه تکمیله
عرض و بیانه
سریعاً تکسوات
خصوصلری تعجیل اوله حققده

عودتده
و حرکت
سنجاق شریف همایون بر برشب قالدرسند ...
خصوصی بالمذاکره عرضه
بو ترتیب اوزره عمل اولنه
مقتضی

جهتی
قصبات ... هلاکنه سبب
ساحلنه طرفنه
معلوما بو غرائب اصحابی ... افندی
مطلب
یا بر اله تصحیح اوله

H AT-23-1167 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Bu haritayı Enderun-ı Hümâyun'umun kütüphânecisi yapmış. Fi'l-vaki güzel bir şey oluverirse sende kalsın. Donanma-yı Hümâyûn ihracı ve neferâtları vesâir levazımat husûsları nasıl olacakdı? Arz ve beyân oluna.

Sancağ-ı Şerîf için bir terkip yazılmışdı, gerek hareket ve gerek avdette bu tertip üzere amel olunmak husûsu bi'l-müzakere arz oluna.

Mukaddema bu gazel-i kaside sahibine Şahin Giray'ın sebeb-i helâkine hizmeti mukabili paye verilmesi matlup olmuşidi verildi mi? Efendi daimizin tarafından tashih oluna.

HAT-24-1193 - Hicri tarih: 29-12-1195 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Tamam tarih muvafıkdır. Heman taşına hakkı ve bir sureti matlûb(umdur)

HAT-23-1164 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Matlup ve ehem Tiflis tarafına hücum heman Tiflis kabza-i tasarruf mülk eylemek ve gayrı iktizâsınca tanzîmleri görülmek cenâb-ı hüda-yı mütealden istida olunur.

بنم وزیراعظم
اشبو تخصیص معلوم همایونم اولمشدر اوطرفلرده شتانك شدتی
مسموعمدر خوشمدری انشاالله تعالی جناب حقك بونی دخی حکمت
خفیه‌سی ولطف وعنایتی واردر وزرامزده غیرت اولدیغی
معلوممدر حق تعالی امداد ایده علم الله سنك صداقت وغیرتك
نزد همایونمزه ظاهردر جناب باری اوغورلری کشاد ایده
بندخی کیجه وکوندز دعاده‌یم سنی وسنکله بیله دین ودولت
علیه‌یه صداقت وغیرت اوزره خدمت ایدنلری وحدانیت بارییه
ودیعه ایلدم بونون بویله انشاالله تعالی هوالرده کشایش
مأمولدر همان اوزرییه امداد خصوصی سندن مطلوب همایونمدر
قپودان پاشایه دائر قپو طرفنه اولان قائمه‌کز منظور همایونم
اولمشدر بعد الملاحظه جوابی تحریر اولنور

HAT-23-1163 - Hicri tarih: 29-12-1203 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezir-i a'zamım

İşbu telhîsin malûm-ı hümâyûnum olmuşdur. Ol taraflarda şitanın şiddeti mesmû'umdur. Hoşamedi İnşaallâhü Teâlâ Cenâb-ı Hakk'ın bunda dahî hikmet-i hafiyesi ve lutf u inâyeti vardır. Vüzeramızda gayret olmadığı ma'lûmumdur. Hakk Teâlâ imdat eyleye. Alimallâh senin sadâkat ve gayretin nezd-i hümâyûnumda zâhirdir. Cenâb-ı Bari uğurunuz küşat eyleye. Ben dahî gece ve gündüz duadayım. Seni ve seninle bile din ve Devlet-i Aliyye'ye sadâkat ve gayret üzere hizmet edenleri vahdadiyet-i Bari'ye vadi'a eyledim. Bundan böyle inşaallâhü Teâlâ havalarda küşayiş me'muldür. Heman Özi'ye imdat husûsu senden matlûb-ı hümâyûnumdur. Kapudan Paşa'ya dâir kapı tarafına olan kâimeniz manzûr-ı hümâyûnum olmuşdur. Ba'de'l-mülâhaza cevâbı tahrîr olunur.

بنم وزیر اعظمم
خصوص مذکور بوندن اقدم کیدن تاتار ایله طرفکزه تفصیلا تحریر
اولندی غیری بخت کرای سلطانه خانلق منشور و تشریفاتی اول طرفدن
کوندرلمك اوزره نظامی ویریله اقچه ارسالی بقالم بوندن صکره
توجهله اقتضا ایدر ایسه طرفکزه کوندریرم شهباز کرای خانك
چفتلکنه جلبی و قوبان طرفنك نظامی نه وجهله اقتضا ایدر ایسه
امهال اولنمق جائز دکلدر همان شو اوزی یه امداد ایچون بخت کرای
سلطانه اقتضاسنه کوره سز دخی تحریر و تنبیه ایلیه سز حق تعالی
موفق ایلیه امین

HAT-23-1162 - Hicri tarih: 29-12-1203 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim a'zamım,

Husûs-ı mezkûr bundan akdem giden tatar ile tarafınıza tafsilen tahrîr olundu. Gayrı Baht Giray Sultân'a hanlık menşur ve teşrifatı ol tarafdan gönderilmek üzere nizâmı verile. Akçe irsâli bakalım bugünden sonra iktizâ eder ise tarafınıza gönderirim. Şahbaz Giray Han'ın çiftliğine celbi ve Koban tarafının nizâmı ne vechle iktizâ eder ise imhal olunmak caiz değildir. Heman şu Özi'ye imdat için Baht Giray Sultân'a iktizâsına göre siz dahi tahrîr ve tenbîh eyleyesiz. Hak Teâlâ muvaffak eyleye, âmin.

HAT-23-1159 - Hicri tarih: 29-12-1200 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

El-yevm cami'de verilen arzuhâlden mukaddemâ dahî verilmişdi. Mâdde-i mezkûr mûcebince nizâmı verilmek muktezidir.

HAT-22-1052 - Hicri tarih: 02-06-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Kapydan paşa Donanma-i Hümâyûn'u mukaddem martın yirmisi deyu teahhüd ettiğinden şimdi yirmiikisi deyu yazmış. Nihayetü'l-emr tekmîlen martın onikisinden nihayet onbeşe dek ikdam eylemek gerekdir.

HAT-22-1051 - Hicri tarih: 29-12-1202 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Cenâb-ı Hak her tarafa inâyet eyleye. İnşallâhü Teâlâ Bosna tarafın havadisi sahihdir. Haberi geldikde arz-ı tebşiri matlûbumdur.

بنم وزیر اعظم

تلخیصک معلوم همایونم اولمشدر واقعا چرکس پاشا ایشه یارار

وزیر ایدی رحمة الله علیه اغریبوز منصبنی جوره زاده

احمد پاشایه توجیه و برکویده توقیف ایلمش سز کوزل غیری

عاصی محمودک ازاله سی تدبیری دخی نه کونه اقتضا ایدر ایسه

اجرا ایده سز حق تعالی هر خصوصکزده موفق ایلیه آمین

HAT-22-1043 - Hicri tarih: 29-12-1203

Benim vezir-i a'zamın,

Telhîsin ma’lûm-ı hümâyûnum olmuştur. Vakı'â Çerkes Paşa işe yarar vezir idi Rahmetullahi aleyh. Ağrıboz mansıbını Corazâde Ahmet Paşa'ya tevcih ve Berköy'üde tevkif eylemişsiz, güzel. Gayrı asi Mahmud'un izalesi tedbîri dahi ne gûne iktizâ eder ise icrâ idesiz. Hakk Teâla her husûsunuzda muvaffak eyleye, Âmîn.

بنم وزير اعظمم
تلخيصك منظور همايونم اولمشدر عثمان پاشا
سفرده اولمغله غيري دياربكر ايالتي اكا ويرلمك
مناسبدر بويلجه تنظيمي امر همايونمدر

HAT-22-1042 - Hicri tarih: 29-12-1203

Benim vezir-i a'zamım,

Telhîsin manzûr-ı hümâyûnum olmuştur. Osmân Paşa seferde olmağla gayrı Diyarbekir eyaleti ona verilmek münasibdir. Böylece tanzîmi emr-i hümâyûnumdur.

بنم وزیر اعظمم
پاشای مومی الیهك مخلفات دفتری منظور همایونم اولمشدر
بو طرفده دخی اقتضاسنه كوره تحری اولنمسی قپو طرفنه امرم اولمشدر
مخلفات اكثر رخت و بساط و كتب مقوله سی بونلر اول طرفده
صاتلسه ظن ایدرم اقچه ایتمز شمدی ضربخانهٔ عامرهم ایچون
بو طرفده دخی اوانئ سیم خارجدن جمع اولنمق اوزره نظام
ویرلدی پاشای مومی الیهك مخلفاتندن سیمه متعلق
ضربخانه یه نقل وسائر كتب و اشیاسی بو طرفده فروخت
اولنسه البت بها ایدر

HAT-22-1041 - Hicri tarih: 29-12-1203

Benim vezir-i a'zamım,

Paşa-yı mûmâ-ileyhin muhallefat defteri manzûr-ı hümâyûnum olmuştur. Bu tarafta dahi iktizâsına göre taharri olunması kapu tarafına emrim olmuştur. Muhallefat ekser raht ve bisat ve kütüb makulesi. Bunlar ol tarafta satılsa zannederim akçe etmez. Şimdi Darbhâne-i Amirem için bu tarafta dahi evani-i sim hariçten cem' olunmak üzere nizâm verildi. Paşa-yı mûmâ-ileyhin muhallefatından sime müteallik Darbhâne'ye nakl vesâir kütüb ve eşyası bu tarafta füruht olunsa elbet bâha eder.

HAT-19-916 - Hicri tarih: 29-12-1190 (1. Abdülhamid)

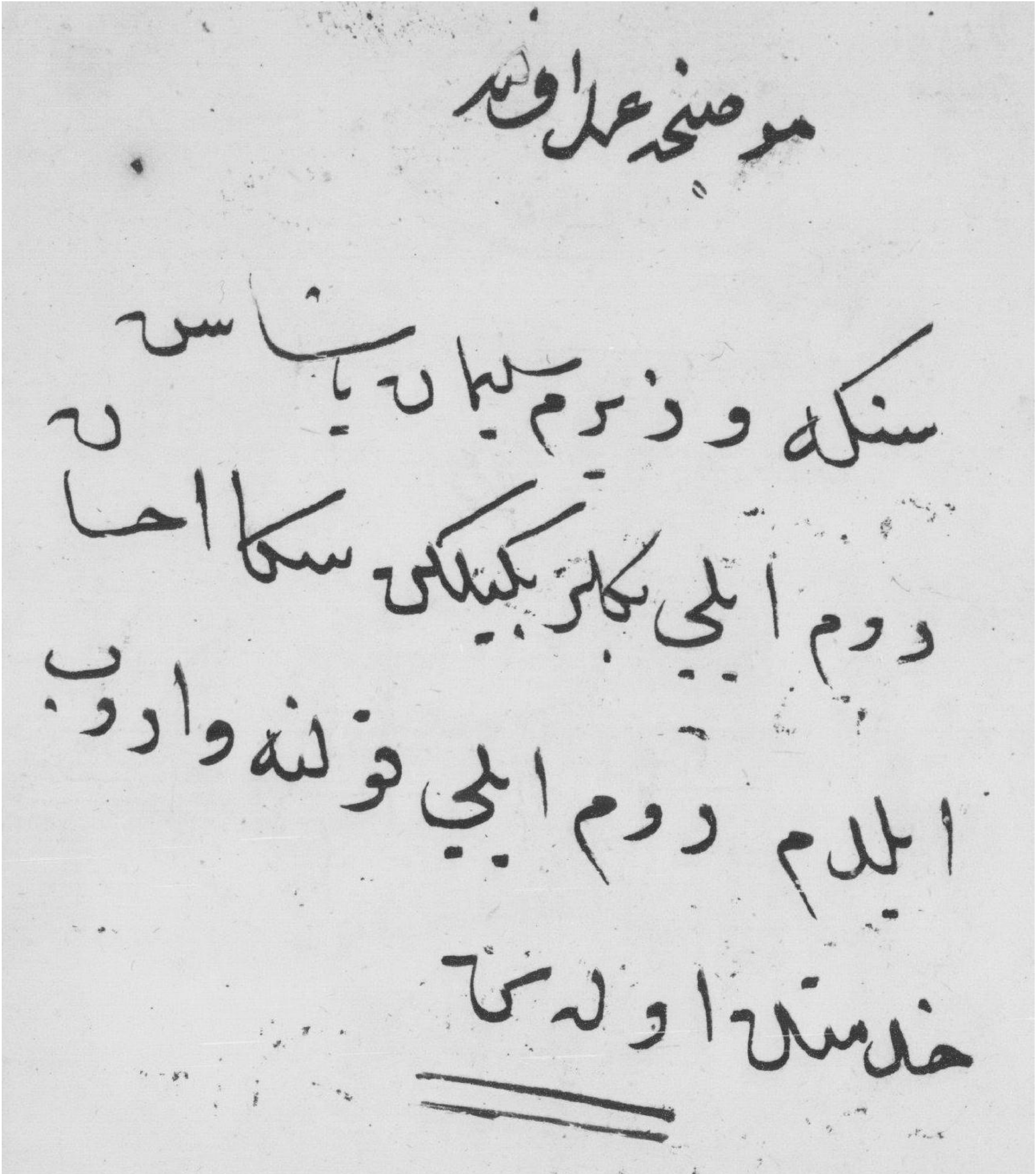
Benim vezirim,

İşbu telhîsin mûcebince hemen evvelki Sadâkat hizmetinden ziyâde hizmet-i sadıkanesi icrâsına sa'y eylemesi husûsuna tenbîh eyleyesin.

HAT-19-885 - Hicri tarih: 29-12-1200 (1. Abdülhamid)

Benim vezirim,

Bu babda voyvoda-i mersumun Devlet-i Aliyye hakkında sadâkati güzel. Heman nan ve nimet-i Devlet-i Aliyye'yi fimabad ferâmûş etmeyerek dahi sadâkat eylemesiçun tenbîh oluna.

موجبنجه عمل اولنه

سن كه وزيرم سليمان پاشاسن

روم ايلي بكلربكيلكى سكا احسان ايلدم

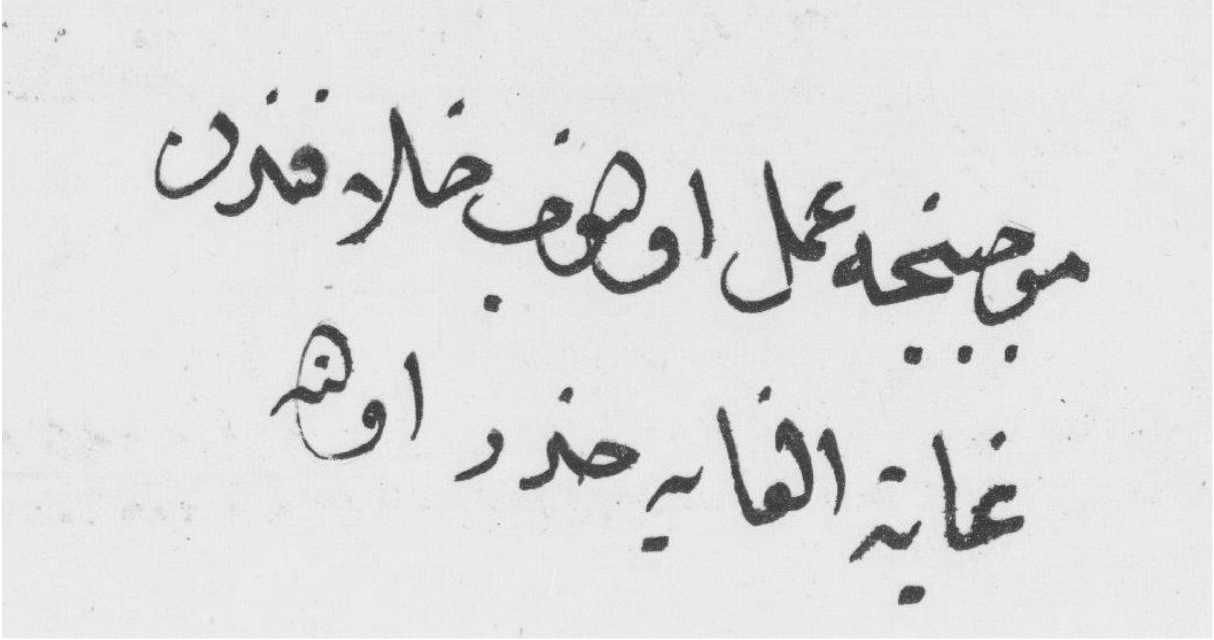
روم ايلي قولنه واروب

خدمتده اوله سن

HAT / 1446 - 29 - Hicri tarih: 29-12-1040 (4. Murad)

Sen ki vezirim, Süleyman Paşa'sın. Rumili Beylerbeyiliğin sana ihsân eyledim. Rumili koluna varub hizmette olasın.

Mûcebince amel oluna

موجبنجه عمل اولنوب خلافندن
غایة الغایه حذر اولنه

HAT / 1446 - 24 - Hicri tarih: 22-11-1026 (1. Ahmed)

Mûcebince amel olunub hilâfından gayetü'l-gaye hazer oluna

پاشا بر لالا لازمدر دیو فرمان ایلدی

چولاق لالایی نیلکی دونده بر و کلدی محمد

نره یا کیم بلور بن غرض کمسنه یر کوستردی

حسینی کرزلرا و نلر ده غیری کمسنه

یوق کوریک تنزیی سلیمانه دنکی کون

ایتدم قالمش وارمی الله ایچون ایتدم

المش یطرمش بن بویله شیاری نیجه تحمل ایدهیم

اوپنه دایره یه صغمدی

ایکی اوغلانله سعدام ایچون آت ایله حکرزده

بو سوزیمه دنه خلاف ایتمش کرکز

کلسون

HAT / 1446 - 34 - Hicri tarih: 18-07-1058 (Sultân İbrahim)

Paşa bir lala lâzımdır deyü fermân eyledik. Çıplak lalayı neylerim. Dünden berü geldin. Muhammed Hüseyin nerede yatar kim bilür. Bir ferd kimse yer gösterdi mi? Yok. Köpek gibi gezerler. Onlardan gayrı kimse açıkda kalmış var mı? Allâh içün Terzi Süleyman dünkü gün evine almış yatırmış. Ben böyle şeyleri nice tahammül ideyim. İki oğlan sofram içün dâireye sığmadı. Bu sözüme de ne halt itsen gerekdir. Allâh hakkınızdan gelsün.

HAT-23-1166 - Hicri tarih: 29-12-1195 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Bu mâdde mûmâ-ileyh bina emini ile bi'l-müzakere badehu arz oluna.

سنكه وزیرم ولی النعم دولتلو نجابتلو

افندیمزك كمال مرتبه دریادن خوفلری

اولمغله بوكون بر ماكجه دونمش جكدری كوندره‌سن

بوكون اسكله‌یه پاشوجی حاضر اولسون ان شاء الله

تعالی یارینه سوار اولوب قوشوجغ بولور اسكله‌دن

جكدری‌یه سوار اولمغه بر كوپری لازمدر

جكدرینك مردونلرینه بینمك محكم دكلدر

معلومك اولدقده بوكون حاضر ایتدیره‌سن

وسنداخی علی الصباح جكدری‌یه كیره‌سن

HAT / 1447 - 35 - Tarih : - Hicri tarih: 19-03-1143 (Üçüncü Ahmed)

Sen ki vezirim veliyü'n-niam devletlü ve necabetlü efendimizin kemâl-i mertebe deryadan havfları bugün bir pakça donanmış çekdiri gönderesin. Bugün iskeleye yanaşub hazır olsun inşaallâhu Teâlâ yarın süvar olunub karşı geçilür. İskeleden çekdiriye süvar olmağla bir köprü lâzımdır. Çekdirinin merdiveninden binilmek mümkün değildir. Ma’lûmun oldukda bugün hazır ittiresin. Ve sen dahi.ale's-sabah çekdiriye giresin.

HAT-22-1050 - Hicri tarih: 29-12-1198 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim

Heman Allâhü Teâlâ hazretleri nusret ve fethe seni alet eyleye, âmîn. Yarın saat bir buçukta gidesin.

سنکه وزیرم
واعظ سلیمانك طرفندن وافر آدم واردر صاری
یره کوندرلمه سنده عظیم قیل وقال اولمق کرك
وبلکه کتمه مسی ایچون بو طرفه عرض ایدرلر بو کیفیت
اسلامبول خلقنك بر خوش معلوملری اولمش کتمه سنده
قیل وقال اولمزمی اولورمی سن نه وجهله ملاحظه ایلدك
عرض اعلام ایلیه سن

HAT / 1447 - 50 - Hicri tarih: 19-03-1143 (Üçüncü Ahmed)

Sen ki Vezirim

Vaiz Süleyman tarafından vafir adam vardır. Sarıyer'e gönderilmesinde azim kîl u kâl olmak gerek. Ve belki gitmemesi içun bu tarafa arz iderler. Bu keyfiyet İslambol halkının bir hoş ma’lûmları olmuş. Gitmesinde kîl u kâl olmaz mı, olur mu? Sen ne vechle mülâhaza eyledin. Arz-ı i'lam eyleyesin.

HAT / 1653 - 71 - Tarih : - Hicri tarih: 29-12-1057 (Sultân İbrahim)

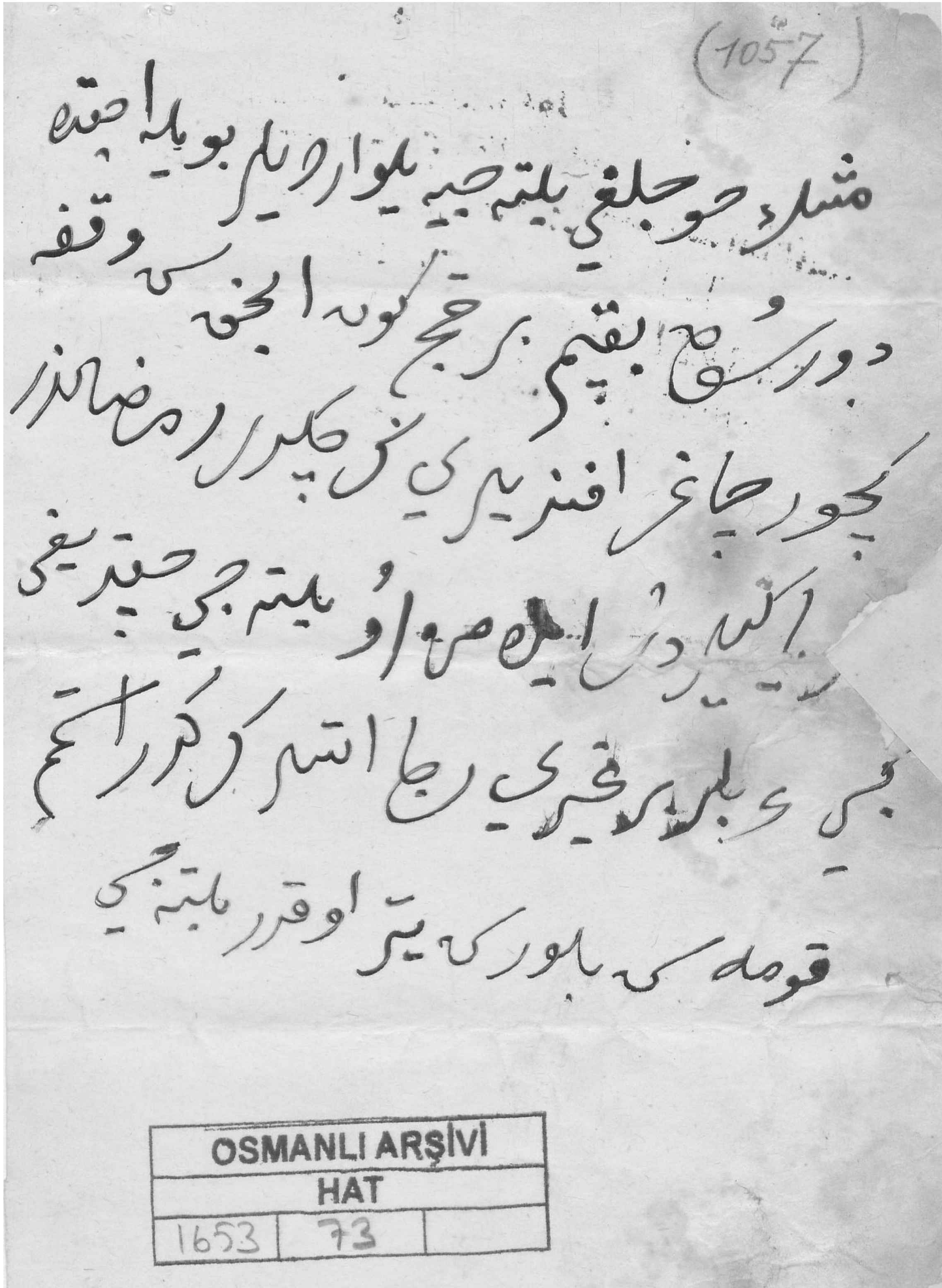
Ramazandır deyü mumbardan gayrı bir şey ziyâde tutmayın. Gerek bana ve gerek gayrilere yalnız mumbar taam çok. Allâh'a hamd olsun. Sahurda halayıklara geçen seneki gibi kebab, yahni, pilav, paluze yeter. Ahmed'in bu gönderdiğin eski hüccetdir. Yenisi var mıdır? Bilirmisün? Sen bundan gayrı hüccet dahi var mıdır?

قائمقام پاشا
بعضی قهوه‌لرده دولت
لاقردیسی ایدرلرمش
برقاچ دانه اویله قهوه‌لردن
قاپاطه‌سین

HAT-1364-53975 - Hicri tarih: 29-12-1223

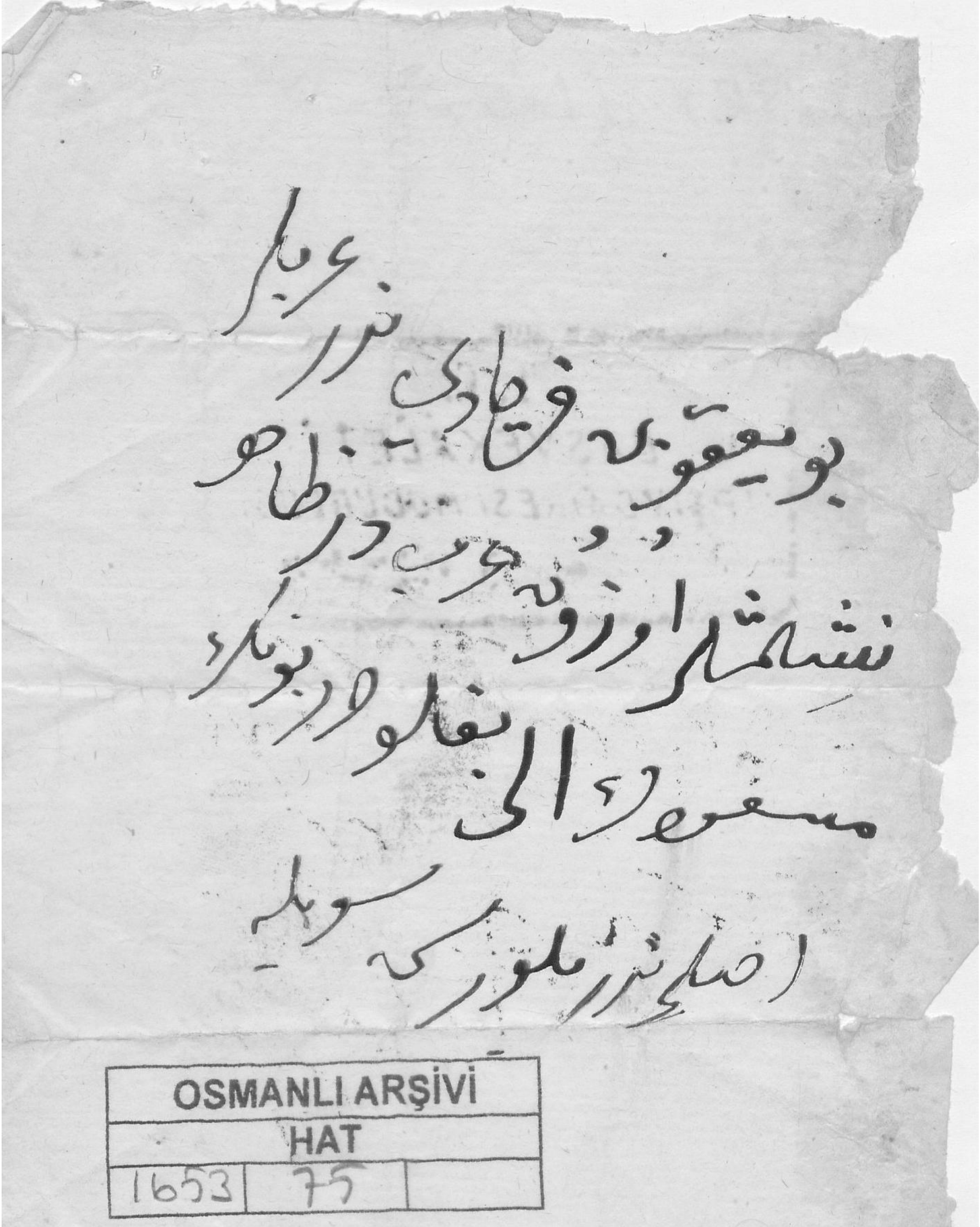
Kâim-makâm Paşa

Bazı kahvelerde devlet lakırdısı iderlermiş. Birkaç dane öyle kahvelerden kapatasın

HAT / 1653 - 73 - Hicri tarih: 29-12-1057 (Sultân İbrahim)

Meşk hocalığı baltacıya yalvardılar. Böyle açıkda dursun bakayım bir kaç gün ancak sen vakfa geçir çağır efendiler yeni çekdi Ramazandır tiryakilerdir edemen o baltacı çıkdığı gibi Araplar bir gayrı rica etseler gerekdir istemem koma. Sen bilürsün yeter o kadar baltacı.

HAT / 1653 - 75 - Hicri tarih: 29-12-1057 (Sultân İbrahim)

Bu Yakub'un feryadı nedir? Araplar nişlemişler. Uzun Arap'dır zâhir. Mesud'un eli bağludır. Bunun aslı nedir? Bilürsen söyle.

بعض قهولرده دولت ماصلحتنه
دائر مجلس اولورمش تبدلکر کزسون
دولت لاقردیسی ایدنلری تأکید وه
تأدیب اتدره سین دولت لاقردیسی
اتمسونلر صقیجه یاساغ ایده سن
امر همایونمدر

HAT-1363-53785 - Hicri tarih: 29-12-1222

Bazı kahvelerde devlet maslahatine dâir meclis olurmuş. Tebdîlen gezesin. Devlet lakırdısı idenleri te’kid ve tedib ettiresin. Devlet lakırdısı itmesünler. Sıkıca yasağ idesin. Emr-i hümâyûnumdur.

سنکه وزیر اعظم ستوده شیم و وکیل مطلق صداقت علیم سن

سنی سلوم سلامت انجام شاهانه مله تشریف ایلدیکمدن صکره معلوملک اوله که بو دفعه درکاه معلامز بکلربکیلری و سپاه و سلحدار و بلوکات اربعه و جبه جی

و طوبجی و عربه جی و سائر اوجاقلرمده موجود اولان قوللریمک مستحق اولدقلری برقسط علوفه لرینی جمع و تحصیل و وقت و زمانیله درسعادتمده

موجود ییو قوللریمه توزیع و تقسیم ایدرك دور و تکمیل ایتمك خصوصنده سنك و دفتردارك و سائر مامورلرك سعی و غیرتکز باعث محظوظیت

شاهانەم اولمغله خاصةً سنی تلطیفاً خلعت فاخره ملوکانه مدن بر ثوب ادکان سمور موجب السرود و برقبضه مرصع خنجر هلال پیکر دکابدار آغالرك

قوللم ایله ارسالی اولنمشدر طرفکه وصولنده تشریفات عنایت آیات پادشاهانه مه خطوات تعظیم و اجلال ایله استقبال و لبس و آدابیله تقبیل ایدرك

دوش غیرتکه الباس و خنجر ثریا پیکری میان همتکه بند ایدوب دوام عمر و دولت شاهانه م دعواتنی تکرار ایلیه سن ایمدی کوریم سنی بو وقتی

اوقات سائره مثللو طوتمیوب کافه مهام سلطنت سنیه مده دامن درمیان ایدوب کیجه لی کوندوزه قاتارق تکمیل مهمات و ترتیب ذخایر و ارزاقله

امت محمدك ضرورت و زحمت چکمامالرینه کمال مرتبه دقت ایلیه سن حق تعالی سنی و سنکله بیله دین و دولتم یولنده اقدام و غیرت ایدنلری

ایکی عالمده برمراد ایلیه آمین

HAT / 279 - 16508 - Hicri tarih: 29-12-1230

Sen ki vezir-i a'zam sütude- şiyem ve vekil-i mutlak sadâkat- 'alemimsin

Seni selâm-ı selâmet-encam-ı şahânemle teşrif eylediğimden sonra ma'lumun ola ki bu def'a dergah-ı mu'allam yeniçerileri ve sipah ve silahdar ve bölükat-ı erbe'a ve cebeci ve topçu ve 'arabacı ve sâir ocaklarımda mevcûd olan kullarımın müstehakk oldukları bir kıst 'ulufelerini cem' ve tahsil ve vakt u zamânıyla der-sa'adetimde mevcûd kapu kullarıma tevzi' ve taksim iderek devr ve tekmîl eylemek husûsunda senin ve defterdarın ve sâir me'murların sa'y u gayretiniz ba'is-i mahzuziyet-i şahânem olmağla hassaten seni taltifen hila'-ı fâhire-i mülukanemden bir sevb erkan-ı samur mûcebü's-sürur ve bir kabza murassa' hançer hilal-i peyker rikâb-dar ağa kulum ile irsâl olunmuştur. Tarafına vusülünde teşrifat-ı inayat-ayat-ı pâdişahânemi hutuvat-ı tazim ve iclal ile istikbal ve lübb-i adabla takbil iderek dûş-ı gayretine iktisa ve hançer-i süreyya peykeri meyan-ı hamiyetine bend idüb devam-ı ömr ü devlet-i şahânem da'avatını tekrâr eyleyesin. İmdi göreyim seni Bu vakti evkat-ı sâire misüllü tutmayub kâffe-i mehâm-ı saltanat-ı seniyyemde damen-i dermeyan idüb geceyi gündüze katarak tekmîl-i mühimmât ve tertîb-i zahair ve erzakla ümmet-i Muhammed’in zaruret ve zahmet çekmemelerine kemâl mertebe dikkat eyleyesin. Hakk Te'ala seni ve seninle bile din ü devletim yolunda ikdam ve gayret idenleri iki âlemde ber-murad eyleye. Âmin.

بنم وزیر اعظمم و وکیل مطلقمسن عواطف علیهٔ خسروانهمدن
چراغان یالیسی اتصالنده واقع کلشن اباد دیمکله معروف عارف یالی
جناب آصفانه‌که احسان همایونم اولمشدر ملکنامه‌سنی قلمندن
تحریر وخط همایون کشیده قلنمغیچون رکاب مستطابعمه کوندره سن

HAT / 1445 - 59417 - Hicri tarih: 29-12-1255 (1. Abdülmecid)

Benim vezir-i azamım ve vekil-i mutlakımsın. Avatıf-ı aliyye-i husrevanemden Çığaran Yalısı ittisalinde vaki’ Gülşenabad dimekle maruf Arîf Yalı cenâb-ı asefanene ihsân-ı hümâyûnum olmuşdur. Mülknâmesini kaleminden tahrîr ve hatt-ı hümâyûn keşide kılınmağiçun rikâb-ı müstetabıma gönderesin.

هو

بنم وزیر اعظمم
دفتر و تقریر منظور همایونم اولمشدر. تلخیصکز موجبنجه تنظیم اولنه
ان شاء الله تعالی پاشای مومی الیه وقتیله سایهٔ شاهانه‌مده
قات اندر قات مکافات حسنه‌سنی کورر

HAT / 11 - 419 - Hicri tarih: 29-12-1200 (1. Abdülhamid)

Hû

Benim vezir-i azamım,

Defter ve takrîr manzûr-i hümâyûnum olmuştur. Telhîsiniz mûcebince tanzîm oluna. İnşaallâhü taala paşa-yı mûmâ-ileyh vaktiyle sâyei şahânemde kat ender kat mükâfat-ı hasenesini görür.

(١٢٠٢)

بنم وزیر اعظمم

مشتای اردوی همایونده موجود اولان درگاه عالی قپوقوللرمک مواجبلری

توزیعنده درکار اولان سعی و غیرت و اهتمامکز نزد همایونمده معلوم

اولمشدر برمعتاد تشریفات همایونم ایله گوندریلان سلحدار شهریارانم

آغا قولم دخی واصل اولمق گرکدر سنی و سنکله بیله دین و دولته

صداقت اوزره خدمت ایدنلری ودیعهٔ الهیه ایلدم آستانه

مواجبنک اجماللری دخی منظور شاهانم اولمشدر بعد الحساب

ان شاء الله تعالی بوطرفده دخی اخراج مواجب اولنور همان حق تعالی

هر امورکزی تسهیل ایلیه آمین

HAT / 11 - 420 - Hicri tarih: 29-12-1203 (1. Abdülhamid)

Hû

Benim vezir-i a'zamım

Meşta-yı Ordu-yı Hümâyûn'da mevcûd olan Dergâh-ı Âli kapı kullarımın mevacibleri tevziinde der-kâr olan sa'y u gayret ve ihtimâmınız nezd-i humayunumda ma'lûm olmuştur. Ber-mutad teşrifat-ı hümâyûnum ile gönderilen silahdar-ı şehriyaranem ağa kulum dahi vasıl olmak gerektir. Seni ve seninle bile din u devlete sadâkat üzere hizmet edenleri vedia-i ilâhiye eyledim. Âsitâne mevacibinin icmalleri dahi manzûr-ı şahânem olmuştur. Bade'l-hisab inşaallâhu Teâlâ bu tarafta dahi ihraç-ı mevacib olunur. Heman Hakk Teâlâ her umûrunuzu teshîl eyleye, âmin.

بنم وزیر اعظمم
مرقومان متوفانك صحیح صلبی اوغللری اولوب الای بکیسنك
حیله سی اولمدیغی ظاهر و متحقق ایسه برموجب شروط عمل اولنه

HAT / 11 - 424 - Hicri tarih: 29-12-1202 (1. Abdülhamid)

Hû

Benim vezir-i azamım,

Merkûman-ı müteveffanın sahib sulbi oğulları olup alay beğisinin hilesi olmadığı zâhir ve mütehakkık ise ber mûceb-i şurut amel oluna.

هو

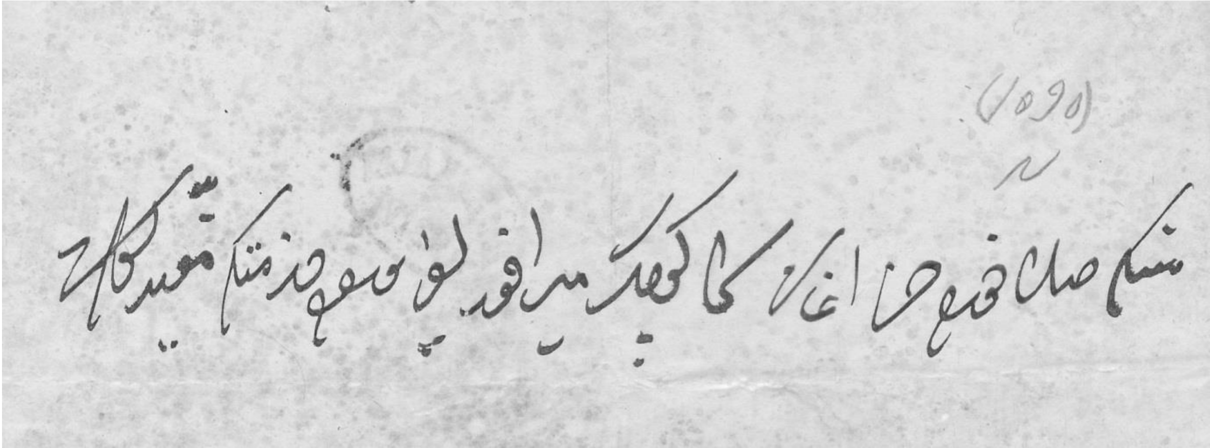
بنم وزیر اعظمم
اسماعیل خانهٔ خاصه یه کدوکیله معا احسان همایونم اولمغله
بالاسی خط همایونمله معنون عرضحالی قپو طرفندن اردوی
همایونمه ارسال اولنمشدر

HAT / 11 - 425 - Hicri tarih: 29-12-1202

Hû

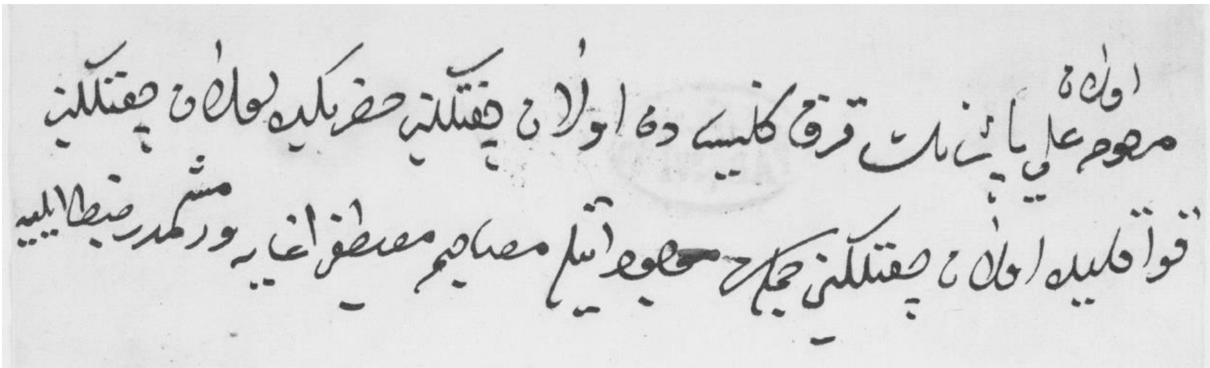
Benim vezir-i a’zamım,

İsmail, hâne-i hassaya gedüğiyle ma’an ihsân-ı hümâyûnum olmağla balası hatt-ı hümâyûnumla muaven arz-ı hali kapu tarafından Ordu-yı Hümâyûnum'a irsâl olunmuştur.

HAT / 1653 - 96 - Hicri tarih: 29-12-1090

Sen ki Salahorum Hasan Ağa'sın. Sana Küçük Mirahurluk verdim. Hizmetine mukayyed olasın

HAT / 1446 - 41 - Hicri tarih: 29-08-1076 (4. Mehmed)

Merhûm olan Ali Paşa'nın Kırkkilise'de olan çiftliğini, Hızır Bey'de olan çiftliğini, Kavaklı'da olan çiftliğini cümlesi mevcûdatayla musahibim Mustafa Ağa'ya vermişimdir. Zabt eyleye.

HAT-524-25596 - Hicri tarih: 29-12-1230 (2. Mahmud)

Hû

Benim vezir-i gayret-semirim

Hazret-i Hallak-ı Kerim'in luft u ihsânına sena-yı lâ-yuhsa olsun ki işbu cuma gicesi saat beşte iken sulb-i şahânemden bir kerimem ziver-ara-yı mehd-i vücûd olmağla ismini Münire Sultân tesmiye eyleyüb seni tebşir içun işbu hatt-ı hümâyûnumu tahrîr ve hazinedar ağa kulum ile tarafına tesyir eyledim. Rabbü'l-alemin kudumünü zât-ı hilâfetpenâhma ve kâffe-i ümmet-i Muhammed'e muhassan-ı hayr eyleye. Âmîn. Bu beşaretten bilcümle ibadullah hisse-mend olmak içun üç gün üçer nöbet top endaht olunmasını iktizâ idenlere tenbîh eyleyesin. Cenâb-ı Kâdir bî-çun sülale-i pakimizi ilelebed baki eyleyüb nice şehzâdeler ile dahi mesrue ve memnun ve zamânımızda ceî'-i ümmet-i Muhammed'e asayiş ve rahat ihsân eyleye. Âmîn. Bi-hurmeti seyyidi'l-mürselin.

هو

بنم وزیرم
مسموع همایونم اولدیکه وزیر صندالجیلرندن درت نفر بوستانجی آغا قپوسنه
مژده ایتمشلرکه سلطان مصطفی‌نك دنیایه بر شهزاده‌سی کلدی دیو حوادث
چیقارمشلر وحالا انلر آغا قپوسنده قره قولاغك حبسنده ایمشلر
ودلاللر دخی ندا ایده یورمش بونی تحقیق ایدوب طرف شاهانه‌مه
تلخیص ایلیه‌سن بو تفنکلر صداسی قطع اولندی منقطع اولمسنه
دقت ایده‌سن

HAT-525-25722 - Hicri tarih: 29-12-1223 (2. Mahmud)

Hû

Benim vezirim,

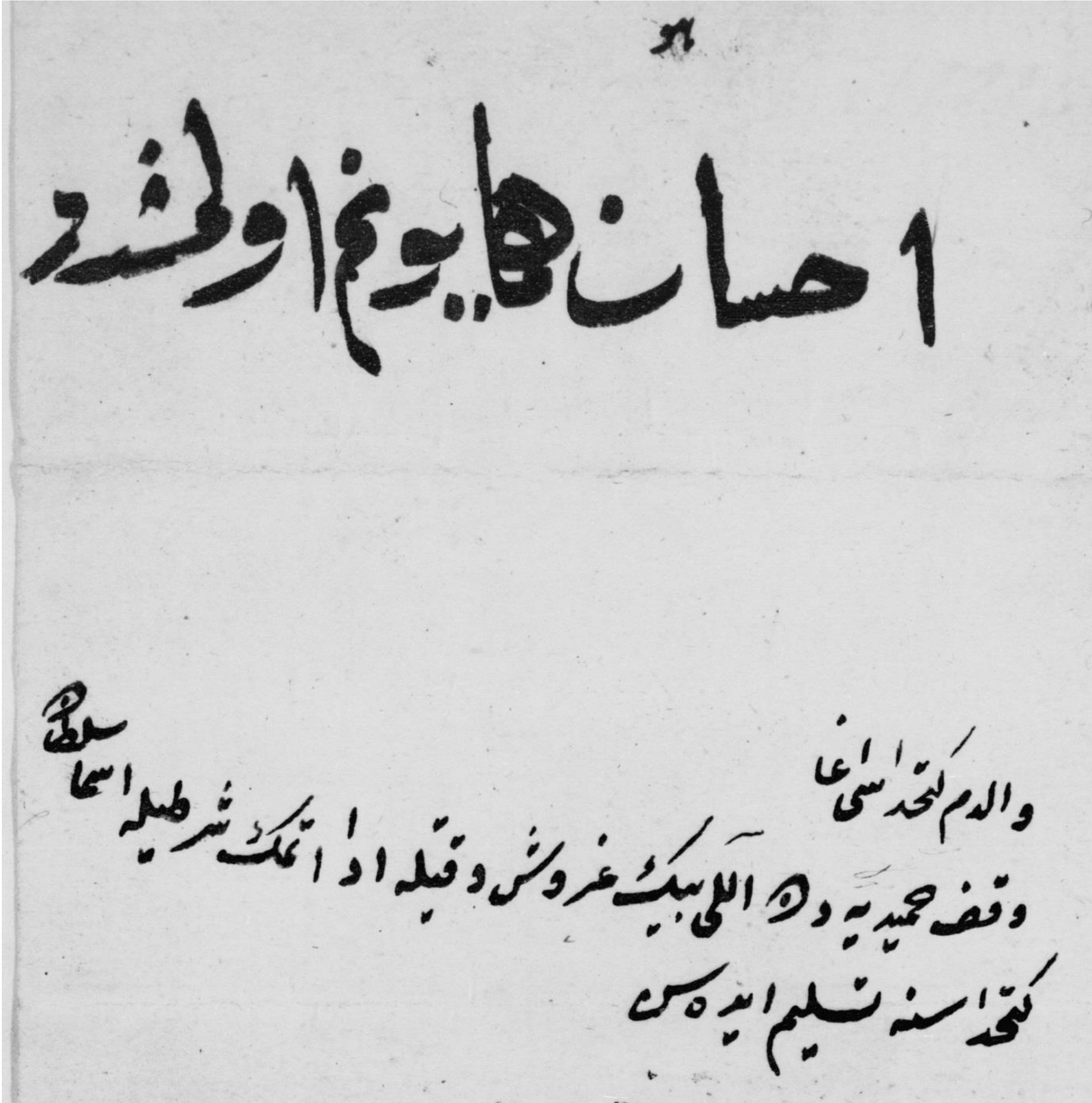
Mesmû’-ı hümâyûnum oldu ki vezir sandalcılarından dört nefer bostancıbaşı ağa kapusuna müjde itmişler ki Sultân Mustafa’nın dünyâya bir şehzâdesi geldi deyu havadis çıkarmışlar ve hala anlar ağa kapusunda karakulağın hapsinde imişler ve dellallar dahi nida ediyormuş. Bunu tahkik idüb taraf-ı şahâneme telhîs eyleyesin. Bu tüfenkler sadası kat’ olunmadı. Münkatı’ olmasına dikkat idesin.

HAT-1320-51475 - Hicri tarih: 29-12-1230 (2. Mahmud)

Hû

Benim vezirim,

Sultân Mehmed'de suhtelerin cem'iyyeti mesmû'-ı hümâyûnum olmağla şunun def'ine ikdam eyleyesin ve sebebi ne imiş şimdi anlayub seri'an taraf-ı hümâyûnuma arz ve ifade eyleyesin.

هو

احسان همايونم اولمشدر

والدم كتخداسی آغا

وقف حميديه دن اللی بيك غروش وقتيله ادا اتمك شرطيله اسما سلطان

كتخداسنه تسليم ايده سن

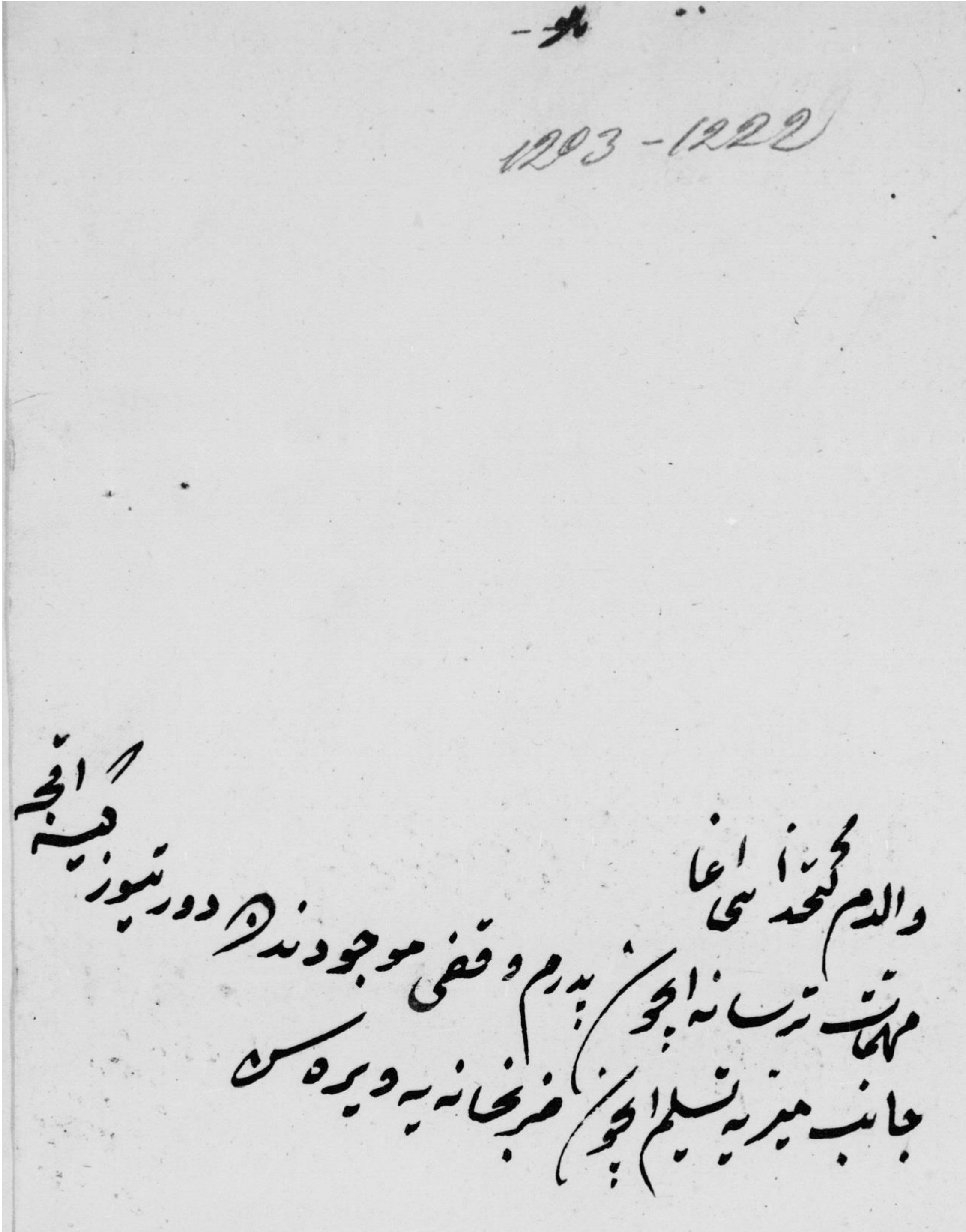
HAT-1477-24 - Hicri tarih: 09-03-1215 (Üçüncü Selim'in hattı üzerinde IV. Mustafa'nın da bir hattı)

Hû

Validem kethühası ağa

Vakf-ı Hamidiye'den elli bin guruş vaktiyle eda etmek şartıyla Esma Sultân kethüdasına teslim idesin.

İhsan-ı hümâyûnum olmuştur.

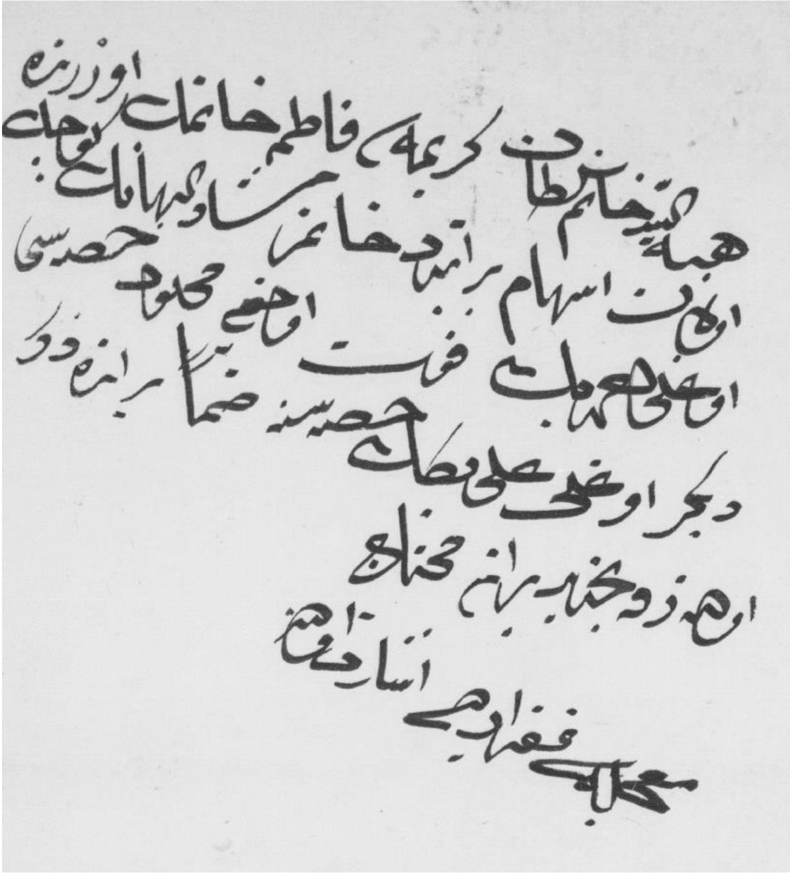

HAT-1492-31 - Hicri tarih: 22-07-1220 (Sultân Üçüncü Selim)

Hû

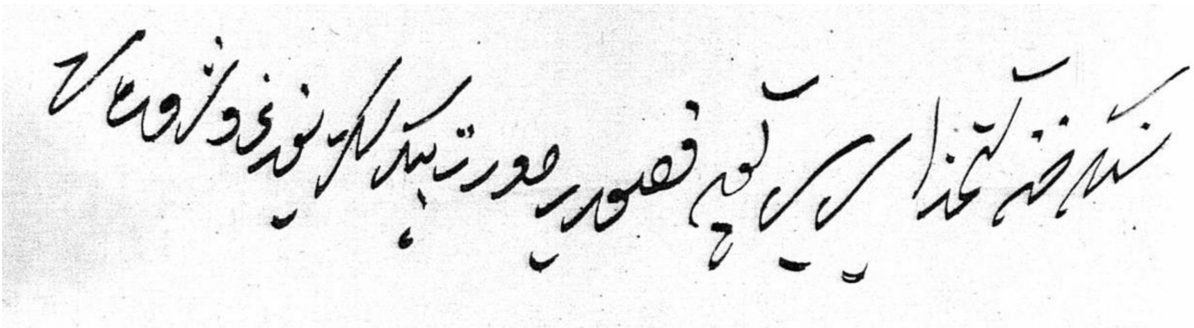
Validem kethüdası ağa

Mühimmât-ı tersane içun pederim vakfı mevcûdundan dörtyüz kise akçe canib-i miriyye teslim içun darphâneye viresin.

HAT-1451-22 - Hicri tarih: 10-07-1203 (Birinci Abdülhamid)

Hibetullah Hanım Sultân kerimesi Fatıma Hanım'ın üzerinde olan esham beratıdır. Hanım-ı müşarün-ileyhanın küçük oğlu Ahmed Beğ fevt olmağla mahlûl hissesi diğer oğlu Ali Bey'in hissesine zammen beratta zikr olunarak tecdid-i berata muhtaç. Muaccelesi ne mikdâr ise işaret oluna.

TS.MA.d/2352/36/H-29-06-1075 (Dördüncü Mehmed)

Sen ki hazine kethühasısın. Küpe kusuru dört biz sekizyüz guruşdur.

بنم وزیرم

جنت مکان پدرم مرحومک حرم همایونلرندن اوله‌رق بزم حجره‌جه سلطان

تمام ازدواج وقتی مرور ایتمش طوغروسی حجابه ایده بورم سزنک

حالی دخی معلوم سرای میانه مرحومه زینب سلطان

سرای سلطانه‌یی کمالیله اوزرنده دخی خرابه مشرف اولمش

تعمیره محتاج بوکره وارده تعمیر همایونه هدم اولنمه احاله

بر ماده‌وار اولنجه تعمیری دوزداد انشه اولنجه نظارت

بر معتمد آدمی تعیین ایلیوب کیدوسی هر اولنه نظاره دایر

ایدبیلور کی دخی معا کشف اولنه همایسنه

صرف اولنور سرای مرقوم خراب تعمیر اولقده علم الله تعالی

حسب ازدواج اولنسه بلک مناسب اولوردی ابراد ایده بور

هماد نحرم معاشی ایجنه عذر وقت الله تعالی

سرای تعمیرنده غیر مصرف حرم اجازه

حضرتلری حرمت علیه قوت وقدرت احسان ایلیه

امین

HAT-1451-61 - Hicri tarih: 29-12-1198 (1. Abdülhamid)

Benim vezirim,

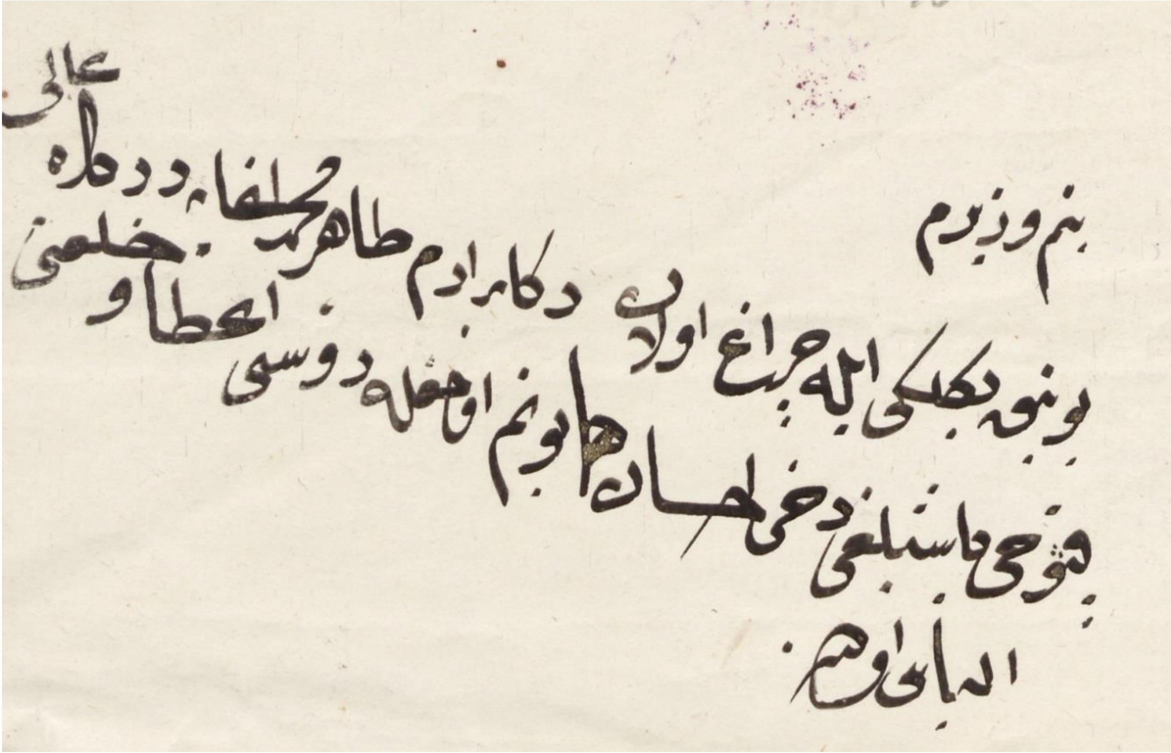
Cennet-mekân biraderim merhûmun harem-i hümâyûnumda olan kerimesi Hatice Sultân tamam izdivaç vakti mürur itmesi doğrusu doğrusu hicab ediyorum. Mehperi'nin hali dahi ma'lûm. Saray meydanında merhûme Zeyneb Sultân Sarayı sultân-ı mumaileyhanın üzerindeder. Harabe-müşrif olmağla tamire muhtaç. Bugün vardım baktım. Heman hedm olmak rütbesine gelmiş. Berbad havadan oldukça tamiri defterdar efendiye havale olunsa bir mutemed adamını tayin eyleyüb kendüsü dahi oldukça nezâret ederek Yorgi zimmi dahi maan keşf olunsa ne miktara baliğ masraf olur. Saray-ı merkûm harap tamir oldukda heman sene-i cedîdede izdivaç olunsa pek münasib olur alimallâhü Teâlâ. Heman kerimem makâmında olmağla gayrı vakti dahi imrâr ediyor. Saray tamirinden gayrı masraf çok olmaz. Heman Allâhu Teâlâ hazretleri Devlet-i Aliyye'ye kuvvet ve kudret ihsân eyleye. Âmîn

قپو اغاسی مصطفی اغا کسندیره مقاطعه سندن
یوز بش سنه سنه محسوب اولمق اوزره
رکابیه سنی وقف شریفه صدقه ایلدم
تعمیر و ترمیمی لازم اولان یرلری کرکی کبی
بر خوش تعمیر ایتدوره سن یوز دورت
حسابندن التی کیسه اقچه کلدی مقبولم اولدی
انک قصوری دخی صدقه عنایت ایلدم
فی ١٦ ج سنه ١١٠٥

HAT-1654-27 - Hicri tarih: 16-06-1105 (Sultân İkinci Ahmed)

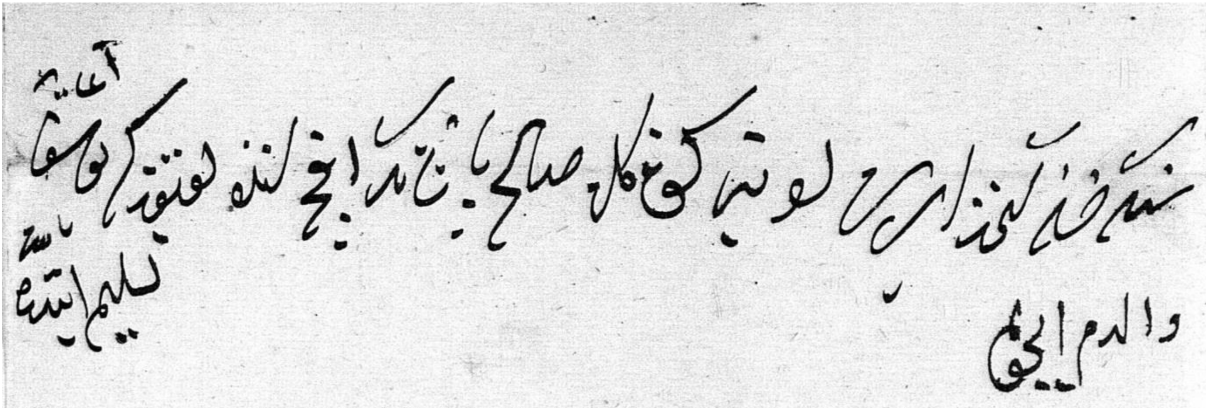
Kapu kethühası Mustafa Ağa Kesendire mukâta'asından yüzbeş senesine mahsub olmak üzere rikâbiyyesini vakf-ı şerîfe sadaka eyledim. Tamir ve termimi lâzım olan yerleri gereği gibi bir hoş tamir ittüresin. Yüz dört hesâbından altı kise akçe geldi. Makbûlüm oldu. Ânın kusuru dahi sadaka inâyet eyledim.

Fî 16 C. (Cemaziyelahir) Sene-i 1105

HAT-1665-65 - Hicri tarih: 04-10-1200 (1. Abdülhamid)

Boynuk beyliği ile çerağ olan rikâbdarım Tahir Ahmed Ağa'ya dergah-ı âli kapucıbaşılığı dahi ihsân-ı hümâyûnum olmağla rüusu i'ta ve hıl'ati ilbas oluna.

TS.MA.d-2352 / 21/ H-5 -07-1075 (Dördüncü Mehmed)

Sen ki hazine kethühasısın. Ertesi günü gelen Salih Paşa'nın akçesinden otuz kise Yusuf ağaya validem içun teslim ettiresin.

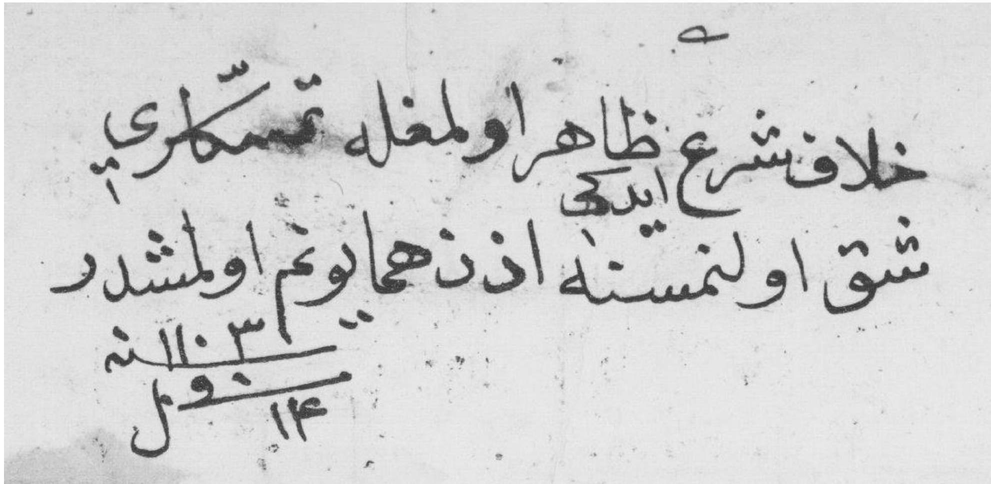
بنم وزیر حمیتلیدم

لله الحمد والمنّه فضل و احسان حضرت خالق ذوالمنن ایله اشبو کیجه ساعت اوچده صلب پاک ملوکانه‌مدن بر شاهزاده قدمنهاده
عالم شهود اولوب اسمنی سلطان احمد تسمیه ایلدم و سنی تبشیر ایچون بو خط همایونمی عجالةً یازدم دار السعادة الشریفه‌م اغاسی
قولم ایله طرفکه ارسال ایلدم جناب واهب العطایا عز اسمه اطول عمر احسان ایدوب قدوملرینی ذات همایونمه و کافهٔ امت
محمدیه مبارک و مسعود و نتیجه‌لرینی دخی ظهوریله امت محمدی مسرور ایلیه بو بشارتدن بالجمله دار الخلافهٔ علیه‌مده ساکن
عباد مسلمین دخی محظوظ اولملری ایچون ایدی کون اوچر نوبت طوپ اندانمسنی اقتضا ایدنلره تنبیه ایلیه‌سن بجناب قادر بیچون
امت محمدی دائما رفاه و سروره مقرون ایلیه آمین بحرمت نبی الامین

HAT / 288 - 17287 - Hicri tarih: 29-12-1234

Benim vezir-i hamiyet-semirim,

Lillahilhamd ve minne. Fazl u ihsân hazret-i hâlık-ı zü'l-minen ile işbu isneyn gicesi saat üçte sulb-i pak-i mülükanemden bir şahzâde kadem-nihade-i âlem-şühud olub ismini Sultân Ahmed tesmiye eyledim. Ve seni tebşir içun bu hatt-ı hümâyûnumu icâleten yazub darü's-saâdeti'ş-şerîfem ağası kulum ile tarafına irsâl eyledim. Cenâb-ı Vahibü'l-ataya azze ismuhu tûl-i ömr ihsân idüb kudümünü zât-ı hümâyûnuma ve kâffe-i ümmet-i Muhammed'e mübarek ve mes'ud ve nicelerinin dahi zuhûruyla ümmet-i Muhammedî mesrur eyleye. Bu beşaretten bilcümle daru'l-hilâfe-i aliyyemden sakin ibad-ı müslimin dahi hisse-mend olmalariçun yedi gün üçer nevbet top endahtını iktizâ idenlere tenbîh eyleyesin. Cenâb-ı Kâdiriçun ümmet-i Muhammedî dâimâ refah ve sürura makrun eyleye. Âmin bi-hurmeti nebiyyü'l-emin.

خلاف شرع ایدوکی ظاهر اولمغله تمسکاری
شق اولنمسنه اذن همایونم اولمشدر

HAT / 1446 - 54 - Hicri tarih: 19-10-1103

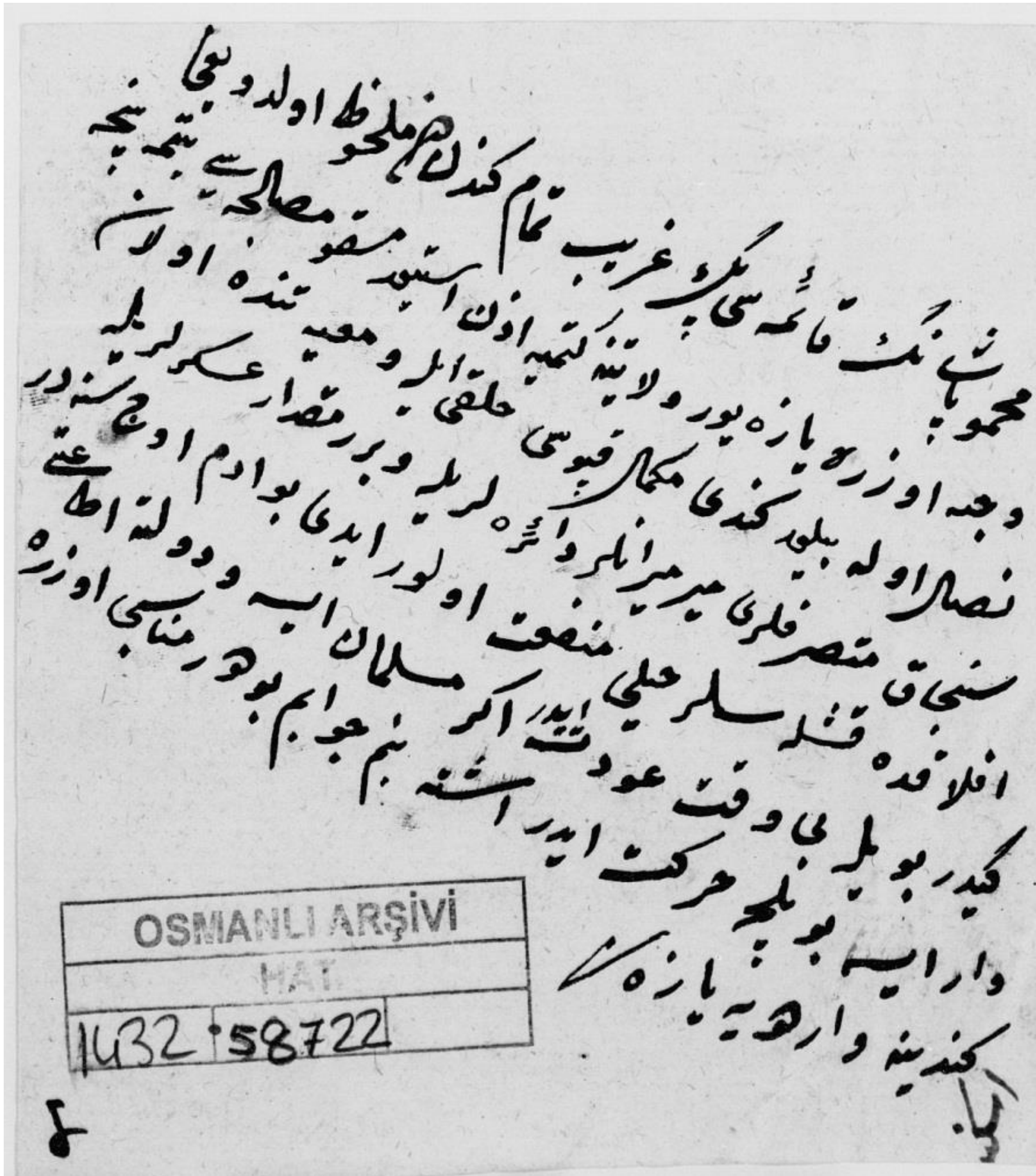
Hû

Hilâf-ı şer' idüğü zâhir olmağla temessükleri şakk olunmasına izn-i hümâyûnum olmuştur.

Fî 13 L. (Şevval) sene 1103

HAT / 1433 - 58749 - Hicri tarih: 29-12-1206

Hatt-ı Hümâyûnum ahz u tertîb ceza olunması içun idi. Tekrâr suale ne hacet? Sâir zâlimlere ve derebeğlerine ibreten bu gice boğulsun ve derebeği ve a'yan makulesi almak hasebiyle vilayetinde olan umûr eşyası miriden zabt olunmasiçün küçük mirahur karındaşı Osmân Beğ'e hitab-ı fermân ısdar ve maiyyetine mübaşir irsâl oluna.

HAT-1432-58722 - Hicri tarih: 29-12-1206

Mehmet Paşa'nın kâimesi pek garib tamam kendinden melhuz olduğu vech üzre yazıyor. Vilayetine gitmeye izin istiyor. Moskov müsalahası bitmeyince nasıl olabilir. Kendi mükemmel kapısı halkı ile ve maiyyetinde olan sancak mutasarrıfları mir-i miranlar dâireleriyle ve birer miktar askerleriyle Eflak'ta kışlasalar hayli menfaat olur idi. Bu âdem üç senedir gider böyle bi-vakit avdet eder. Eğer müslüman ise ve devlete itaati var ise böylece hareket eder. İşte benim cevâbım budur. Münasibi üzere kendine ve orduya yazasın.

[illegible]

HAT-18-830 - Hicri tarih: 29-12-1203

Kâim-makâm paşa,

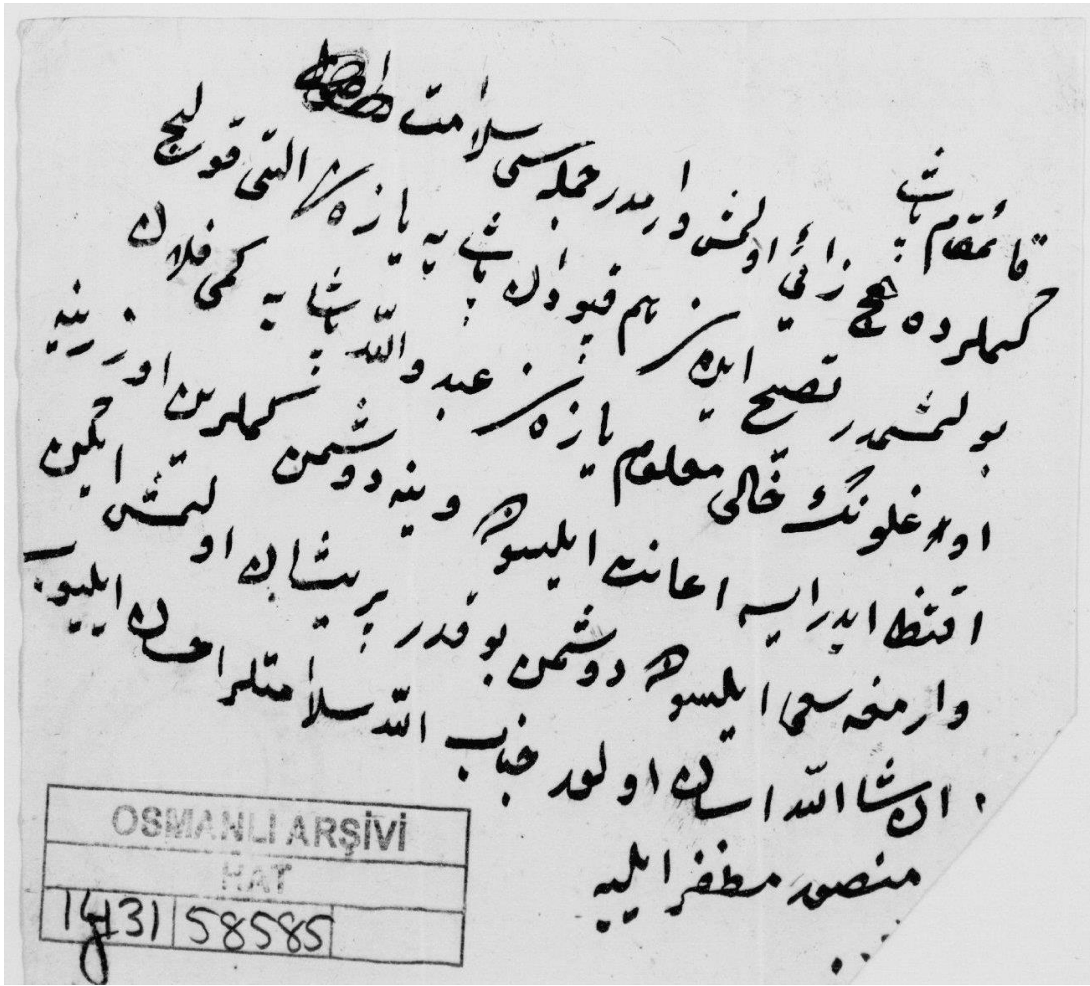
Cezayir'e gidecek adam kapudan paşa ile ledel-müzakere Fas'tan istizan olmak mümkün müdür? Cezayir, Tunus ma'lûm bir kere müzakere oluna.

İngiltere'nin sefinelerine lâ ve neam cevap verilmedi. Prusya elçisine dahi bir kıt'a cevâb verilmedi. Reis efendi hasta nasıl oldu? Tercümanı ile konağında müzakere edemez mi? Mücerred bir sualdir.

HAT-191-9286 - Hicri tarih: 29-12-1203

Kâim-makâm Paşa,

Mesmû-ı hümâyûnum oldu ki; Kili'ye altı saat mahalle düşman taburu zuhûr eylemiş. Bunun bu tarafdan dahi imdad içun bir çâresine bakılmalıdır. Bundan giden askeri sevk için hasekiler taayyün olunsa ve ol tarafda ve dahi bu tarafdan ne güne çâre olabilürse eyleyesiz. İhmal müsamaha vakti değildir.

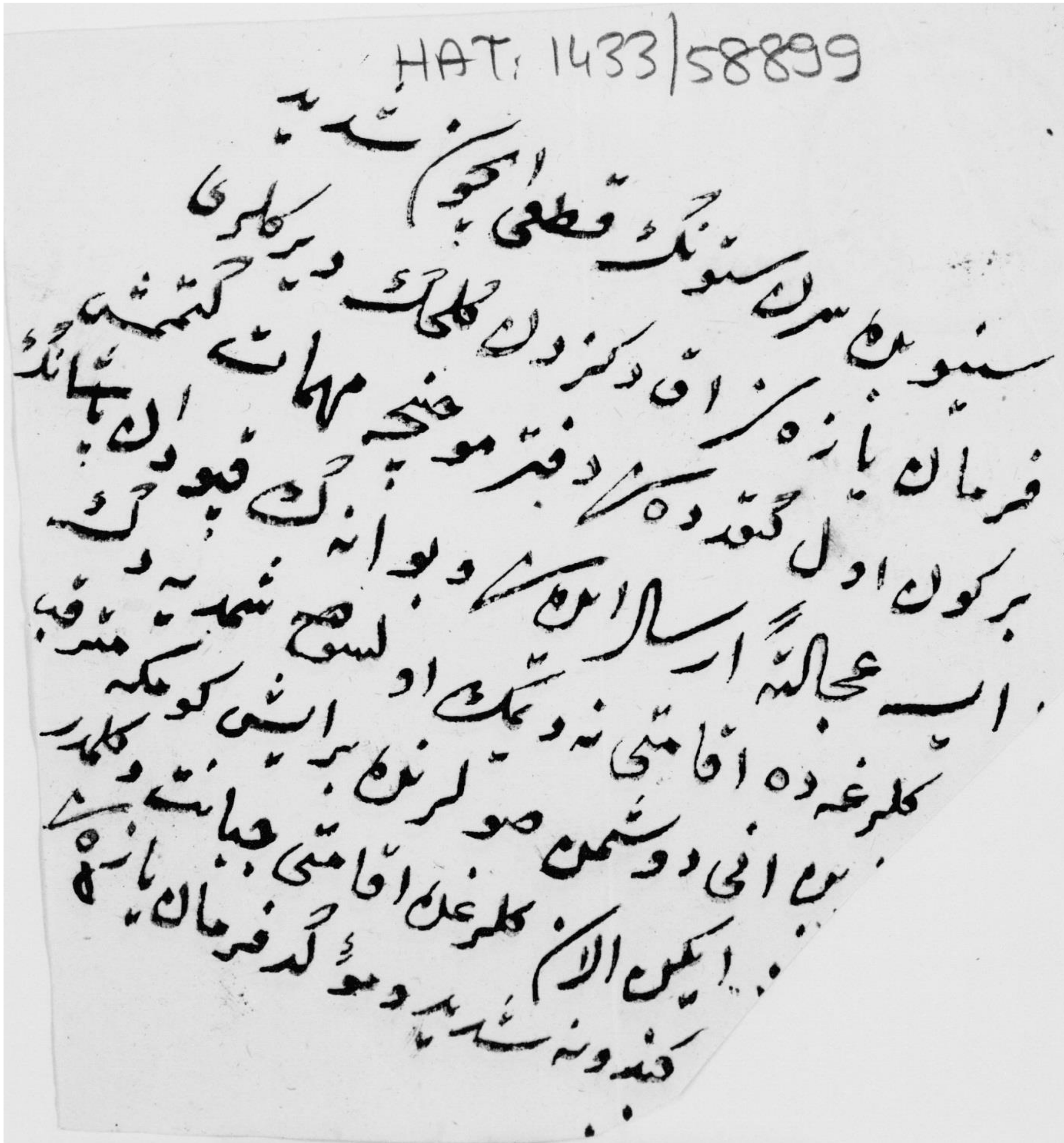
HAT 1431-58585 - Hicri tarih: 24-09-1204

Kaymakâm Paşa,

Gemilerde hiç zayi olmuş varmıdır? cümlesi selâmet bulmuşmudur? Tashih edesiz. Hem kapudan paşaya yazasız. Altıkulaçoğlu'nun hali ma'lum yazasız. Abdullah Paşa'ya gemi falan iktizâ eder ise ianet eylesun. Ve yine düşman gemilerin üzerine varmağa sa'y eylesun. Düşman bu kadar perişan olmuş iken inşallâh âsân olur. Cenâb-ı Allâh selâmetler ihsân eyleyub mansûr muzaffer eyleye.

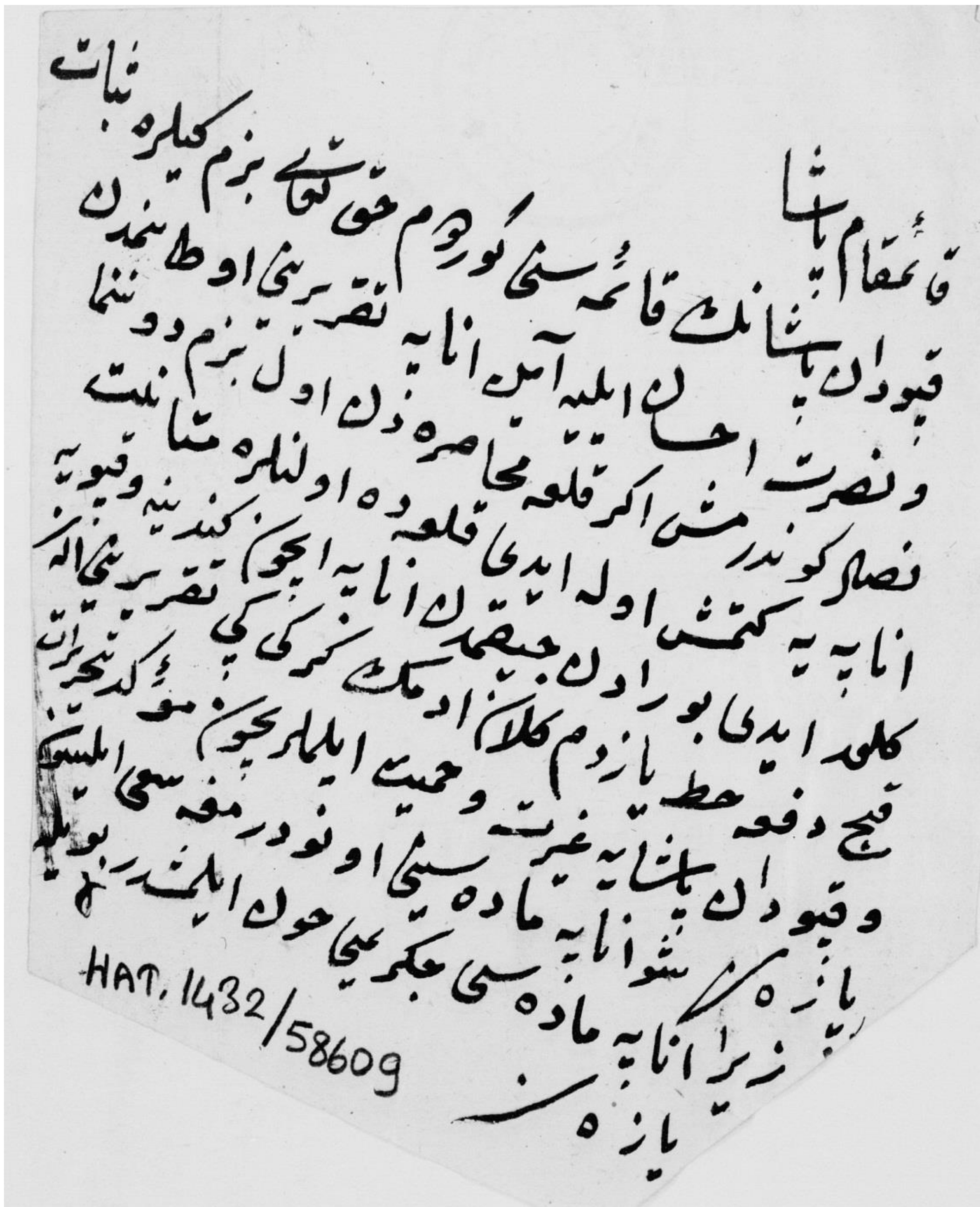
HAT-1433-58889 - Hicri tarih: 29-12-1206

Emaneten ihâle olunsun ve mesarif-i mu'tadesi verilsün. Lakin hafî ve celî bu husûsa bir guruş hiyanet etmek ve idâresinde kusur etmek lâzım gelür ise bi Rabbi'l-ka'be kendini katl iderim. Böylece ifade idesiz. Ve senesi hitâmında fazla hâsılat darbhâneye teslim oluna ve bu husûsa darbhâne tarafından dahi bir nezâret olunmak üzere bir nizâm verile. Zira pederim merhûm zamânında bu gümrükler darbhâneden idâre olur idi.

HAT-1433-58899 - Hicri tarih: 29-12-1206

Sinob'ta sert sütunun kat'i içun şedîd fermân yazasız. Akdeniz'den gelecek direkleri birgün evvel getürdesiz. Defter mûcebince mühimmât gitmemiş ise icâleten irsâl edesiz. Ve bu âna dek Kapudan Paşa'nın Kelerğa'da ikâmeti ne demek olsun. Şimdiye dek ben anı düşman sularında bir iş görmeğe müterakkıb ike el-ân Kelerğa'da ikâmeti cebanet değil midir? Kendüne şedîd ve müekked fermân yazasız.

HAT-1432-58609 - Hicri tarih: 29-12-1205

Kâim-makâm Paşa,Kapudan Paşa'nın kâimesini gördüm. Hakk Teâlâ bizimkilere sebat ve nusret ihsân eyleye. Âmîn. Anapa takrîrini utanmadan nasıl göndermiş. Eğer kal'a muhasaradan evvel bizim donanma Anapa'ya gitmiş ola idi, kal'a da olanlara metanet gelür idi. Buradan çıkmadan Anapa içün kendine ve kapıya kaç defa hat yazdım. Gelen adamın gereği gibi takrîrini alasız ve Kapudan Paşa'ya gayret ve hamiyet eylemeleriçün müekked tahrîrat yazasın. Şu Anapa mâddesini unudurmağa sa'y eylesun. Zira Anapa mâddesi ciğerimi hun eylemişdir. Böyle yazasın.

قائممقام پاشا
بو گیجه صباحه یقین فرنک گمیجیلری صندال ایله تورکی
چاغزه‌رق سرای اوکندن گچدیلر و بر قاچ دفعه
در ایدیورلر رئیس افندی‌یه تنبه ایله بالجمله
ایلچیلره و فرنکلره تنبه ایله‌سون بر دخی
اویله ادبسزلک اتمسونلر هر کیم اولورسه
بلا امان قتل ایدرم صکره بو بزم ادممزدر
درلر ایسه رئیس افندی‌یه انفعال ایدرم شدید
تنبه ایلسون

HAT-193-9461 - Hicri tarih: 29-12-1204

Kâim-makâm Paşa

Bu gece sabaha yakın Frenk gemicileri sandal ile türkü çağırarak saray önünden geçtiler ve bir kaç defadır ediyorlar. Reis efendiye tenebbüh eyle, bilcümle elçilere ve Frenklere tenebbüh eylesün. Bir dahi öyle edebsizlik etmesünler. Her kim olursa bilâ aman katl iderim. Sonra bu bizim adamımızdır derler ise reis efendiye infial ederim şedîd tenebbüh eylesün.

قائممقام پاشا
بو گونلرده فنارلو طاقمی کندو مراملرینی ترویج ایچون گونا گون اراجیف
و حوادث و ملعنتلر نشر ایلدکلری مسموعم اولدی بونلرک
بو حرکتی دولتمه مضر اولیور نیچون سن و سایر مأمورین بوکا
دقت ایدوب دفعنه سعی ایتمیورسز بو کافرلره هیچ برشی
تأثیر ایتمزمی عجبا خنجرلی اوغلو عبرت اولمدیمی بویله شیلر
افلاق و بغدان طاقمندن چقار لکن بونلر بنم غایت انفعال
ایده جکم شیدر اشته بو فسادک دفعی سوچلو سوچسز
بو کافرلرک اکثرینی قتل ایله اولور بوندنصکره برشی ایشتمیه یم
بلا امان جملەسنی قتل ایدرم بونلره سن ایوجه تنبیه ایله گوزلرینی
آچسونلر صکره کندولری بیلور

HAT-239-13375 - Hicri tarih: 29-12-1206

Kâim-makâm paşa,

Bu günlerde Fenerlü takımı kendü meramlarını tervic içun günagün eracif ve havadis ve mel'anetler neşr eyledikleri mesmû'um oldu. Bunların bu hareketi devletime muzır oluyor. Niçun sen ve sâir me’mûrîn buna dikkat idüb def'ine sa'y etmiyorsunuz? Bu kâfirlere hiç bir şey tesir etmez mi acaba! Hançerlioğlu ibret olmadı mı? Böyle şeyler Eflak ve Boğdan takımından çıkar. Lakin bunlar benim gayret infi'al edeceğim şeydir. İşte bu fesadın def'i suçlu suçsuz bu kâfirlerin ekserini katl ile olur. Bundan sonra bir şey işitmeyeyim. Bila-eman cümlesini katl iderim. Bunlara sen eyüce tenbîh eyle, gözlerini açsunlar, sonra kendüleri bilür.

HAT-195-9735 - Hicri tarih: 29-12-1204

Kâim-makâm Paşa,

Mecmu'u iskelelere tenebbüh edesiniz. Bu günden sonra karılar yağlı kayığa binmesün ve hangi kayıkcı yağlı kayığa karı bindirir ise katl iderim ve kayığın batırırım. Hem müslüman karıları frenk gibi şemsiye ile geziyorlar, tenebbüh idesiz. Hele ben kimi görür isem öldürürüm, bir sıkı tenebbüh idesiz. Hem İstanbul'da sokaklarda çinganeler çalub çağırırlar imiş. Tenebbüh idesin çalub gezmesünler. Bu yazdıklarımdan birini bu günden sonra görür işidir isem, sizi tekdir iderim.

قائم مقام پاشا

اشبو عرضحاله باقوب بونلره غدر وجانب میریه خسارت
اولنمش و بو کاور مسقولو ایمش هیچ آخرک مالی بویله
کافره آلهجغم وار دیو ویریلور می الاجغی وار ایسه وارثلرندن
السون بونک نظامی مطلوبمدر کرکی کبی دقت ایدوب
احقاق حق ایدهسز و میریه بلکی بوندن زیاده شی ویرر
ایوجه دقت ایدهسز بعده بو عرضحالده اولان کافری
تادیب ایدوب آخره عبرتدر بویله شی ایتمسونلر

HAT-191-9233 - Hicri tarih:29-12-1204

Kâim-makâm Paşa,

İşbu arzuhale bakub bunlara gadr ve canib-i miriye hasaret olunmuş ve bu gâvur Moskovlu imiş. Hiç aharın malı böyle kâfire alacağım var deyu virilür mü? Alacağı var ise varislerinden alsun ve bunun nizâmı matlûbumdur. Gereği gibi dikkat idüb ihkak-ı hak idesiz ve miriye belki bundan ziyâde şey verir, iyüce dikkat idesiz. Ba'dehu bu arzuhâlde olan kâfiri tedib idüb ahara ibrettir böyle şey itmesünler.

١

قائممقام پاشا

حسبنا الله ونعم الوكيل اشته حال معلوم اولدی جزئی دوشمن بزم ایمانی
اولمیان عساکریمزی پریشان ایلمش و بوقدر جبخانه و ذخائری یغما
ایدوب فرار ایلدکلرندن غیری اهل اسلامی قتل نفوذ ایلرم و اهل اسلامک
مالنی یغما ایلین عسکره شرعا نه لازمدر سویله اولنوب سیاست اولنمق
لازمدر شمدی دوشمن طورماز بونلری تعصب ایدر و بلکی باباطاغی
ستمندن بر قول ایله وارنه اوزرینه کلمد اشته ابرائیلی محاصره ایلمش
الیوم بو بوزغنلقی اتلردجی کوردیکی قلعه لی ووررلر بوندن صکره حال
نشگل اولور عبدالله افندی و بر قبیح نفر کمسنه بوکون قپوده جمع اولوب مذاکره
ایدرم قوت اولنرق نزالدن اردویه استمالت و قوت اولنرق و تکرار
گیدنلرینه نظام ویروب اقتضاسنه کوره دوشمن اوزرینه واریلالری
ایچون صدراعظم و سائره خطاب اولنرق عزونلو و تأثیرلی بر خط
همایون تسوید یاپوب بوکون ارسال ایدهلیم یازمق ایچون شمدی
طرافمه کوندرهسز و مذاکره ایتکزی بوکون طرافمه عرض ایدهسز

HAT-192-9421 - Hicri tarih:29-12-1205

Hû

Kâim-makâm Paşa,

Hasbünallâh ve ni'me'l-vekîl. İşte hal ma'lum oldu. Cüz'i düşman bizim imanı olmayan asakirimizi perişan eylemiş. Ve bu kadar cebhâne ve zehairi yağma idüb firar eylediklerinden gayrı eh-li İslamı katli nüfus eyleyen ve ehl-i İslam'ın malını yağma eyleyen askere şer'an ne lâzımdır? Sual olunub siyâset olunmak lâzımdır. Şimdi düşman durmaz bunları ta'kip ider ve belki Babadağı semtinden bir kol Varna üzerine gelir. İşte İbrail'i muhasara eylemiş, elbette bu bozgunluğu anlar dahi gördüğü gibi kal'ayı verirler. Bundan sonra hal ne şekil olur. Abdullah Efendi ve bir kaç nefer kimesne bugün kapuda cem' olub müzakere idesiz. Kuvvet olarak tez elden orduya istimalet ve kuvvet olarak tekrâr kendilerine nizâm verüb iktizâsına göre düşman üzerine varmaları içun sadrazam vesâire hitab olarak hüzünlü ve tesirli bir hattı hümâyûn tesvidi yapub bu gün irsâl idelim. Yazmak içun şimdi tarafıma gönderesiz ve müzakerenizi bugün tarafıma arz idesiz.

قائممقام پاشا

دونکی کون رئیس افندی پروسیه ایلچیسیله کورشدی البته مذاکره لری اردوی همایونه
یازلمق لازمدر خلاصهٔ مجلسی اجمالجه بیان ایدرک شمدی صدر اعظمه سن بر
قائمه یازوب بوکون چفته تاتار ایله ارسال ایدهسن مجلس مضبطهسنی صکره
کوستورهسن اوردودن کلان کاغدلری جوابلرینی رئیس افندی کوستوردی انلری
داخی کوستوره مجلس خلاصهسنی اولنجه شمدی کوندرهلم مسقولونک
سرجو شمدیلک اوردوم تغلیط ایله نه وجهله اتسونلر اوردو ایله کیدیجه
قدر قولیجه مسنونلر مکالمه نک حقیقتنی طرافمه بلدرهلر

اوردو کاغدنده پروسیه ایلچیسی اعتدال دیدیکنی تحریر ایلمشلر اعتدال طلبنه
جواب لازم هنوز حقی اعتدال بومدر زیرا نمچه دولتی بلاسبب
فسخ صلح ایلدی شمدی نمچه اعتدال طلبنده اوله بیلور بوکا بر کوزل جواب
ویرله بونده کی ایلچی سوزی انتظار ایدر یوقسه اردویه یازلمق انتظار ایدر
رئیس افندی ملاحظه ایدوب بوکا برجواب ویرسونلر صکره
قیل قال اولماسون

HAT-174-7530 - H-27-12-1204

Hû

Kâim-makâm Paşa,

Dünkü gün reis efendi Prusya elçisiyle görüştü. Elbette müzakereleri Ordu-yı Hümâyûn’a yazılmak lâzımdır. Hülasa-i meclisi icmalce beyân iderek şimdi Sadrıazam’a sen bir kâime yazub bugün çifte tatar ile irsâl idesin. Meclis mazbatası sonra gitsün. Ordudan gelen kâğıtların cevaplarını reis efendi tesvid etsün. Onlar dahi gitsün. Meclis hülasasını evvelce şimdi gönderesiz. Moskovlu’nun serci şimdilik orduda tağlit ile te’hir etsünler. Ordu İbrail’i gidince kadar koyurmasunlar. Mükâlemenin çektığını tarafıma bildiresiz.

Ordu kâğıdında Prusya elçisi i’tidal didiğini tahrîr eylemişler. İ’tidal talebine cevâb lâzım. Henüz hakk-ı itidal bizimdir. Zira Nemçe devleti bila-sebeb fesh-i sulh eyledi. Şimdi nice itidal talebinde olabilür. Buna bir güzel cevâb verile. Bundaki elçi yemi iktizâ ider. Yoksa ordu yeni yazılmak iktizâ ider. Reis efendi mülâhaza idüb buna bir cevâb versün. Sonra kîl u kâl olmasun.

قائممقام پاشا

اسماعیلده عسکرین قرار ایلدیکنی واریدن دخی فرار ایتمکده اولدوغنی و مفهوم
هجوم ایتمکه فرصت گوزتدیکنی و مشتا عسکری بر گون اول واصل اولمسی
فرض مشتا به سنده اولدوغنی بلمیورمسن و ملاحظه ایتمیورمسن مشتا یه مأمور
عسکرین عفونی تحریر ایدیورسن بو نصل اشیدر تحیدنده سن بکا یازه ایتمه مش
ایدیکی بری عفو اولسه جمله یه سرایت ایدر دیو دکمه مسعده
دیو شمدی گندین یازمش سن هنوز زخنه لی حسن پاشا زاده زی قودرت
و بر فتح بنک کیسه اقچه یه مالک اولدو قلری مشهوددر بویله ادملک عسکر
عفو اولنوری رشوت ورن عکسینی بیلورم اقچه سی غزا اشنده اقچه الموق
مسلمانلغه یاقشورمی بر نفر نقصان ایسه ایدر ایسه کندسنی قتل ایدرم
بر گون اول تماماً ارسال ایلمسنی یازدی اول سنك گونه دکین ارسال
ایتدیکی جری کلمز ایسه بو طرفده قبو کتخداسی نیم ایسه قتل ایدرم افاده ایده
کی او ملعون دشمن یاقامزی قوتدی بزینه مذاکره حرکیه ایوب بورر شوقلیه
عسکرینه اهتمام ایتمزده دکمش تا جمام اتمدن اول محلنه یتشدرسن واقع قالمادی
بکزه دی غیرو ده اولاد رجالی نه دیه ایدرم بوراسی داخی اور ده یه
ایلدی غلط نظر اسابت ایلدی جمله کز گوزتمدیکز اجوبه صداقته
ایلدی زیرا الیمدن خلاص اوله ماز سکز اخذ رشوت و طمع خام ایله
امور سفری گورلمز امورکزه دقت و اقدام ایتکز و سنی لسانه کتورن
خدا ندارین دیدکلری ملعوندر بلمم ظن ایتمیه سن شمدیه دك بر فتح مادّه
سندن جرم و ابرام اشته بن جمله سن یازدم سن بیلورسن

HAT 214/11701

HAT-214-11701- Hicri tarih: 29-12-1204

Kâim-makâm Paşa,

İsmail'de askerin firar eylediğini ve ordudan da firar etmekte olcuğunu ve Moskov hücum etmeğe fırsat gözettiğini ve meşta askeri bir gün vasıl olması farz mesabesinde olduğunu bilmiyor musun ve mülâhaza etmiyor musun? Meştaya me'mûr askerin affını tahrîr ediyorsun. Bu nasıl şeydir? Geçende sen bana yazmış idiğin biri aff olsa cümleye sirayet eder deyu ve kimseye müsaade etme deyu şimdi kendin yazmışsın. Henüz Zihneli Hasan Paşazâde zî-kudret ve birkaç bin kise akçeye malik oldukları meşhurdur. Böyle adamın askeri aff olunur mu? Rüşvet vereceğini biliyorum. Ancak sefer işinden akçe almak Müslümanlığa yakışır mı? Bir nefer noksan irsâl ider ise kendini katl iderim. Birgün evvel tamamen irsâl eylemesini yazasın. Evvel beş güne değin irsâl ettiği haberi gelmez ise bu tarafta kapu kethüdası kim ise katl iderim. İfade idesiz. Behey adamlar! Düşman yakamızı tuttu. Siz yine mizacınızca hareket ediyorsunuz. Şu kışa sonrasını ve kapuda olan ricâli te'dib iderim. Burası dahi orduya benzedi. Galiba nazar isabet eyledi. Cümleniz gözünüzü ecveb-i sadâkat eyleyesiz. Zira elimden halas olamazsınız. Ahz-ı rüşvet ve tama'- ham ile umûr-ı sefer görülmez. umûrunuza dikkat ve ikdam idesiz ve seni lisâna getüren haznedarın dedikleri mel'undur. Bilmem zan etmeyesin. Şimdiye dek birkaç mâdde senden cürm vardır. İşte ben cümlesini yazdım sen bilürsün.

دفتردارک بو تقریری منظور همایونم اولمشدر انها و اعلام اولندیغی

اوزره مبلغ مذکور درت بیک بشیوز طقوز غروشی و رسومک

صندیغنده اولان ذممات تحصیلندن اعطا اولنمغه

اوزره اقتضا ایدن صورتی تنظیم اولنه رسوم

مستقبلک محل تنفیذنه و همیولیتک

اعلامی کلدیکی یتیشه کونده

طرف همایونمه عرض اولنندیده

خاطرمده نه ایچون برایلیه

بیله میورم کیفیتی عرض

و افاده ایده سه بو تقریری

طرفنه کوندرمک اوزره ایکی

رسومک محلنه وارد اولنیلق

اعلامی کوندرشه

منظورم اولدی

HAT-284-16960 - Hicri tarih: 29-12-1238

Defterdar'ın iş bu takrîri manzûr-ı Hümâyûn'um olmuştur. İnha ve i’lam olunduğu üzre meblağ-ı mezbur dört bin beş yüz dokuz guruş mersumun Darbhâne'de olan zimematı tahsilatından i’ta olunmak üzere iktizâ eden sureti tanzîm oluna. Mersum Haskilin mahalli menfasına vusulünün i’lamı geldi mi? Yohsa gelüb taraf-ı Hümâyûn'uma arzolundu da hatırımdan mı çıkmış? Bir eyüce bilemiyorum. Keyfiyeti arz ve ifade edesin. Bu takrîri tarafına göndermek üzere iken mersumun mahalline vardığının ilamını göndermişsin, manzûrum oldu.

HAT-24-1194 - Hicri tarih: 29-12-1201 (Birinci Abdülhamid)

Benim vezirim,

Paşa-yı mûmâ-ileyhin vezaret üzerinde olmak ile muarız boğazına tayini tanzîm oluna.

AE.SABH.I.. / 293 - 19691 -Hicri tarih:10-07-1203

Benim vezirim,

Surre emaneti hatır-ı hümâyûnuma gelen Coraoğlu askından devletin işine yarar bir erbâb zât deyu mesmû'-ı hümâyûnumdur. Mukaddema seferde dahi sadâkati mâlen ve bedenen hizmeti mesmû'umdur. Yine bir sefer vaki olur ise belki bir işe yaramak me'muldür zan iderim. Cabbaroğlu ve Cihanoğlu bunların biri Surre Emini olsa olmaz mı deyu mülâhazam olduğundan bildiririm. Cabbaroğlu azlemüllahü'l-'ibad bir mel'un. Belki yolda da canı cehenneme gider. Yine siz bilürsüz. Heman hatırıma geldiğinden mücerred bir sualdir.

AE.SABH.I.. / 364 - 25430 -Hicri tarih:29-12-1203

Benim vezirim,

Bu sene-i mübarekede nasb olan surre emini tahminen ne vakte dek gelür. Dahi vakit de vardır. Haftan ağalığı dahi bir münasibe ihâle oluna. Siz me'mursuz. Vakt-i hacctan mukaddem Mısır tarafındam tanzîm olunacak Medine-i Münevvere'nin umûru gelen nüccab ve arz muhzırları mûcebince nizâm-ı halleri elzem bir şeydir. Cenâb-ı Allâhu Teâlâ hazretleri ol belde-i tayyibe hürmetine ve Devlet-i Aliyye'nin kâffe-i umûrunda âsân ve nizâm müyesserdir. Bi avnihi teâlâ.

ودلودرلو دلودرلو
بنم وزیرم شیخ منصور حضرتم هرحس
طاغستان طرفنده ظهور ایدن شیخ خیلی معنا
بعنایت الله تعالی کفره طرفندن ذات شریفی
معنا ویروبدلر معاذ الله مبارک
اولاسون بو خصوصی تحقیقه اوراق وصحاید
طرفندن اوراق تصحیح ایتمک سنه وقع حسن
بونده بو اوده طرفنده اوقوجی ظهور ایتمش بعض
اوقنود و جمع اولنور محبت سنه
پاشانک قومان و السنی ایله وارد حقی بعضی ایمان
همانا الله خارجه حفاظت
همانا محبت

AE.SABH.I.. / 364 - 25431 -Hicri tarih:10-07-1203

Benim vezirin

Dağıstan tarafında zuhûr iden Şeyh Mansûr hakkında herkes dürlü dürlü ma'na veriyorlar. Maazallâhü Teâlâ kefere tarafından bir hile mana olmasun. Yohsa fi'l-hakika bu mübarek zât seyyiddir. Ne tarafdan olur ise tashih olunub def'-i şühbe olmak lâzımdır. Bundan böyle Eyyüb tarafında bir okuyucu zuhûr itmiş. Bazı hastalara okuyor ve tecemmu' olunur deyu mesmû'umdur. Mukaddema Çerkes Hasan Paşa'nın Karaman valisi iken yazdığı şahıs olmak dahi ihtimaldir deyu mesmû'umdur. Elbette harice çıkarub arz idesin.

بنم وزیر اعظم عالی همم و وکیل مطلق ستوده شیمم
سنی سلامت انجام شاهانه مله تلطیف و قدر شانکی ترفیع ایلدیکمه تفهیمکره معلوم
درایت و رسومک اولسونکه سن ذاتک صادق و غیور اولوب هر حالده اطوار و حرکاتک
رضای همایونمه موافق اولدیغندن خدمتک مقبول ملوکانهم اولوب سندن وجوهیله
راضی و خوشنود اولدیغمی اعلان و بیان وسیله جوابکی بو دفعه درکاه معلام قپو
قوللریمک ایکی قسط مواجبلرینی یرلو یرندن جمع و تحصیل و وقت و زماننه اخراج
و توزیع ایلدیکک موجب تزاید توجه داورانم و باعث حظ موفور طبع شاهانهم
اولوب سکا اکراماً و التفاتاً خلع فاخره پادشاهانهمدن برثوب سمور فائق السرور
و برقبضه مجوهر خنجر ملحدادم ایله ارسال ایلدم تشریف شاهانهمی دوش حمیته
اکسا و خنجر عدو تدمیری نیمیان افتخار ایلیوب بالاستقلال سپارش ایلدیکم کافه
مصالح دولت علیهمی بر وفق دلخواه مرکزنده اداره و هر خصوصده علمای کرامدن
استفتا ایله حبل المتین شریعت غرایه صدقله یاپشوب کیجه و کوندز دفع مظالمیله استراحت
فقرا و رعایا و امن و آسایش بلاد و انجا و طشره لر احواله و رجال دولت علیهم
و اوجاقلرم رجالی صادقه قوللریمی اتفاق و اتحاد اوزره تلطیف ایله خدمت دولتمه
استخدامه و امور دیوانیه بغایت سعی و دقت ایلیه سن و غزاة موحدینک و عساکر
منصورهمک رکنی اولان ینکیچری و جبه جی و طوپجی و قالیونجی و سائر ایالتلو و پیاده طوائف
عسکریهمک و ادوات سفریه و آلات حربیه نک ترتیب و تکمیل و تکثیرینه و تعلیم و تعلم
ایله آماده اولملرینه بذل مقدور ایلیوب کون بکون اعدا دینه مقابله یه قوت و قدرت
کسب ایلملرینه دقت و اهتمام ایلیه سن و سکنۀ آستانۀ علیهمک محتاج اولدقلری اقوات
و ارزاقلرینی وقت و زماننده جلب و احضار و محتکران طائفه سنی و عباد اللهی
اضرار ایلیه ملعنت کارانی سیاست ایله اخافه ایلیه رک دائما مفید اولوب امت
محمد اصلحه رحمت حکیدر میوه جمله دن استجلاب دعوات خیریه ایلیه سن و دیعة الله
اولان عامۀ موحدینی صلوح حاله میل و رغبت لسانه تثبت ایله جماعتی ترک
ایتمه لرینه و منزوی اولان سنت سنیه لری احیا ایله رمضان شریفک تفرجکاه
کبی جامع شریفلرده کلام دنیویه لی ترک ایتملرینی و سائر رضای باریه وسیله
اولان حاللری اجرا و سلف صالحینه تقلید ایله مساعی مشکوره ظهوره کتوروب
دنیا و آخرت سعادتنه نائل اولهسن خدا جمله کزی موفق بالخیر ایلیوب امور
و خصوصلریکزی تسهیل ایلیه

AT-1445-59423-Hicri tarih:29-12-1255

Benim vezir-i a'zam-ı âlî-himemim ve vezir-i mutlak-ı sütude-şiyemim,

Seni selâm-ı selâmet-encam-ı şahânemle taltif ve kadr-ı şanını terfi' eylediğimden sonra ma'lûm-ı dirayet mersumun olsun ki aen zâtında sadık ve gayyur herhâlde atvar ve harekatın rızâm-yı hümâyûnuma muvafık olduğundan hizmetin makbûl-i mülükanem olub senden vücuhuyla razı ve hoşnut olduğumu i'lan ve beyân vesile-cu iken bu defa dergah-ı muallam kapu kullarımın iki kıst mevaciblerini yerlü yerinde cem' ve tahsil ve vakt ü zamânıyla ihraç ve tevzi' eylediğin mûceb-i tezayüd teveccüh-i dâveranem ve bâis-i hatt-ı mevfur-ı tab'-ı şahânem olub sana ikramen ve iltifaten hila'-ı fâhire-i pâdişahânemden bir sevb samur faizü's-sürur ve bir kabza mücevher hançer silahdarım ile irsâl eyledim. Teşrif-i şahânemi dûş-i hamiyetine iksa ve hançer-i adüv tedmîri bend-miyan iftihar idüb bi'l-istiklal sipariş eylediğim kâffe-i masalih-i devlet-i aliyyemi ber-vefk-i dil-hah-ı merkez-layıklara idâre ve her husûsta ulama-i kirâmımdan istifta ile hablü'l-metin şeri'at-ı garraya sıdkıyla yapışub gice ve gündüz def'-i mezâlimiyle istirahat-ı fukara ve reaya ve emn u asayiş-i bilad veinhâya ve taşralar ahvaline ve ricâl-i devlet-i aliyyem ve ocaklarım ricâli sadık kullarımı ittifak ve ittihad üzere taltif ile hizmet-i sevletimde istihdama ve umûr-ı divaneyeye be-gayet sa'y ü dikkat eyleyesin. Ve guzat-ı muvahhidinin ve asakir-i mansûremin rüknü olan yeniçeri ve cebeci ve topçu ve kalyoncu ve sâir atlu ve piyade tavaif-i askeriyemin ve edavat-ı seferiyye ve alat-ı harbiyenin ve tertîb ve tekmîl ve teksirine ve ta'lîm ve taallüm ile amade olmalarına bezl-i makdur eyleyüb günbegün a'da-i dine mukabeleye kuvvet ve kudret kesb eylemelerine dikkat ve ihtimâm eyleyesin. Ve sekene-i Âsitâne-i Aliyye'min muhtaç oldukları akvat ve erzaklarını vakt u zamânıyla celb ve ihzâr ve muhtekiran taifesini ve ibadullahı ızrar eyleyen mel'anet-kârânı siyâset ile ihafe eyleyerek dâimâ mukayyed olub ümmet-i Muhammed'e asla zahmet çekdirmeyüb cümleden isticlab-ı da'âvat-ı hayriyye eyleyesin. Vedia'tüllah olan âmme-i muvahhidini salâh hale meyl ve rağbet esbâbına teşebbüs ile cemaati terk itmemelerine ve metruk olan sünnet-i seniyyeleri ihya ile ramazan-ı şerîfte teferrücgah gibi cami'-i şerîflerde kelam-ı dünyeviyyeyi terk itmelerini ve sâir rızâm-i Bari'ye vesile olan haletleri icrâ ve selef-i salihine taklîd ile mesai-i meşkûre zuhûra getürüb dünyâ ve âhiret saâdetine nail olasın. Huda cümlenizi muvaffak-ı bi'l-hayr eyleyüb umûr ve husûsunuzu teshîl eyleye.

بنم وزیرم انکلتره نک کاغدی مفهومی معلومم اولدی
مسقوک فکری فاسدی و بو قیش ایچنده حرکت نه اولدیغی
بیهوده اولمیوب سودای خامی نه اولدیغی معلوم اولدی
و بونده اولان ایلچیسی کاذب اولدیغی ظاهر اولدی ارضروم
والیسنه قشلامق امر شریفی همان کوندرلمک مناسبدر فرصته
مترقب اولوب تفلیسه وارمق اوزره سپارش ایدرسز دیو
انکلتره دن کلان کاغدک صورتنی یازدیروب ارسال ایلیه سز

HAT-1447-21H-29-01-1135

Benim vezirim, İngilterenin gönderdiği kağıdı(n) mefhumu ma’lûmum oldu. Moskov'un fikr-i fasidi bu kış içinde hareket ne olduğu beyhude olmayub sevda-yı hâmi ne olduğu ma’lûm oldu. Ve bunda olan ilçisi kâzib olduğu zâhir oldu. Erzurum valisine kışlamak emr-i şerîfi heman gönderilmek münasibtir. Fırsata müterakkıb olub Tiflis'e varmak üzere sipariş idersiz deyu İngiltere'den gelen kağıdın suretini yazdırub irsâl eylesiz.

HAT-1448-44-Hicri tarih:29-11-1168

Rikâb-ı hümâyûnuma irsâl olunan takrîrde tersane-i mamuremin otuz tarihine gelince masarifi defterleri manzûr-ı hümâyûnum olub eşyanın fiatından iktizâ etmemiş galiba emin olanların masarifinden iktizâ eylemiş. Ba'de'l-yevm zamân-ı saâdet-iktiranımda hüdavend-i esbak zamânından ziyâdesine izn-i hümâyûnum olmadığı ma'lûmun olub bu hatt-ı şerîfim kaleminde hızf oluna.

بنم وزیرم بو کوندردوکم یازیی قپودان پاشایه
ویره سز یازی و جدول و پرواز یاپشدرمه لری
بالجمله بنمدر انجق بین السطورده ایشلنن خلقاری
بنم دکلدر مشق ایدوب یازمق اوزره سپارش
ایده سز بوندن ایو یازارسه حظ ایدرم سعیم
دخی زیاده اولور و انشاالله کسکین یازارم
یازدروب کوندرمکز معمولدر

İE.HAT.-4-386-Hicri tarih:29-12-1135 (Damat İbrahim Paşa'ya hitaben)

Benim vezirim,

Bu gönderdüğüm yazıyı kapudan paşaya viresiz. Yazı ve cedvel ve pervaz yapışdırmaları bilcümle benimdir. Ancak beyne's-suverde işlenen halkârî benim değildir. Meşk idüb yazmak üzere sipariş idesiz. Bundan iyi yazarsa hazz iderim. Sa'yim dahi ziyâde olur ve inşaallâh keskin yazarım. Yazdırdub göndermeniz me'muldür.

بنم وزیرم

دونکی تقریره نظراً محمود فیما بعد اصلح بر اوجه معین دیدکلرینه

همان کندو جنابسیله

اوردخیه ضمانت دخی اولنمد

مقتضی و سهولت طرفنجه دخی بعنا

مخفیجه زیری کوزلمك

جنك وجهله اوجاد بکی

هم مصرف کلی وهم طرفین برادنوم باشناسی

اقتضا ایدرکه دخی اوجاقلو صحوبه بر

بای حال ادوسلی مناسبده اتیملو ضبط

طرفزدن کروب ضبط اوجاق فوردی دخی

کرملو دونند دخی تهیه اوجاق رجاله

دفع وجه دنیلی

باضمالت ایله جنابهان اعدام بر زبر

تفصیلده کودیم سنی روم ایکیام بو معندی

کوره سن بوسنه وکیسنه دخی کندومزه کیدرک

معاذ حسن قعال اوالطرفه هجوم کوستریکدن مسعود ملك

غالبه وارایکه بو دنیزه دوستانه ذخمت ویرسنده

همان بر علاجنه باقلوب اعدامی زبیری الرحمن

HAT-1442-59252-Hicri tarih:29-12-1201

Benim vezirim,

Dünkü takrîre nazaran Mahmud fimaba'd ıslah-pezir olmak mümkün değildir. Ve yine oldukça istimalet dahi lâzımdır. Heman kendü ecnasıyla mahfice tedbîri görülmek muktezi ve sühulet tarikidir. Ve alenen hem masraf-ı külli ve hem tarafeyn cenk u cidal olur. Lakin iktizâ ittikde dahi olmalu. Üsküb'e bir Arnavut paşası tarafımızdan girüb zabt itmelü. Manastır'a bi eyyi halin Aydos'lu girmelü. Derbend dahi tehiy olmam olmaz. Kurd'u dahi ba-istimalet ile cezb ya heman def'-i vücûd Depedeleli ricâle de nasıldır? Göreyim seni. Rumili'de bu müfsidi i'dama bir tedbîr göresiz. Bosna valisine dahi bildirmeniz gerektir. Maazallâhi Teâlâ ol tarafa hücum göstermekten Moskovlu'nun gailesi var iken bu dinsiz de devlete ne zahmet virmişdir. Heman bir ilacına bakılub i'damı tedbîri elzemdir.

بنم وزیرم

جمعه ایرتسی کون صویولرینک بوزولدیغی محلّه کتخدایم سنک دخی آدملرک انده ایدی برکون اوّل بنه بزملرینی تأکید ایلدم صالی یه چهارشنبه یه قدر تکمیل

ایدرز دیدیلر لکن بوکا دائما نظارت ایدیور اداقده تعمیره محتاج اولان محلّلرینی وقتیله خبر ویرمک ایچون مستقل برآدم مأمور اولمق اقتضا

ایده‌جك برمحل بوزولدیغی وقت بر سؤال اولنسه اوراییه فلان قادلشود دیو بربرلرینك اوزرینه آتیورلر بوقلرك جمله‌سنه کرك استانبولك کرك

تقسیم صولرینه بوندن صکره صوقاطری قادشمه ود دائما گزوب دقت ایدرك وهن کلان محلّلرینی وقتیله اخبار ایلسی و بعض محلّلرده بوستان صولرینه

وقیون صولامق ایچون یوللری بوزمغه تصدی ایدر اولورسه خبر ویرسه جوخاطرینه کلورسن بونی اربابندن سؤال و تحقیق ایله اقتضاسنی طرف همایونمه

افاده ایده‌سن صکره بندن سؤال اولنور برهیچم ظهور ایدرسه تأدیب اولنورم چو افك دخی دقت ایلمه باعث اولور . بویله اوکره نعوب

اقتضاسنی افاده ایلیه‌سن

HAT-1533-95H-29-12-1230

Benim vezirim,

Cuma irtesi günü su yollarının bozulduğu mahale gitmişidim. Senin dahi adamların anda idi. Bir gün evvel bitirmelerini te'kid eyledim. salıya çarşambaya kadar tekmîl ederiz dediler. Lakin buna dâimâ nezâret idüb aralıkta ta'mire muhtaç olan mahallelerini vaktiyle haber virmek için müstakil bir adam me'mur olmak iktizâ edecek. Bir mahal bozulduğu vakit bir sual olunsa oraya falan karışıyor deyu bir birilerinin üzerine atıyorlar. Bunların cümlesine gerek İstanbul'un gerek Taksim sularına bundan sonra su nazırı karışmak ve dâimâ gezüb dikkat iderek ve vehn gelen mahallelerini vaktiyle ihbar eylese ve bazı mahallelerde bostan sulamak ve koyun suvarmak için yolları bozmaya tasaddi ider olursa haber verirse deyu hatırıma gelür. Sen bunu erbâbından sual ve tahkikiile iktirasını taraf-ı hümâyûnuma ifade idesin. Sonra benden sual olunur, bir cünham zuhûr ider ise te'dib olunurum deyu ânun dahi dikkat eylemesine bâis olur. Bir yoluyla öğrenüb iktizâsını ifade eyleyesin.

سنکه وزیر اعظم ووکیل مطلقم وبالاستقلال سردار اکرمم مصطفی پاشاسن
سنی سلام شاهانه‌مله تشریف ایلدیکمدن صکره معلومک اوله‌که خداوندگار سابق زماننده صادق اولمیان بعض وکلا
کندو جر منفعتلری ایچون براز مظالم وبدعت ایجاد ایدوب مملکتلری خراب وکافه امت محمدک قلوبنی تنفیر ایلدکلرندن
امور سلطنت سنیه‌یه باغی شرکتک اولمشلر ایدی بعنایة الله تعالی تخت عثمانی‌یه ذات خلافت پناهم ایله تشرف ایلدکده
نظام جدید عسکرینی قالدوردم واجداد عظامم زمانلرنده اولدیغی وجهله کافه امورک تنظیمنی امر ایلدم ودین
ودولتمک دشمنی اولان مسقو کفره‌سیله کماکان سفر همایونم محقق اولوب صدر سابق ابراهیم پاشا اداره
امور عسکریه وتنظیم مهام سلطنت سنیه‌مه عدم لیاقتنه بناءً عزل اولندیغندن سنی قریحهٔ اصابتله
ملوکانه‌مدن وکالت مطلقه‌م خدمتنه بالاستقلال تعیین ورخصت کامله ایله سردار اکرم نصب ایدوب
ورخصت واستقلالکی جمله‌یه اعلان ایچون
مهر همایونمی خزینه‌دار بشیر آغا قوللم ایله سکا ارسال ایلدم وبر قبضه شمشیر عدو تدمیر خاقانی کوندردم
خلع فاخرهٔ ملوکانه‌مدن بر ثوب سمور مستوجب السرور سلطانی وشمشیر جهانگیر پادشاهانه‌می میان غیرتکه بند ایدوب
وصولنده خلعت خاص ملوکانه‌می دوش حمیتکه اکتسا وسائر مهام سلطنت سنیه‌مک
سکا ویردیکم استقلال مقتضاسی کافهٔ امور سفریه واعمال وادارهٔ عسکریه رجال ووکلای سلطنتم ایله
وجه لایقی اوزره اداره ورؤیتنه دقت ایلیه‌سن سنکله بولنان وزرا واوجاقلرم ایشبو سفر
بالاتفاق عون حق ایله دشمن دیندن انتقام المغه وبر مصلحت کبرویه قالبوب وقبله سعی وغیرت ایده‌سن
همایونمده حق تعالی سنی وسنکله بیله دین مبین اوغورنده دار ودیار واولاد وعیالنی ترک ایدوب دشمن دیندن
اخذ انتقام ایچون فی سبیل الله جهاد وغزاء قیام ایدنلری دارینده مظهر سعادت ایلیه سندن هر حالده غیرت وصداقت
مأمول شاهانه‌م اولدیغندن شقه اوردوی همایونم سرعسکری مصطفی پاشانک ویکیچری اغاسنک دخی دین ودولتم
اوغورنده سعی واهتماملرینی ایشیده‌یوردم برخوردار اولسونلر سکا ظاهر وجهله رخصت واستقلال شاهانه‌م درکار اولوب
سندخی جزوی وکلی بر ماده‌ده طرف همایونمه عرض واستیذان اقتضا ایتمز امر ورأیک بنم امر ورأیمدر سکا صداقت
اوزره خدمت ایدنلر دین ودولتمه خدمت واعانت وخلافنی حرکت ایدنلر دین ودولتمه خیانت ایتمش اولورلر
سندخی صداقت ایدنلری تلطیف وتکاسل ایدنلرک جزالرینی ترتیب ایدرک مقتضای استقلالکی اجرایه سعی ایلیه‌سن
والحاصل سکا ظاهر وجهله استقلال تام ویرلشدر کوره‌یم سنی تحصیل خدمت وابراز صداقت ایده‌سن
حق تعالی حبیبی حرمتنه جمیع امت محمدی قریباً انواع فتوحات جلیله ایله مسرور ایلیه آمین بحرمة سید المرسلین

HAT-1437-59055-Hicri tarih:29-12-1222 (IV. Mustafa)

Sen ki vezir-i a'zam ve vekil-i mutlakım ve bi'l-istiklal serdar-ı ekremim Mustafa Paşa'sın.

Seni selâm-ı şahânem ile teşrif eylediğimden sonra ma'lumun ola ki hüdavendigar-ı sabık zamânında sadık olmayan bazı vükela kendü cer menfaatleriçün biraz mezâlim ve bid'at icad idüb memleketleri harab ve kâffe-i ümmet-i Muhammed'in kulübünü tenfir eylediklerinden başka umûr-ı saltanat-ı seniyyeye bayağı şerik olmuşlar idi. Bi-inâyetillahi teâlâ taht-ı Osmânî benim zât-ı hilâfet-penâhım ile teşerrüf eyledikde Nizâm-ı Cedîd askerini kaldırdım. Ve ecdad-ı 'izamım zamânlarında olduğu vechle kâffe-i umûrun tanzîmini emr eyledim. Ve din u devletimin düşmanı olan Moskov keferesiyle kemâ-kân sefer-i hümâyûnum muhakkak olub sadr-ı sabık İbrahim Paşa irade-i umûr-ı askeriyyeye ve tanzîm-i mehâm-ı saltanat-ı seniyyeme 'adem-i liyâkatine binâen 'azl olunduğundan seni karîha-i sabîha-i mülûkânemden vekâlet-i mutlakam hizmetine bi'l-istiklal tayin ve ruhsat-ı kâmile ile serdar-ı ekrem nasb idüb mühr-i hümâyûnumu hazinedar Beşir Ağa kulum ile sana irsâl eyledim. Ve ruhsat ve istiklalini cümleye i'lan içun hila'-ı fâhire-i mülükanemden bir sevb samur müstecvibü's-sürûr-ı sultânî ve bir kabza şimşir-i adüvv-tedmîr-i hakani gönderdim. Vusulünde hil'at-hass-ı mülükanemi dûş-ı hamiyetine iktisa ve şimşir-i cihangir-i pâdişahânemi miyan-ı gayretine bend idüb sana virdiğim istiklal muktezası kaffe-i umûr-ı seferiyye ve a'mal-i irade-i askeriyye ve sâir mehâm-ı saltanat-ı seniyyemin vech-i layıkı üzere idâre ve rü'yetine dikkat iyleyesin. Seninle bulunan vüzera ve ocaklarım ricâl ve vükela-yı saltanatım ile bi'l-ittifal avn-i Hakk'la düşman-ı dinden intikam almağa ve bir naslahat gerüye kalmayub vaktiyle sa'y u gayret idesin. İş bu sefer-i Hümâyûn'umda Hakk Teâlâ seni ve seninle bile din-i mübin uğrunda dar u diyar ve evlad u 'ıyalini terk idüb düşman-ı dinden ahz-ı intikam içun fî sebilillâh cihad ve gazaya kıyam idenleri dareynde mazhar-ı saâdet eyleye. Senden her hâlde gayret ve sadâkat me'mul-i şahânem olduğundan başka, Ordu-yı Hümâyûn'um ser-askeri Mustafa Paşa'nın ve Yeniçeri Ağası'nın dahi din u devletim uğurunda sa'y u ihtimâmlarını işidiyorum. Berhurdar olsunlar. Sana her vechle ruhsat ve istiklal-i şahânem der-kar olub sen dahi cüz'i ve külli bir mâddede taraf-ı hümâyûnuma arz ve istizan iktizâ itmez. Emir ve re'yin benim emir ve re'yimdir. Sana sadâkat üzre hizmet idenler din ve devletime hizmet ve i'anet ve hikafı hareket idenler din ve devletime habaset etmiş olurlar. Sen dahi sadâkat idenleri taltif ve tekasül idenleri cezaların tertîb iderek mukteza-yı istiklalini icrâya sa'y eyleyesin.

Velhâsıl: Sana her vechle istiklal-i tamm virmişimdir. Göreyim seni nasıl hizmet ve ibraz-ı sadâkat idersin. Hakk Teâlâ Habîbi hürmetine cemi'-i ümmet-i Muhammed'i kariben envâ'-ı fütuhat-ı celîle ile mesrur eyleye. Âmîn bi-hurmeti seyyidi'l-mürselin.

سنکه صدر اعظم و وکیل مطلقم صداقتلوم السید محمد سعید غالب پاشاسن

سنی سلام سلامت انجام ملوکانه‌مله تلطیف ایلدکدن صکره معلومک اولسونکه سلفک علی پاشانک مزاجنده بعض علت و وخامت
اولدیغندن ابتدای نصبندن برو بر مصلحته لایقیله طورانه‌میوب موقف اوله‌مدیغندن عزل و دفعی لازم گلمکله بو دفعه عزل اولنوب سنک
مدت مدیده‌دن برو امور مهمه‌ده استخدام ایله دولت علیه‌مک هر بر حال و احوالنه واقف و اوتدن برو صداقت و استقامتله معروف
و متصف اولدیغکدن بالاستقلال سنی صدر اعظم نصب و تعیین ایدوب وکالت مطلقه‌می عهده لیاقت و شایستگیکه احاله و تفویض ایلدم
جمله اموری شرع شریف و قانون منیفه تطبیقا ایله رؤیت و مصالح لازمه‌یی وقتیله تنظیمه سعی و غیرت ایلیه‌سن حق تعالی هر حالکده معین
اولوب توفیقات علیه‌سنه مظهر و قرین ایلیه آمین امور سلطنتک شمدیه‌دن قرین حسن ختام اوله‌مامسی مأمورلرک عدم غیرتلرندن نشأت
ایلدیکی هر حالده بحمد تعالی بوندن بویله براد مجرا بالاتفاق لازم گلان سعی و غیرت و تدبیر و حرکتده بر وجهله قصور اولنمیوب اشقیانک
روم ملوز سنانک قسطلنده اولان بلاد و قلاعات قریبا و کلیا نزع و تخلیصی ایله شو امور سلطنتک قرین حسن ختام اولمه‌سی اسبابنک استحصالنه
و آستانه سعادتم سکنه‌سنک محتاج اولدقلری ارزاق و اقوات وقت و زماننده جلب و جمع اولنرق بر گونه مضایقه چکلمیوب راحت
و آسایشلرینه و سائر ممالک دولت علیه‌م سکنه و اهالیسنک دخی هر حالده امن و آسایشلری حصولنه اقدام تام ایلیه‌سن بمنه تعالی
حضرتلری حبیب کبریاسی حرمتنه مصالح دولت علیه‌مزه سهولت
و هر حالده سنی مظفر الله ایلیه آمین

HAT-1563-22-Hicri tarih:09-04-1239 (İkinci Mahmud)

Hû

Sen ki sadr-ı a'zamım ve vezir-i mutlak-ı sadâkat-'alemim es-seyyid Mehmed Said Galib Paşa'sın

Seni selâm-ı selâmet-encam-ı mülükanemle taltif eyledikden sonra ma'lûmun olsun ki selefin Ali Paşa'nın mizacında betaet ve rehavet olduğundan ibtida-yı nasbından berü bir maslahata layıkıyla davranamayub muvaffak olamadığından 'azl ve def'i lâzım gelmekle bu def'a azl olunub sinn-i müddet-i medîdeden berü umûr-ı cesimede istihdam ile Devlet-i Aliyye'min her bir hâl ve usulüne vâkıf ve öteden berü sadâkat ve istikâmetle ma'ruf ve muttasıf olduğundan bi'l-istiklal seni sadr-ı a'zam nasb ve tayin idüb vekalet-i mutlakamı 'uhde-i liyakat ve istihaline ihâle ve tefviz eyledim. Cümle umûrunu şer'-i şerîfe berü kânûn-ı münîfe tatbik ile rü'yet ve masalih-i lâzımeyi vaktiyle tanzîme sa'y u gayret eyleyesin. Hakk Teâlâ her hâlde mu'în olub tevfîkât-ı aliyyesine mazhar ve karîn eyleye, âmîn. Mora maslahatinin şimdiye dek karîn-i hüsn-i hitâm olamaması me'mûrların 'adem-i gayretlerinden neş'et eylediği zâhir olmağla bi-mennihi Teâlâ bundan böyle berren ve bahren bi'l-ittifak lâzım gelen sa'y u gayret ve tedbîr ve harekette bir vechle kusur olunmayub eşkıya-yı Rum havenesinin tasallutunda olan bilad ve kıla'ın kariben ve külliyen nez' ve tahlîsi ile şu Mora maslahatinin karîn-i hüsn-i hitâm olması esbâbının istihsaline ve âsitâne-i saâdetim sekenesinin muhtaç oldukları erzak ve akvatın vakt u zamânıyla celb ve cem' olunarak bir güne müzâyaka çekmeyüb rahat ve asayişlerine ve sâir memâlik-i Devlet-i Aliyye'm sekene ve ahâlisinin dahi her hâlde emn ü asayişleri husulüne ikdam eyleyesin. Rabbim Teâlâ hazretleri Habîb-i Kibriya'sı hürmetine masalih-i Devlet-i Aliyye'mize suhûlet ve her hâlde seni hayra alet eyleye. Âmîn.

٥

بنم وزیرم طرفکه رمضان خرجلغی اولەرق اوچیوز کیسه‌لك آقچه گوندردم
رمضان شریف تقرب ایلدیکندن بوکونلرده مصارفات زیاده اولور خرجلقکز قالمزسه ایام مبارکه‌ده عباد الله
عاجزلرینه خرج ایدرسه‌ك جناب الله جمله‌یه نیجه امثالیله مشرف ایلیه سایۀ همایونمده انشاالله فقرادن طرف
ذحمت چکمامك ایچون حوایج ضروریه‌دن اولان ارزاقك وسعت اوزره بولنمسی سعی وغیرت ایدوب
همایونمه خیر دعا الدرمغه باعث اوله‌سن حق تعالی امورکده سهولت احسان ایلیه

HAT-525-25703-Hicri tarih:29-12-1235

Hû

Benim vezirim,

Ramazan-ı şerîf takarrub eylediğinden bu günlerde mararifat ziyâde olur. Tarafına ramazan harçlığı olarak üçyüz kiselik altun gönderdim. Afiyetle harç idesin. Cenâb-ı Allâh cümleyi nice emsaliyle müşerref eyleye. Sâyei hümâyûnumda inşaallâh harçlıksız kalmazsın. Eyyam-ı mübarekede ibadullah zahmet çekmemek içun havayic-i zaruriyeden olan erzakın vüs'at üzere bulunmasına sa'y u gayret idüb fukaradan taraf-ı Hümâyûnuma hayır dua aldırmağa bakasın. Hakk Teâlâ umûrunda suhûlet ihsân eyleye.

٥

کلمج لازوم

وزیر فطانتسمیرم قائممقام پاشا

سرعسکر رضا پاشانك انفصالی وقوعبولمسی اولدیغنده سرعسکرلك خدمت جلیله سنك افخر برادرانه اهالیسی

اولدیغنه و مجلس تنظیمات اعضاسندن محمد رشدی پاشانك اهلیتی مسلماتدن ایدوکنه بناءً سرعسکرلك خدمت

جلیله سی شو اراده محمد رشدی پاشایه توجیه و عساکر خاصه مشیرلکی باطوم اوردوسی قوماندانی سابقه سلیم پاشایه احاله

قلنه وده شو اراده‌مز عالیلرینه اعلام اولنمق اوزره علاوه کیفیت ابتدار اولنور و بمنه تعالی و تقدسی

حضرتی جمله‌یه توفیقات الهیه سنه مظهر بیوره ... ۱۰ ... ۷۰

İ..DH..-321-20849-Hicri tarih:18-09-1271

Hû

Benim vezir-i fetanet semirim kâim-makâm paşa,

Serasker Rızâm Paşa'nın infisali vuku' bulmuş olduğundan ser-askerlik hizmet-i celilesinin ahar bir zâta ihâlesi lâzım gelmiş olduğundan ve meclis-ş tanzîmat azasından Mehmed Rüşdü Paşa'nın ehliyeti müsellemattan idüğüne binaen ser-askerlik hizmet-i celilesi müşarun-ileyh Mehmed Rüşdü Paşa'ya tevcih ve asakir-i hassa müşirliği Batum ordusu kumandanı sabık Selim Paşa'ya ihâle kılınarak müşarun-ileyhimâ bab- âlimize i'zam olunmuş olmağla i'lan-ı keyfiyete ibtidar olunsun. Rabbimiz Teâlâ ve tekaddes hazretleri cümleyi tevfîkât-ı ilahiyesine mazhar buyura, âmîn.

Fî 18 N. (ramazan) sene (12)71

Kitaplarımız

